

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

Ustanovitelji: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Obisk iz Železne Kaple

Kranj, 16. februarja — Danes dopoldne so obiskali Kranj predstavniki občine Železna Kapla. V prostorih občinske skupščine jih je sprejel predsednik Slavko Zalokar. Pogovorov o nadaljnjem sodelovanju med obema občinama so se iz Železne Kaple udeležili predsednik občine Josef Lubas, namestnik predsednika in tajnik občine ter predsednik in člani kulturnega odbora. Iz Kranja pa so sodelovali predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar, sekretar občinskega komiteja ZK, podpredsednik in tajnik občine ter pred-

stavniki kulturnih in telesno-vzgojnih organizacij.

Stike med obema občinama — Zelezno Kaplo in Kranjem — sta utrdila predvsem predsednik občine Zelezna Kapla Josef Lubas in bivši predsednik kranjske občine Martin Košir. Od takrat pa do danes se je sodelovanje razširilo in poglobilo tudi na druga področja. V pogovorih so poudarili, da danes meja med obema občinama ne predstavlja tako rekoč več nobene ovire. Tako predstavniki kranjske občine kot občine Zelezna Kapla pa so izrazili željo, da bi se sodelovanje razširilo tudi na komunalno, gospodarsko, turistično in na druga področja.

Po pogovorih na občinski skupščini so si predstavniki obeh občin ogledali tudi kranjsko tovarno Sava.

A. Z.

Štirideset Tržičanov odlikovanih

TRŽIČ, 16. februarja — Predsednik tržiške občinske skupščine Marjan Bizjak je danes podelil odlikovanja štiridesetim Tržičanom, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Josip Broz — Tito.

-vg

40—50 %

ZNIŽANJE CEN PLETENINAM

SO VAM PRIPRAVILE PRODAJALNE

- TEKSTIL — Kranj
- METKA — Škofja Loka
- SLON — Žiri
- BLED — Bled
- KOKRA — Jesenice
- VESNA — Jesenice
- MANUFAKTURA — Gorenja vas

DAMSKI VOLNENI KOMPLETI
IN OBLEKE V VEČ BARVAH
Obiščite nas!

V škofjeloški občini samoprispevek za šole nujen

Reorganizacija šolstva in nov učni program postavljata vedno večje zahteve za povečanje in boljše opremo šolskih prostorov. V škofjeloški občini večina šol sedaj nima pogojev za popolno izvedbo sedanjega šolskega programa. Prostori so zastareli in premajhni, zato je delo pedagogov oteženo, to pa se že pozna pri učnih uspehih. Prav ta vprašanja so bila pretekli torek glavni predmet seje občinske konference SZDL v Škofji Loki.

Za modernizacijo šolskih poslopij v občini Škofja Loka bi v prihodnjih treh do šestih letih potrebovali več kot milijardo starih dinarjev. Ker taka sredstva ne bo mogoče zagotoviti iz rednega proračuna občine, naj bi del sredstev prispevale delovne organizacije in občani. Zato so udeleženci tokrove konference SZDL sklenili, da bodo podprli tak način zbiranja sredstev in začeli s široko akcijo za uvedbo krajevnega samoprispevka.

Na področju škofjeloške občine je smotrna ureditev šol-

stva zaradi geografske razgibanosti precej otežkočena. Zlasti ni mogoče povsod prenesti višjih razredov s podružničnih šol v centralne šole. Kljub temu pa sedaj v centralnih osnovnih šolah primanjkuje prostora, medtem ko ga je v nekaterih podružničnih dovolj. Najbolj na tesnem s prostorom so v Gorenji vasi in Škofji Loki. Osemletki v Gorenji vasi in Poljanah sta stari in ne ustrezata. Zato nameravajo graditi novo šolo v Gorenji vasi, ki je nekako središče Poljanske doline, v Poljanah pa bi ostala štirirazredna šola. Zgrajena bi bila za pouk 730 otrok, poleg 16 učilnic pa bi imela še telovadnico in urejeno športno igrišče.

V Škofji Loki kolebajo med adaptacijo sedanje osnovne šole in gradnjo nove. Sedanjih 17 učilnic je za 1050 učencev vsekakor premalo, saj pouk poteka v dveh in celo treh izmenah. Računajo, da bi v Škofji Loki morali zgraditi novo osemletko vsaj v letih 1974—1975, če ne že prej.

V Zeleznikih, kjer so lani zgradili šest novih učilnic, je problem šolskih prostorov zaenkrat rešen, potrebno bo le še zgraditi novo telovadnico. Nujna je tudi preureditev osnovne šole v Selcih. Ker so prebivalci Selške doline že prispevali del sredstev za adaptacijo šole v Zeleznikih, bi v primeru uvedbe krajevnega samoprispevka plačali ustrezno manjši delež.

Včeraj, so se v škofjeloški občini tudi že začeli prvi zbori volivcev, na katerih bodo občani podrobno seznanjeni z navedeno problematiko.

S. Zupan

Zimski motiv z Vogla — Foto Franc Perdan

V današnji številki

2. STRAN

Reorganizacija zdravstvene službe na Gorenjskem

4. STRAN

Kdaj bo alkoholizem prva točka dnevnega reda?!

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA SPECERIJA

10 let bratskega sodelovanja

Kranj je eno izmed redkih mest, ki je v zadnjih desetih letih razvilo prijateljske in bratske stike z različnimi mesti v Evropi

Letos mineva deset let, odkar je bila podpisana listina o pobratenju med lepim francoskim mestom ob Azurni obali La Ciotat in Kranjem. Bratsko sodelovanje s tem mestom se je začelo z izmenjavo mladincev iz obeh mest. Vsako leto je namreč prišlo za tri tedne v Kranj 30 francoskih mladincev, ravno toliko pa je odšlo v La Ciotat Kranjčanov. Tako je do sedaj obiskalo Francijo 267 mladincev, Kranj pa 256. Sodelovanje med obema mestoma pa se je vedno bolj razvijalo tudi na drugih področjih. Tako je 1954. leta gostoval v Franciji pevski zbor France Prešeren iz Kranja. 1966. leta pa je obiskala Kranj 8-članska delegacija prosvetnih delavcev iz La Ciotata. Lani so kranjski prosvetni delavci vrnili obisk. Razen tega pa je Gorenjski muzej v La Ciotatu pripravil razstavo o Francozih na Gorenjskem ter kulturni spomeniki in naravne znamenitosti Gorenjske. Skratka, v zadnjih desetih letih je bilo sodelovanje med obema mestoma zelo bogato na vseh področjih in hkrati vse bolj poglobljalo prijateljstvo med prebivalci obeh mest.

Zato je razumljivo, da bo leta 1968 — ob 10-letnici pobratenja obe mesti to še posebej proslavili. Tako bo v Kranju sestavljen poseben odbor, med občinskimi prazniki pa bodo v Kranju razne kulturne prireditve prijateljstva.

Razen z La Ciotatom pa je Kranj posebno po 1960. letu navezal bratske stike tudi z

nekaterimi drugimi mesti, npr. z Oldhamom v Angliji (1962). Takrat sta bili v Kranju in Oldhamu razstavi o značilnostih obeh mest. Naslednje leto pa so se začele mladinske izmenjave. Od takrat pa do danes se je sodelovanje razširilo še na druga področja: izmenjava strokovnjakov, štipendistov itd.

Danes ima Kranj prijateljske stike tudi s sosednjo avstrijsko občino Zelezná Kapla, z nizozemsko občino Valkenburg-Houthem, z Beljakom in zah. nem. mestom Amberg. Prijateljske stike z nekaterimi mesti v tujini pa imajo tudi nekatere družbenopolitične organizacije v občini. Ob vsem tem torej lahko ugotovimo, da je Kranj eno redkih mest, ki je v zadnjih desetih letih navezalo in razvilo prijateljske in bratske stike z različnimi mesti v Evropi.

Vendar pa pri tem ni pomembno le prijateljstvo in

obojestranska prizadevanja za mir na svetu, ampak se rezultati takšnega sodelovanja zadnja leta kažejo tudi drugod. Že nekaj let namreč gostje iz teh prijateljskih mest prihajajo k nam poleti na oddih itd.

Ko že govorimo o Kranju kot prijateljskem in enem najbolj odprtih mest pri nas, je prav, da povemo tudi, da je Kranj prvo jugoslovansko mesto, ki je bilo včlanjeno v Svetovno federacijo pobratenih mest že 1952. leta. Ta organizacija, ki je bila ustanovljena istega leta, ima svoj sedež v Parizu. Njen cilj pa je, razvijati vezi in sodelovanje med narodi, ne glede na raso, jezik, vero ali politični sistem. Hkrati se organizacija zavzema za mir, razvoj in za občinske in osebne pravice državljanov. V izvršnem komiteju te organizacije ima Kranj sedaj že drugič svojega predstavnika.

A. Zalar

Čimveč novih krvodajalcev

Na ponedeljkovi razširjeni seji krajevnega odbora RK Zlato polje so ugotovili, da lani ni bilo doseženo predvideno število krvodajalcev. Razveseljivo pa je, da je v razliko od prejšnjih let darovalo kri razmeroma veliko mladine. Največ je bilo gojencev Dijaškega doma.

Na sestanku so se ostro izrekli proti provokatorjem krvodajalstva in poudarili, da bi bilo treba z znanstvenimi dokazi izpodbiti njihove netočne in neodgovorne izjave. Kritizirali so tudi druge negativne pojave, kot je pro-

daja krvi v tujino, nedelavnost posameznih poverjenikov, nevrtačenje počnih stroškov krvodajalcem ter nerazumljiv odnos voznikov motornih vozil do krvodajalskih akcij. Prisotni so se tudi izrekli proti krvni banki, ker menijo, da je sedanji način mnogo bolj human in plemenit.

Prav bi bilo, če bi organizacija rdečega križa bolj sodelovala posebno z organizacijo zveze mladine, saj so tu velike možnosti za pridobivanje novih krvodajalcev.

M. M.

Most prijateljstva med Slovenijo in Alzacijo

Tržič — Ste-Marie-aux-Mines; dve mesti dveh različnih držav. Mesti pobratenja, sodelovanja in sožitja med dvema državama. Pobratenje — tesen most med dvema državama, med dvema narodnostima, most med ljudmi. Ljudje iz dveh koncev sveta — vendar skupaj z roko v roki. Skupaj v najtežjih dneh zadnjih vojnih grozot, skupaj danes — v miru.

Pobratenje med Tržičem in francoskim mestom Ste-Marie-aux-Mines mnogi smatrajo za najbolj idealno obliko pobratenja med dvema mesti dveh prijateljskih držav. Zakaj? Če zavrtimo kolesa zgodovine nekoliko let nazaj — v čas druge svetovne vojne, vidimo, da se je pobratenje, ali bolje rečeno, vez med tema dvema mestoma, rodila prav takrat v težkih dneh svetovne zgodovine. Na Podljubelju je bilo takrat koncentracijsko taborišče — podružnica proslulega Mauthausena, v katerem je bilo interniranih tudi precej Francozov. Ti interniranci so kopali predor, trpeli in umirali. Pri tem so jim Tržičani stali z ramo ob rami, jim pomagali po svojih najboljših močeh, jih bodrili. Podobno je bilo v Ste-Marie-aux-Mines: tudi v tem malem alzaškem mestu, ki je bilo stoletja pod močnim pritiskom germanizma, je bilo med zadnjo vojno veliko taborišče za internirance, ki so kot v Tržiču kopali predor. Med njimi so bili tudi Slovenci.

Seveda pa obe pobrateni mesti ne veže samo ta čustvena podobnost; obe imata močno tekstilno industrijo, obe urbanistične težave, obe izredne možnosti in ugodnosti za razvoj turizma in ostalih dejavnosti.

Torej so ob vsem tem besede o idealni obliki pobratenja res na mestu. Zato tudi ni čudno, da se je vez med obema mestoma tako okrepila, da se vsako leto obiskujejo, tako Tržičani Francoze, kot Francozi Tržičane. Vsako leto se ob medsebojnih obiskih pokaže, kako živita mesti druga za drugo. Če pridejo Tržičani v Ste-Marie-aux-Mines, jih sprejme celo mesto, vse mesto živi tiste dni z njimi, spremlja jih na vsakem koraku, skratka Tržičani postanejo tiste dneve pravi »meščani« Ste-Marie-aux-Mines. Isto je v Tržiču, le da so takrat Tržičani gostitelji. Prisrčnost, pozornost na vsakem koraku, to je pobratenje med Tržičem in Ste-Marie-aux-Mines. Pobratenje, ki mu resnično lahko rečemo idealno.

Tudi letos bodo Francozi prišli v Tržič in Tržičani v Francijo. Oboji se na te dni že skrbno pripravljajo. Tako namestniki naj bi izmenjali mladince in mladinke, ki bi v Tržiču in v Ste-Marie-aux-Mines opravljali razne komunalne dejavnosti. Takrat, ko bodo meščani Ste-Marie-aux-Mines v Tržiču, bodo Tržičani priredili športni nastop vseh tržiških osnovnih šol, medtem ko bi v Ste-Marie-aux-Mines šla tržiška folklorna skupina s kvintetom.

Vili Guček

Nejasnosti in vprašanja

Reorganizacija zdravstvene službe na Gorenjskem

Zakaj reorganizacija službe? — Združitev zdravstvene službe bo pocenila zdravstvene usluge — Sporazum o pogojih spojitve obratnih ambulant v novi zdravstveni dom omogoča enakopravno in demokratično odločanje ter enotno vodenje zdravstvene politike — Pred nami je združitev lekarn — Zdravstvena služba je javna služba in zato ni le stvar zdravstvenih delavcev

Pred približno šestimi meseci je izšel zakon o integraciji zdravstvene službe, ki je močno vplival tudi na reorganizacijo zdravstvene službe na Gorenjskem. Zakon je določil, da se morajo do pred kratkim razdrobljene zdravstvene službe na Gorenjskem (obratne ambulate in zdravstveni domovi)

združiti tako, da bi bil za 40 tisoč prebivalcev en zdravstveni dom, s katerim bi bile spojene tudi vse obratne ambulate. Ta novost je tudi na Gorenjskem v zadnjih mesecih minulega leta sprožila vrsto razprav in priprav na novo obliko zdravstvene službe. Čeprav je dobesedni del reorganizacije že končan in je

že jasno, kako bo izgledala zdravstvena služba v prihodnje, pa je vendar še nekaj vprašanj, ki terjajo, da naše bralce podrobneje seznanimo o tej javni službi. Razen tega je dosedanji potek reorganizacije konec januarja ocenila tudi ideološka komisija za zdravstvena in socialna vprašanja pri občinski konferenci ZK Kranj. Zato bomo skušali pojasniti nekatere značilnosti bodoče zdravstvene službe na Gorenjskem.

RAZDROBLJENA ZDRAVSTVENA SLUŽBA

Do sprejetja novega zakona o integraciji zdravstvene službe je bila ta razdrobljena na manjše in večje zdravstvene domove, ustanove, obratne ambulate, oddelke in postaje. Zato so bile zdravstvene usluge precej drage. Namen novega zakona pa je ravno, da postanejo zdravstvene usluge cenejše. Realna osnova za dosego tega cilja pa je nedvomno

ravno združitev do sedaj razdrobljenih služb.

Že zakon o zdravstveni službi iz 1961. leta je dopuščal možnost, da se zdravstvena služba organizacijsko in vsebinsko razvija in prilagaja razvojnim potrebam pri nas. Vendar pa te možnosti niso bile izkoriščene. Zato je novi zakon o integraciji tudi družben in, če hočete, tudi političen ukrep, da se zdravstvena služba končno prilagodi današnjim potrebam.

Vendar pa sta dosedanja nezavzetost nekaterih zdravstvenih delavcev, pomanjkljivo sodelovanje itd. povzročila, da reorganizacija ni potekala tako, kot je bilo predvideno. Če bi se namreč zdravstveni delavci že takoj na začetku, ali pa še pred sprejemom novega zakona, poglobljali v razreševanje bodočih nalog zdravstvene službe, potem tudi ob reorganizaciji oziroma združevanju ne bi bilo toliko težav.

Že takoj na začetku se je

namreč zataknilo pri vprašanju, koliko zdravstvenih domov naj bo na Gorenjskem. Nekateri so namreč na začetku menili, da bi bil glavni del reorganizacije opravljen že, če bi ukinili nekaj njihovih delovnih mest in podobno. Nazadnje se je potem le izkristaliziralo mnenje, da sta za začetek na Gorenjskem potrebna dva zdravstvena doma. Tako sta se v novi zdravstveni dom v Kranju spojila zdravstvena domova Tržič in Kranj ter obratne ambulate v tovarni Iskra, Sava, Tekstilindus in v Planiki. Zataknilo se je le v Skofji Loki, kjer se za spojitve na referendumu niso odločili. Prav zato se je zdravstveni dom v Skofji Loki znašel v dokaj neprijetnem položaju. Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Kranju bo namreč sklepal pogodbe namreč samo s tistimi zdravstvenimi enotami, ki so se spojile v novi zdravstveni dom. To pa pomeni precejšnjo negotovost za zdravstve-

Tretji BIO v Ljubljani

Doslej prijavljenih preko 50 domačih razstavljalcev in iz 16 držav

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo od 19. aprila do 26. maja tretja razstava bienala industrijskega oblikovanja BIO 3. Ta prirediteljevi postaja s tem že tradicionalna, na to pa kaže tudi dejstvo, da je pri nas doma in v tujini veliko zanimanje za to razstavo. Prireditelji tretjega bienala industrijskega oblikovanja so ljubljanski Mestni svet in Gospodarska zbornica SRS.

Z BIO žele prireditelji pospeševati in plemeniti razvoj industrijskega oblikovanja, s tem pa tudi pospešiti izmenjavo kvalitetnega industrijskega blaga in njegovo uporabo. Razstava industrijskega oblikovanja v Ljubljani bo priložnost za kritično, študijsko obravnavo razstavljenih predmetov, izmenjavo mnenj in izkušenj. Novost letošnjega bienala je v neposrednem obveščanju predstavnikov trgovine o vseh komercialnih elementih razstavljenih izdelkov. Od tega si prireditelji obetajo neposrednejši vpliv na področju industrijskega oblikovanja pri nas, ne glede na to, da je takšno informiranje tudi za razstavljalce vzpodbudno.

Na tretjem bienalu industrijskega oblikovanja bodo razstavljali domači in tuji razstavljalci. Zlasti iz inozemstva je veliko zanimanja za to prireditev, saj so do se-

daj že prijavile svojo udeležbo Avstrija, Argentina, Bolgarija, Češkoslovaška, Italija, Francija, Madžarska, Nemška demokratična republika, Poljska, Španija, Švica, Švedska, Velika Britanija, ZDA in Zvezna republika Nemčija.

Poleg omenjenih držav pa bodo v informativni sekciji — kar je novost letošnjega bienala: gre za prikazovanje diapozitivov in spremnih besedil, ki bodo posredovala obiskovalcem celovit prikaz industrijskega oblikovanja v posameznih državah — zastopane tudi druge države tako, da bo tretji BIO res prikaz najboljšega na področju industrijskega oblikovanja v svetu.

Na tretjem bienalu industrijskega oblikovanja v Ljubljani bo vzporedno tudi mednarodna razstava strokovne literature, ki jo skupaj z BIO prireja Stalna mednarodna razstava publikacij (ISIP) iz Zagreba. **V. Guček**

Pogovor o zaposlovanju

Klub gospodarstvenikov v Kranju je za torek, 20. februarja, povabil direktorje gorenjskih delovnih organizacij, da se udeležijo pogovora o zaposlovanju. Pogovor so pripravili, ker postaja problem zaposlovanja na Gorenjskem vedno bolj pereč in že prerašča okvire dela, pristojnosti in možnosti službe za zaposlovanje. Pogovor je Klub gospodarstvenikov pripravil s sodelovanjem Zavoda za zaposlovanje Kranj. Predvideno je, da bodo uvodoma predstavniki Zavoda za zaposlovanje Kranj in Republiškega zavoda seznanili udeležence o problemih zaposlovanja. Po tem pa bo razprava, v kateri bodo direktorji prikazali gospodarske probleme podjetij in pojasnili, kakšni so pogoji za reševanje tega problema v njihovi delovni organizaciji ter kakšne ukrepe bi bilo treba zavzeti.

A. Z.

O problemih javne varnosti

Včeraj je bilo v Kranju posvetovanje o problemih sodelovanja med organi javne varnosti in organi za kaznovanje prekrškov. Posvetovanja so se poleg sodnikov za prekrške gorenjskih občin, komandirjev gorenjskih postaj milice in načelnikov občinskih oddelkov, ki so pristojni za vodenje kazensko — upravnih zadev, udeležili še zastopniki republiškega senata za prekrške, zastopniki republiškega sekretariata za notranje zadeve ter predstavniki drugih uprav javne varnosti iz republike.

Aktualna tema

Lokacijska in gradbena dovoljenja

V našem časniku smo 17. januarja letos objavili z naslovom Kaj moramo vedeti in upoštevati pri zidavi hišic in drugih objektov? Zvedeli smo, da so nekateri zasebniki, ki že nekaj časa čakajo na gradbena dovoljenja, menili, da so končno bili sprejeti predpisi, ki so precej spremenili oziroma poenostavili postopek za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja.

Da bi odpravili nekatere nejasnosti, smo se odločili, da k članku Kaj moramo vedeti in upoštevati pri zidavi hišic in drugih objektov, dodamo še nekaj pojasnil. (Dobili smo jih na oddelku za gospodarstvo kranjske občinske skupščine).

Dosedanja praksa in podatki kažejo, da občani velikokrat niti ne poznajo razlike med lokacijskim in gradbenim dovoljenjem.

● **LOKACIJSKO DOVOLJENJE** ali lokacijska odločba je dokument, ki določa, za kaj se posamezna zemljiška parčela lahko porabi. Hkrati določa tudi velikost in obliko posameznega objekta.

● **GRADBENO DOVOLJENJE** pa je dokument, ki potrjuje tehnično dokumentacijo, na osnovi katere se bo kasneje gradila hiša ali drug objekt. Razen tega pa se pred izdajo gradbenega dovoljenja prouči, ali je gradnja, ki je predvidena v načrtu, usklajena s tehničnimi določili (vzdržljivost — statika objekta). Gradbeni načrt mora namreč ustrezati pogojem oblikovanja, ki so določeni v lokacijski odločbi.

KDAJ SE TOREJ POSTOPEK ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA LAHKO SKRAJŠA?

Če bo prošilec s prošnjo za lokacijsko dovoljenje prinesel tudi načrt, ki bo ustrezal pogojem urbanističnega reda, bo hkrati sprožen tudi postopek za izdajo gradbenega dovoljenja. S tem se bo postopek skrajšal. Če pa predloženi načrt ne bo usklajen z urbanističnim redom, bo postopek trajal toliko časa, dokler načrt ne bo prilagojen.

LOKACIJSKA ODLOČBA PA NE BI BILA POTREBNA:

● Prvič, če bi v občinah imeli izdelane zazidalne načrte v merilu 1:500. V tem primeru komisiji ne bi bilo niti treba iti na teren. Vendar pa zaenkrat takšnih načrtov praksa ne pozna.

● Drugič, če bi bili v zazidalnih načrtih predvideni tipski (enake vrste) objekti.

A. Zalar

vam nudi v specializirani prodajalni perila

KRANJ

MODA, Titov trg 15

ZENSKÉ KOMBINEZE NYLON V VSEH BARVAH

PO ZNIZANIH CENAH

ND 17.50

ND 18.90

ND 20.60

PRIMERNA DARILA ZA 8. MAREC!

ni dom v Skofji Loki. Če ne bodo namreč zadeve prej pravno uredili, bodo referendum lahko ponovili šele po šestih mesecih.

Ceprav je bilo torej pri reorganizaciji oziroma združevanju precej težav, pa danes že lahko trdimo, da bo nova zdravstvena služba z nadaljnjim razvojem precej cenejša in bolj ekonomična.

SPOJITEV OBRATNIH AMBULANT — KORAK V RAZVOJU ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Omenili smo že, da so se v novi zdravstveni dom Kranj spojile tudi nekatere obratne ambulante. Tudi tu je bilo na začetku vrsta težav in pomislekov. Največ težav je bilo zaradi pomislekov, da bodo obratne ambulante po spojitvi v marsičem prikrajšane in na slabšem. Menili so, da bo prišlo do zamenjav kadrov, do okrnitve osnovnih sredstev, do krnjenja pravic zavarovan-

vancev itd. Nazadnje je šele po daljših razpravah prišlo do sporazuma med ustanovitelji zdravstvenega doma in podjetji, ki imajo obratne ambulante. Ta sporazum določa, da se mesto obratnih ambulante ne sme spremeniti, da se kadri zaposleni v teh ambulantah lahko premeščajo le sporazumno, da se osnovna sredstva ne smejo prenašati, da se podjetjem, ki imajo obratne ambulante, zagotovi mesto v samoupravnih organih zdravstvenega doma in da je preventiva nedeljiva od kurative. V sporazumu je tudi zapisano, da mora te pogoje upoštevati vsak statut zdravstvenega doma.

Če skušamo oceniti ta korak v reorganizaciji zdravstvene službe, potem lahko ugotovimo, da spojitev oziroma sporazum o pogojih spojitve obratnih ambulant v novi zdravstveni dom omogoča enakopravno in demokratično odločanje ter enotno vodenje zdravstvene po-

litike. Prav zadnje pa bo odpravilo velikokrat neusklajeno delo obratnih ambulant, vrsto težav in — kar je še najbolj pomembno — prispevalo bo k pocenitvi zdravstvene službe.

ZDRUŽITEV LEKARN

Tako rekoč neločljivo povezane z zdravstvenimi službami so tudi lekarne. Tudi tu prihaja zaradi razdrobljenega kapitala do precej velikih marž. Te pa bi bile nedvomno manjše, če bi bil ta kapital združen, oziroma če bi imeli na Gorenjskem le eno ali dve lekarni. Prvi koraki na tem področju so bili že narejeni. Celotno je, da bo združitev lekarn potekala brez večjih težav. Vendar pa se je tudi tukaj v zadnjem času zataknilo. Nekateri se namreč zavzemajo, da bi bili na Gorenjskem dve lekarni (tako kot dva zdravstvena doma), drugi pa, da bi bila samo ena. Za zdaj še ni znano, koliko lekarn bo na Gorenjskem. Pripravljajo pa

se analize, ki naj bi pokazale, kakšna odločitev bi bila ustrežnejša.

Ceprav zaenkrat še ne vemo, kako bo zaključena integracija lekarn, pa nedvomno lahko trdimo, da se bodo z združitvijo lekarn oziroma kapitala znižale tudi visoke marže, zaradi katerih so ravno manjše lekarne imele precej več težav.

ZDRAVSTVENA SLUŽBA — JAVNA SLUŽBA

Če ugotovljamo, da je do sedaj še vsaka integracija poglobila samoupravljanje, potem lahko najbrž tudi trdimo, da bo enako tudi v zdravstveni službi. Posebno še, ker danes v zdravstveni službi niso izkoriščene in izoblikovane vse samoupravne pravice. Ravno pri slednjih se je pokazalo, da bo treba še marsikaj urediti. Zaenkrat imajo namreč le tovarne, ki imajo obratne ambulante, svoje predstavnike v samoupravnih organih zdravstve-

nega doma (medtem ko jih druge delovne organizacije nimajo). Zato bo v prihodnje treba proučiti, kako še povečati število zunanjih članov v samoupravnih organih zdravstvenega doma.

Vse to pa vedno bolj kaže in potrjuje, da je zdravstvena služba javna služba. Ker zavarovanci to službo plačujejo, imajo pravico, da o njenem delu tudi odločajo. Pa ne samo to. Da moramo biti vsi zavzeti za dobro delo te službe nam narekujejo tudi neprijetne posledice, ki lahko nastanejo, če bi bilo delo slabo.

Zavedati se namreč moramo, da potrebujemo zdravstveno službo, pa naj bo ta rentabilna ali ne. Seveda pa se mora prilagoditi potrebam in možnostim. To pa narekuje tudi reorganizacijo službe in prizadevanje vseh, da bomo čimprej uredili samoupravne odnose v njej.

A. Zalar

S sestanka društva socialnih delavcev v Kranju Kdaj bo alkoholizem prva točka dnevnega reda?!

Na sestanku društva socialnih delavcev v Kranju je predavatelj dr. Ilija Škarič iz Bolnišnice za živčno in duševno bolne v Begunjah uporabil primerjavo, za katero se zdi, da zadeva v srž odnosa naše družbe do alkoholizma. Alkoholizem je naša slepa pega ali — še drugače povedano — zaradi dreves ne vidimo gozda.

Kaj je to alkoholizem in kdo je alkoholik? Zdravniki menijo, da je to bolna odvisnost od alkohola, ki pripelje do telesnih ali duševnih okvar (dr. Hudolin). Če se je pred časom gledalo na alkoholika z moralnega gledišča, potem se je v zadnjih dvajsetih letih to stališče povsem spremenilo. Alkoholik je bolnik. Če je bolnik, ga moramo zdraviti. Zdravimo pa alkoholika le v zavodih, ki pa pri nas na žalost še ne obstajajo.

Morda bi kdo mislil, da pri nas alkoholizem še ne predstavlja tako velikega problema, da bi bilo vredno o tem na široko pisati in govoriti. Zdravniki, ki delajo na tem področju, pa govorijo tako že dolga leta. Vendar se vse do sedaj ni ničesar zganilo. Do pred kratkim ni bilo nobenih podatkov, ali je alkoholizem družben problem, kako je razširjen, katere kategorije prebivalstva zajema in podobno. V kratkem bo o novem zakonu o alkoholizmu razpravljala socialno zdravstveni zbor republiške skupščine in s tem v zvezi ne bi bilo odveč, če se tudi širši krog ljudi, ne samo tisti, ki se poklicno ukvarjajo z alkoholizmom (zdravniki, socialni delavci, patronažna služba), seznanijo s tem družbenim zlom.

Ali je alkoholizem res zlo? Clovek se je omamljal s pijačo že zelo zgodaj. Nekateri narodi so alkohol vključili v svojo vsakodnevno prehrano, saj na primer na mizi francoske družine pri kosilu ne sme manjkati buteljke dobrega vina. Vendar pa nihče ne očita Francozom, da so narod pijancev in da žele zlo svojim otrokom, če jim pri jedi dovoljujejo piti vino. Večkrat smo že brali razprave, kdaj je treba piti vino, da ga človeški želodec in organizem najbolje prebavita in preneseta. Večina je proti aperitivom, ki jih pijemo na prazen želodec pred jedjo, da bi vzbudili tek. Nihče pa nima seveda nič proti kozarcu vina med jedjo. Sicer pa pustimo razprave znanstvenikov, ki določajo, kdaj naj bi bilo treba piti, da bi nam najmanj škodovalo. Slovenci se tega najbrž najmanj držimo.

»SE KIKI'CO PRODALA BOM...«

...za sladko vince dala bom« in tako naprej poje že stara narodna pesem. Nedvomno bi našli v naši narodni pesmi nešteto takih, ki pojejo o vinu. Vinorodna področja Stajerske, Dolenjske in Brd so že nekaj dobro obrodila. Vino je bilo seveda treba popiti. Slovenci smo narod pivcev, ki ne zna piti. Vinorodna področja Sta-

jerske in Dolenjske ter Primorske so bila dolgo področje z najnižjim narodnim dohodkom na prebivalca. Ne bi sicer na tem mestu iskali vzroka za to. Držalo pa bo, da zaradi določene zgodovinske situacije tudi ni moglo biti drugače. Ze od nekdanj pa je Slovenec utapljal svojo žalost (in tudi veselje) v vinu.

Na Gorenjskem je že od nekdanj v navadi, da vas gostoljubno sprejmejo v hišo. Posade vas za mizo, kjer si lahko sami odrežete kos kruha od velikega hleba, gospodar pa naliže šilce »ta močnega«. Navadno je to sliovka ali pa češnjavec, doma skuhan. Če greste zdajle pozimi na kmete, bo na marsikaterem dvorišču stal kotel za žganjeko. Letos je bila dobra letina in sadja nič koliko. Večino sadovnjakov pa goje kmetje ekstenzivno, zato je pri dobrih letinah sadje drobno in slabše kvalitete, primerno samo za žganje. Letos bo žganja toliko, da nekateri kmetje tožijo, da bo preveč padla cena. Menda smo edina država na svetu, kjer vsak lahko destilira žganje.

Porodnicam že od nekdanj ponujajo kozarec dobrega vina, da bi se jim hitreje povrnilo moči. Na tem mestu sicer ne bi mogli razpravljati, ali dá vino moč ali ne. Pretresljivo pa je to, kako so na Dolenjskem med obema vojnama skrbeli za porodnice. Žena je šest tednov po porodu ležala v zatemnjeni sobi, v omari pa je imela sodcvička in gumijasto cev, da je od časa do časa, kadar se ji je zahotelo, napravila požirek.

Kje v Halozah ali tudi drugod je mogoče še danes v navadi, da umirijo dojenčka tako, da mu iz cunj napravljen cuclj namočijo v šmarnico. Omamljen otrok potem spi in »da mir«. Najbrž bi lahko naštevati še in še take primere. Zgodilo se je, da se je začela tresti že šestletna deklica.

ČE VOZIS, NE PIJ? ČE PIJEŠ, NE VOZI!

Ta napis poznajo vsi vozniki motornih vozil, saj je na-

pis razstavljen na velikih panojih ob cestah, po katerih se vozimo v službo, na počitnice in drugam. Zgodi pa se, da na cilj ne pridemo. V brzovavkah, ki jih pošiljajo postaje milice organom javne varnosti, piše »Zaradi vinjenosti...«

»Sedanji zakon o prometu, tam, ko govori o dovoljeni stopnji alkohola v krvi voznika, dovoljuje koncentracijo 0,5 promila. Kakor hitro pa določimo stopnjo alkohola v krvi, potem lahko rečemo, da naš zakon o varnosti prometa uzakonja vinjenost na naših cestah,« pravi dr. Janez Milčinski iz Sodnomedicinskega inštituta v Ljubljani. »Najbolj pravično bi bilo, če bi novi zakon dovoljeval 0,00 promila alkohola v krvi. Odvisno je namreč od človekovega organizma, kako prenaša alkohol. Prav tako se koncentracija alkohola v krvi spreminja s časom.«

ALKOHOL NA VSAKEM KORAKU

Alkohol posega v naše življenje na vsakem koraku. Ponujajo nam ga na obisku pri znancih, na poslovnih obiskih in drugod. Ni redko, da ga imajo na zalogi tudi tovarniški bifeji, pa čeprav je to samo pivo. Tudi v pivu je alkohol, čeprav se odstotek spreminja glede na vrsto piva. V svetlem pivu je približno 3,5 odstotka alkohola, v temnem pivu pa tudi do pet. Če bi napravili poizkus, da bi bil jogurt zastoj, pivo pa bi morali plačati, bi na mizah ostalo gotovo največ jogurta.

Prav isto bi se najbrž zgodilo, če bi zgodaj zjutraj, ko se s prvimi vlaki pripeljejo delavci na Jesenice in najprej v kolodvorski restavraciji popijejo svoj kozarec žganja, ki jih že nalit čaka na točilni mizi — če bi torej zraven postavili kozarec sadnega soka, bi ti ostali polni, čeprav bi jih ponujali zastoj.

»Ko so se pojavili sadni sokovi pred nekaj leti,« pravi dr. Škarič, »sem mislil, da je to način, s katerim se bo alkoholizem malo zavrnil. Vendar pa ni bilo nobenega učinka, ker so enostavno predragi.«

Poseben problem za socialne delavce so alkoholiki v tovarnah. Tam jim največkrat prestopke zaradi izostankov zaradi vinjenosti na delovnem mestu odpuščajo, že zaradi družine alkoholika. Večkrat pomagajo grožnje, da ga bodo odпустиh z dela. Če pa delavec še nadaljuje s pitjem, socialni delavec tako vpliva nanj, da se odloči za dvomesečno zdravljenje.

NERAZUMLJIVA BREZBRIZNOST DRUŽBE

V lanski oktobrski številki Naših razgledov smo brali o raziskavi Inštituta za kriminologijo o socialno patoloških pojavih pri nas. Dr. M. Kobal in dr. Ljubo Bavcon ugotavljata, »da zavoljo preprostih predstav o alkoholizmu v naši kulturi začne alkoholizem vznemirjati kot problem šele takrat, ko se je zdavnaj sprevergel v medicinskega in socialnega; te predstave v resnici navdihujejo ves sistem družbenega reagiranja.«

Pred leti je za Slovenijo veljal podatek, da imamo okoli 12.000 kroničnih alkoholikov. Sem pa so štete le »za družbo skrajno moteče osebe«. Dejansko število je desetkrat večje. Avtorja se sprašujeta, kam vodi toleranten odnos našega javnega mnenja do popivanja.

Morda bi kdo mislil, da pojav sam ne zasluži tolike pozornosti, da bi bilo vredno o tem še in še pisati. Dr. Škarič je socialne delavce seznanil z raziskavo, ki so jo izvedli na področju Gorenjske. Številke o razširjenosti alkoholizma so, milo rečeno, katastrofalne. Navadno se odstotek k alkoholu nagnjenega prebivalstva giblje med tremi in štirimi odstotki, na Gorenjskem pa je alkoholizem razširjen kar med 14 odstotki prebivalstva, starega nad dvajset let. Te številke bi morale pretresti prav vsakega, ne samo delavce, ki se s tem družbenim zlom tudi poklicno ukvarjajo. Omenimo naj še to, da je anketa razdelila k alkoholu nagnjene osebe na tri skupine. Tako imenovani ekscesivni pivci so tisti, ki pijejo samo trikrat ali več na mesec, na primer ob nedeljah ali sobotah. Teh je 7 odstotkov. Nato so še prikriti pivci in pa kronični alkoholiki. Anketa pravi, da je na Gorenjskem 5 odstotkov kroničnih alkoholikov. Če prebiramo podatke ankete, naletimo na številko, da je do dvajsetega leta — sem so všteti tudi otroci — dvanajst kroničnih alkoholikov na Gorenjskem.

Pri takem številu alkoholikov je tudi poraba opojnih pijač toliko, da bi jo primerjali kar z morjem. Poraba alkohola na prebivalca je namreč 9 litrov letno, če izvažamo domačo proizvodnjo in prodajo v trgovinah. Če pa upoštevamo pri točniju v gostilnah in nabavo pri grosistu še trgovino in pa domačo proizvodnjo, se število popitih litrov na prebivalca dvigne na devetdeset. Številka je še dosti večja, ker so pri tem šteti tudi dojenčki.

Škoda, ki jo povzročata alkoholizem, bi lahko primerjali z razmerjem ena proti deset. To pomeni, da je za vsak dinar, ki ga zaslužimo pri prodaji alkohola, deset dinarjev škode ki jo povzročita alkoholik na delovnem mestu zaradi izostankov z dela, boleznih, ki nastajajo zaradi de-

lovanja alkohola, in drugo.

Pri vsem tem družba ne more biti še naprej nezainteresirana. Posebno še, ker so uspehi dvomesečnega zdravljenja, ki ga imamo pri nas, takile: po prvem letu se vzdrži alkohola še polovica »ozdravljenih«, po dveh letih jih ne pije še četrtnina, po štirih pa le še deset odstotkov vztraja v abstinenci. Okoli trideset odstotkov pa jih pije tako kot prej ali še huje. Vse dokler seveda organizem vzdrži. Najprej se pojavljajo okvare na notranjih organih (jetra, želodec), potem alkoholna psihoza, duševne bolezni, delirijum tremens in drugo.

Skoraj se ne bi mogli znebiti vtisa, da vsako spodbujanje k popivanju, k navajanju na pitje, reklama v časopisih, nosi v sebi veliko odgovornost, saj vse skupaj ne vodi drugam kot v alkoholizem. Ukrep, ki so jih do sedaj sprejeli posamezni organi, se niso uresničili. Tako nimamo zavodov, kamor bi lahko pošiljali alkoholike na zdravljenje. Kazenski zakonik namreč predvideva, da se alkoholika, ki stori kaznivo dejanje, lahko pošlje na zdravljenje. Če pa alkoholik ni delikvent, ga nobena ustanova ne sme prisiliti v zdravljenje, če sam tega noče. Pred leti, leta 1964, so na simpoziju o alkoholizmu že govorili o ustanovitvi zavoda za Slovenijo in Hrvaško skupaj, vse pa se je ustavilo pri denarju.

Prav v zadnjem času se veliko sliši in govori o ustanovitvi iztreznilnega centra pri Zdravstvenem domu v Kranju. S tem bi bil rešen problem zadrževanja in veliki meri tudi odgovornosti milice, ki je do sedaj navadno pijane osebe z ulice pridržala do iztreznilne v zaporu. Zapor pa navadno ni najprimernejše mesto za pijano osebo, saj je ta največkrat potrebna zdravstvene pomoči. V drugih deželah imajo z iztreznilnimi centri že večletne izkušnje. Med drugim so se močno zmanjšali samomorji med prenočitvijo v zapori. Tako bi med drugim lahko tudi vodili evidenco o pogostosti opijanja in o tem obveščali socialne centre. Pri ustanavljanju iztreznilnega centra v Kranju, ki bi bil med redkimi, če ne celo edini v Jugoslaviji, pa se je zataknilo pri tem, ker ambulante ne smejo imeti postelj, v tem primeru pa bi bile nedvomno potrebne.

Rešitev problema je torej v skupni družbeni zavzetosti. Dokler si bodo alkoholike odpravili drug drugemu socialne službe, milica in pa zdravstvo, ne bomo imeli nobenega uspeha. Očitki, ki leto na bolnico, da ni uspešna pri zdravljenju alkoholikov, niso pravični, saj v dveh mesecih alkoholik ne more najti motiva, zaradi katerega bi bilo vredno postiti ugodje, ki mu ga nudi alkohol.

Lea Mencinger

V »Snovanjih«, prilozi »Glasa« z dne 7. f. m., je bil objavljen le odlomek tega obsežnejšega zapisa o Josipini Turnograjski, ki je govoril o upodobitvah turnske lepote. Sobotni »Glas« bo v nekaj nadaljevanjih priložil celotni članek.

Ze se mi je hotela zapisati beseda o estetskem kultu okrog prve slovenske pisateljice, zorne mladenke, privlačne modrooke lepote — a sem hitro tolikokrat zloabljen besedico kult nadomestil z drugo, s čašenjem. Morda je ta bolj prava. Kajti res so Josipino njeni mladi in starejši sodobniki vprav romantično častili... V lepi dobi naše mlade romantike...
Taki častilci, četudi zadržani, so bili že njeni prvi učitelji: stari Alojzij Potočnik ter mlada kaplana Janez Kastelic in Lovro Pintar.

Kako jo je cenil Janez Kastelic, spričuje že pismo, ki ga je pisal dne 4. oktobra leta 1852 Lovro svoji zaročenci Josipini:

Danes sem se sprehajal z gospodom Kastelicem. Pogovarjala sva se le o Tebi. — Vprašal sem ga o Tvojem življenju in učenju na Turnu. Povedal mi je najprej, kako si se marljivo učila. Kako si vsako jutro potihem vstala in se šla učiti. Povedal mi je, da sta nekoč v neki knjigi brala, da mora človek za trdno zdravje skrbeti in se utrjevati. Da si se začela tačas solziti in tožiti, da si prenežno, premehko vzgojena. Potem mi je pravil, kako si ob neki priložnosti v Preddvoru glasovir igrala in dobila od ondi zbranih tujcev gotovo zaslužno pohvalo. In da si prav tedaj dobila veselje do komponiranja. Potem mi je gospod Kastelic še povedal, kako rada si se učila jezikov, posebno italijanskega.

»Mlada jela«

Celo njen lastni brat Jančko Urbančič je svojo sestro vprav oboževal. — Prelepo, pa čeprav v sladkobnem »luninim jeziku«, je o njej pisal še za Josipininih živih dni, l. 1852 literarni almanah »Zora«, ki ga je v Gradcu izdal dr. Radoslav Razlag. Poslušajmo to milopojko, zares kar poetično himno prvi slovenski pisateljici:

Josipina Turnogradska — Urbančič, vsestransko izobražena, navdušena rojakinja slavjanska, koje spise, djecu bistra uma i oštra pera, velikim ushitanjem čitamo, te

opet pročitamo. Rodjena jest 9. srpanja godina 1833 u Turnu na Kranjskom.

Struka je visokoga kako mlada jela, vitkotenkega kako gorska Vila — duhopolnoga obraza, žarnih modrih očih, belosvjetle kose; duše nježnočutiljive, uzoropolne — duh i srce, um i razum jednakih, nenavadnih silnih moči.

Ona si je uže prisvojila nevjerojetnu množinu znanostih

kaj odlomkov njegovih du-najskih spominov:

Toman je utihnil, ali toliko bolj je jela sloveti po celi Sloveniji njegova prekrasna ljubica in nevesta Josipina Turnograjska. Skoda, da ne spiše nobeden njene biografije, zdaj, ko je še tako živ spomin blage rajne, ko bi se zvedela potrebna data tako lahko od njene žlahte in bivšega moža, pesnika Tomana. Vsekakor zaslužijo njene čed-

srednjega veka, ali četudi grški ni znala, more dejati na vago mesto njega lepo kito živih tujih, posebno pa slovanskih jezikov, ali more dejati še drugo dragocenost, ki se Heloizi ne pripisuje — pravo deviško pamet. Sreča je seznanila in sprijaznila to našo prvo in pravo Slovenko z Lovretom Tomanom, že znanim slovenskim pesnikom.

Se komaj nježno nedro je razvila;
Cvetela v prvi svoji je pomladi.
Pa glej! ko še stoji v najlepši nadi,
Le pade z neba slana oj nemital
In že evetica glav'co je nagnila;
Za njo žaluje vse po zelenjádi.
Tako za Tabo, mila Josipinal Prerano, ah! evetica ljubezniva;
Zaluje draga Tvoja domovina; Ostala večno boš nepozabljiva U srcu vsacega Slovenje sina. Naj tihi mir koščice Tvoje krival

Turnska lepota

i vjedah u naravoslovju, povjestnici, zamljopisu, računarstvu, zemljomjerju... — Njojzi je dobro poznato slavjansko i njemačko slovstvo, kako ista klasička slovstva: grčko i latinsko, kojih jezika poleg slavjanskih poreklah umi, te se čitanjem proizvodah uma stare i nove dobe neumorno izobrazuje. Na glasoviru kako malokto svira. — Kto se ne sjetja radostno njezinih spisah pod imenom Turnogradska u Slovenskoj Bčeli, koji su istu našu bratju na visokih, starodavnih Tatrah pozornu učinili?

Brez laskanja i pretjeranosti možem dakle kazati, da je ova domorodkinja čudo golomo medju djevami slavjanskimi. Poleg tolikih znanosti inostranih se ipak nije odtudjila, iznevjerila rodu svome bjednomu, kako to vidimo učiniti siaset nevrjednih Slave kčeri. Zašto ne? Jer joj um i srce živi!

Njezino obnašanje je miloljudno i ozbiljno, ona je Slavjanka uzhitjena; več se joj ne vedrom čelu, u bistro oku viditi može unutrajni život duševni, koj neprestano mišlenke gluboke, koj se uvijek bavi kod uzorah nebeskih domišlje uvijek jasne. Zibika njezina se je zibala pod visokim Storžičem, gdje čisti uvijek pihljaju zrakovi, blizo staroga Triglava, koj več više tisuč ljetah gleda nevolju i bjedu roda slavjanskoga, te Slave djecu vabi k životiju. — Uzrastla je ova rodjena sestrica devicah mudricah u družbi i pod varstvom blaga matke svoje, koja je sačuvala krasni ovaj biser stranputicah, u koje društveno hlepenjenje današnjog vjeka tolikoputi zagazi. — Slava, slava tebi, djeco mila!

Trdinov slavospev

Prav tako se je razvnel za privlačno mlado ženo, ki je v svoji osebnosti tako srečno združevala lepoto, duhovitost in izobraženost, stari bard Janez Trdina. Spoznajmo ne-

nosti in znanost, da se ohranijo zarodu in zarodom, ki pridejo za nami. Petrarkova Lavra ji je bila v lepoti morebiti enaka, ali lepa Lavrina glavica ni imela Josipinine

Žalni sonet

Kavalirsko se je poklonil prezgodaj umrli, še nerazcveli roži Josipini, mladi, komaj

Jožeta Urbančič, roj. Terpinc, mati Josipine Turnograjske (slikal Matevž Langus l. 1831) S te, tako izrazilo bidermajerske upodobitve. Je že na prvi pogled očitno, da je bila tudi Josipinina mati zares zala žena. Po rodu je bila Kranjčanka. Rodila se je v hiši, v katero se je pozneje vselil dr. France Prešeren.

modrosti. Z visokim umom je premagala in prekosila Aspazija modrijane svojega veka, ali obenem tudi vse ženske — z razuzdanostjo. Čednosti, katere so dičile Josipino, Helenka ni ne spoštovala ne poznala. Francoska Heloiza, Abelardova milica, je slovela enako zavoljo lepote in učenosti, znala je latinski, grški in hebrejski. Josipina je v tem smislu morda ni pretekla, latinski je razumela, hebrejščina dandanašnji nima one veljave kot

osemajstletni pesnik Josip Stritar. Njegov žalni sonet so objavile Bleiweisove Novice l. 1854:

Josipini Turnograjski na prerani grob

Cvetlica mlada stala na livadi, Najlepša, kar pomlad jih je rodila;

Tomanovo slovo

Soprog Josipine, Lovro Toman, je globoko žaloval za svojo umrlo ženo. Njegova žalopojka, priobčena v dveh zaporednih številkah ljubljanskih Novic, letnik 1854; pa je hkrati tudi slavospev naši rojakinji: »Gotovo bo slehernega Slovana razveselilo v srce, ko bode zaslišal, da Josipina, akoravno je bila tak rano od zemlje skipela, je veliko iz neizmernih zakladov uma i srca zapustila svojemu narodu. Ali koliko višerodnih idej — bogapolnih vzorov, ki se niso izrekli, temveč so le plameli v zakritem, žarečem morju njenih občutkov, vzela je s seboj v tihi grob! — Morebiti ni bilo kmalu bitja i posebno ne deklice pod soncem, ki bi bila toliko darov od nebes prejela, srce i um razmerno, vsestransko si tako odgojila, natoroj človeka, Boga tako razumela, toliko znanstev v vedah i umetnijah si prilastila, — ki bi v vsem tako popolna bila v taki mladosti — kot ona, ki je zdaj med nami ni več... — Nad njo so se besede nekega izvrstnega pisatelja do čuda izpolnile, da človek, ki mu genij v srcu živi in kipi, more se osamljen i ločen od sveta popolno razviti i vse razmere človeške dokončno spoznati... i ko se mora vsale čuditi, zakaj je bila ona tako molčeca, povem, da je molčala, ker je bila pri svoji nenevadni popolnosti neizrečeno ponizna in je zmiraj le po tihem dalje hrepnela. — Stala je rožica rujna v pomladi, izcvetena prekrasno, mirisno duhteča, radost prečudno okolu sebe izliva — a pride vihar, nenadjan, strašan — odtrga ji brst neizrašen še, — pritisne neusmiljeno bol i zlomi tudi rožico milo: — prazno i mrtvo je mesto, kjer bila je edinica ona...

(Nadaljevanje prihodnjic)

Črtomir Zorec

Komur je sreče dar bila klofuta ali naša narodna zavest

Gorenjska metropola — Prešernov Kranj, 6. februarja 1968...

Na plakatih in v časopisih je pisalo, da bo ta dan ob 19.30 uprizorilo Prešernovo gledališče **VEČER PREŠERNOVIH PESMI**, torej dela — sinonim **SLOVENSTVA**, balzam narodovega jezika. Večina udeležencev razstave v galerijskih prostorih Gorenjskega muzeja, ki je bil počaščen z novo otvoritvijo ob 18. uri in je nudil kaj videti množici, se je takoj, žal — neznanokam porazgubila; pač — Pri Mayerju so kvartali na dveh mizah, v Prešernovem hramu pa je donela — »Dodji mila moja Marek...«

Niti najmanj ne gre za to, da je v Mayerjevi gostilni Jakčev »PREŠEREN« menjal prostor — pivci očitno ne bi protestirali, če bi ga vrgli za plot, ker se itak vsevpriek utaplajo v bratovski pijanosti, marveč moti slab obisk Prešernovega večera. Človek bi pričakoval, da vsaj tisti, ki se tako ali drugače čutijo dolžne geniju — ne bodo nepriznati, pa dobijo **NJEGOVO** nagrado ali ne, teh najbolj potrebnih obiska v čast spomina našega **PRVEGA** pa ni bilo; že imenovana prilika, upam — ne bo tako maloštevilno obiskana...

Prejšnji dan je v Renesančni dvorani Gorenjskega muzeja prisostvovalo večeru Pesnik Franci Zagoričnik, ki ga je priredil klub Kulturnih delavcev — vsaj enkrat toliko ljudi kot temu — **Prešernovemu**; le 39 poslušalcev je sicer zbrano, a osamljeno sledilo interpretaciji **nedosegljivega**, ob kateri se je temeljito namučilo ducat mladih interpretov. Kje so mladi? Kje drugi, oziroma — kje smo???

Vsaka kulturna manifestacija terja določeno mero potrpljenja in ni nujno, da nam je nasilno privzeta provincialnost, nek tabu, ki nas rešuje vseh obvez in dolžnosti, posebej še, če so té nam samo v korist. Naj se in zakaj — skrivamo sami pred seboj? Duševno mrtvilo ima korenine običajno v plehkosti, v neodločnosti in slavlje s tako klavnim odzivom tega dne je samo dokaz, da se Prešeren niti tu ni motil, ko je napisal: »Kranjec moj mu osle kaže!«

V dušo boli človeka neprizadetost Kranjčanov za rast nekih nematerialnih koristi — duševno rast nas samih, srce boli ob nepripravljenosti pravega pristopa do kulturnih vrednot, ki imajo svoje končne izmere v sferah svetovne klasike, mi pa jim kar lepo po domače obračamo hrbet; kako smo sodobni!!!

Mi si utvarjamo, ko se zavaravamo, da je dovolj, če vemo, da smo majhen narod; narod se ne meri po ozemlju, ne po številu prebivalstva, pač pa — po narodni zavesti. Vprašanje je, če smo je res tako polni, da nam je tisto osnovno smiselno — odveč.

Morda pa je danes res že marsikdo v Kranju prepričan, da je **SLOVENŠČINA** zastarela! Torej — naša preteklost nepomembna...

Mi smo — bomo pa, če se bomo tega zavedali; osveščati se, pa pomeni — biti zavestno predan, dojemljiv predvsem za smiselno...

Polnočnica je privabila med drugimi celo vrsto beatnikov pred natrpano polno cerkev, v času Gorenjskega sejma so bila plesišča polna, na Primskovem se pred shajališčem Jehovinih prič tre ljudi, da niti ne ve kdo zakaj — leto pred 120-letnico smrti **PREŠERNA**, ki ima predvsem in samo ostati v zvesti Sloven-

cev, pa je obisk namenskih prireditev porazen!!!

Smo res zgolj amorfna masa, ki sledi svojim gonom v propad; ob tem niti ni čudno da ima čistilec čevljev v Kranju več kot leto dni napis v neregistriranem skupnem jeziku: **ČIŠČENJE I BARVANJE ČEVLJEV**, ker si pač misli — zakaj ne bi, Kranjčani so tako in tako vajeni pretirane popustljivosti, ker se itak ne zavedajo neodpustljive napake, da v letu 1968 trpijo v srbohrvaščini pisane filmske reklame — kljub protistavnosti takih in podobnih podvigov, ki jih je vsevpriek polno, da Slovenca v domačem kraju boli glava — da mu posebej trpijo oči, pa sem prepričan v pravo in nepristransko: **VERUJEM, ZAUPAM V ČLOVEKA!** Kaj bi — zavest je postranskega pomena. Kaj nam mar zgodovina — važen je denar! Ne motim se, ko povem le to, kar očitno misli mladina, ki se zbira dan za dnem v kranjskih lokalih — tista, pod 15. letom!!! Cigarete in pijača nujno jemljeta voljo do življenja, do smisla, izničujeta pomen **narodnih** vrednot. Nikogar pa ni, ki bi storil kaj!

Da ne bi našemu narodu otrpnilo lice od bolečin, ker — klofut vajen dopušča zavestno, da ga življenje klofuta brezvestno... Kako je že menil Vodnik?

Aktualen je bil — dokaj zanimiv pogovor dveh ljudi, ki sta se v gluho prazni dvorani Prešernovega gledališča v Prešernovem Kranju — v Prešernovem tednu na Prešernovem slavlju vpraševala, če so in bodo slavja Vuka Karadžića tudi tako neemo izzvenela?!!!

Srečen — kdor veruje v nezitrohrnjenost srca.

Marijan Stancar — Monos

Šola je preveč učna in premalo vzgojna ustanova

»Upam trditi, da smo v 23 letih storili v šolstvu več kot prej v stotih letih!« je dejal France Zvan, predsednik skupščine občine Jesenice, ko je odgovarjal na seji občinske skupščine na preveč posplošena prigovarjanja, da naša družba zapostavlja skrb za šolstvo. Sicer pa dvorana občinske skupščine že dolgo ni bila tako bučna kot na zadnji seji, ko so odboriki občinske skupščine in prosvetni delavci razpravljali o položaju šolstva v jeseniški občini.

Svet za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo je pripravil predlog resolucije o organizacijskih, ekonomskih in drugih ukrepih za rešitev nekaterih težav v šolstvu. Resolucija je povzročila toliko prahu oziroma kritike, kot že dolgo ne noben drug predlog na seji občinske skupščine. Jože Gazvoda, ravnatelj osnovne šole v Kranjski gori in republiški poslanec, je v obširnem referatu nanizal celotno problematiko šolstva z zelo tehtnimi in natančnimi podatki. Za njim pa so se zvrstili govorniki, ki so ostro napadli prvo in šesto točko predložene resolucije. Očitni so, da skupščina posega v samoupravne pravice šolskih kolektivov, da je predlog resolucije v nasprotju z ustavo, da predlagane spremembe niso dovolj utemeljene, da Jugoslavija kar vrvi od raznih reorganizacij, da...

Kritike več kot dovolj. Da pa bi bralci lahko razumeli, okrog katerih vprašanj je bilo največ pripomb, navajam v celoti prvo točko resolucije:

1. Nadaljevati s procesom ukinitja dislociranih oddelkov v Ratečah, Gozdu, Hrušici in Javorniškem rovtu. Ukinitve oddelkov v Ratečah in v Gozdu je treba pripraviti do zgraditve nove osnovnošolske stavbe v Kranjski gori. Učence iz oddelka na Hrušici od vključno 3. razreda naprej, ki sedaj obiskujejo osnovno šolo Prežihov Voranc na Jesenicah, je treba s pričetkom šolskega leta 1968/69 prešolati na osnovno šolo Mojstrana. Na šolo Korroška Bela naj se v istem roku prešolajo tudi vsi učenci iz Blejske Dobreve, ki sedaj obiskujejo osnovno šolo Tone Čufar na Jesenicah. Oddelki v Javorniškem rovtu je treba zaradi nizkega vpisa ukiniti. Obe osnovni šoli na Jesenicah naj se v istem roku združita v eno ustanovo.

To je torej besedilo prve točke resolucije. Deljena mnenja so bila o tem, kaj bomo pridobili in kaj izgubili, če združimo osnovni šoli T. Čufar in Prežihov Voranc na Jesenicah, ki sta v isti stavbi. Po dosedanjem stališču so učitelji proti takšni združitvi, ne vemo pa tudi, kakšno je mnenje staršev s Hrušice in Blejske Dobreve o tem, da se njihovi otroci prešolajo na druge šole. Zagovorniki resolucije pravijo, da bi se s tem pridobilo najmanj osem učilnic, kar bi zadostovalo, da bi se lahko organiziral celodnevni pouk za učence do tretjega razreda. Poleg tega imata šoli skupno telovadni-

co, kuhinjo, nekatere kabine in končno sta v isti stavbi. Menda so v teh šolah tudi osebni dohodki učiteljev z enako kvalifikacijo in delom različni.

Na očitke, da občinska skupščina posega v samoupravne pravice šolskih kolektivov, je tovariš Zvan odgovoril, da resolucija nikogar ne obvezuje, ampak samo priporoča prizadetim kolektivom svoja stališča. Pripomnil je, da je šola splošnega družbenega pomena, ki ga ne moremo prepuščati samo prosvetnim delavcem.

V jeseniški občini je 3.315 osnovnošolskih otrok, od tega jih kar 3.140 hodi v šolo v dveh izmenah, nekateri pa tudi v tretji izmeni. Ker je otrokov duševni, pa tudi telesni razvoj odvisen od njegove neposredne okolice, je tudi pomembno vedeti, kakšno je to okolje. Pri očetih in materi živi 2.812 šolo obveznih otrok, to pa pomeni, da je okrog 500 otrok, ki živijo pri nepopolni družini. V občini je 1458 otrok, katerih starši so zaposleni, in 1551 otrok, kjer je zaposlen samo eden od roditeljev. Da so otroci obojestransko zaposlenih staršev največkrat prepriščeni sami sebi, potrjuje tudi podatek, da je 59 odstotkov vseh učencev brez vsakega nadzorstva. V jeseniški občini je organizirano varstvo v vzgojno varstvenih ustanovah le za 42 učencev.

Na seji skupščine je bilo poudarjeno, da vse preveč tehtamo materialno stran šolstva, zelo malo pa razpravljamo o vzgojnem vplivu šole na našo mladino.

Nihče ne zanika vzročne povezanosti materialnih pogojev pouka in uspeha v teh pogojih, toda prosvetni delavci pri nas vse premalo skrbijo za lastno izobraževanje. Pri nekaterih pa bi kazalo javno spregovoriti o idejnih tokovih, ki znaša manjše štev. prosvetnih delavcev v nam tuje vode. Razumljivo je, da bo družba primorana takšnim plavalcem skrajšati vesla.

Zelo veliko pomislekov je bilo izrečeno tudi glede petdnevnega tednika v šolah.

Če so bili govorniki do določenih stališč različnega mnenja, pa moram zapisati, da so bili enotni v tem, da reševanje materialnih pogojev šolstva ne sme iti v škodo učnega uspeha učencev. Sicer pa bomo o teh problemih v Glasu še spregovorili. Zato naj končam s poročilom, da je bila resolucija sprejeta ob manjšem številu vzdržanih glasov. Jože Vidic

V ponedeljek so v Kamniku odprli razstavo Gradovi na Gorenjskem, ki so jo pripravili Gorenjski muzej, kamniški muzej, zavod za spomeniško varstvo SRS in loški muzej iz Škofje Loke. Razstava v mali dvorani nad kavarno bo odprta približno štirinajst dni

Obisk v kamniškem otroškem vrtcu

»Lepo nam je tukaj, saj se igramo, pojemo in ...«

V kamniškem otroškem vrtcu sta tudi dve mali Angležinji Malčki radi rišejo in delajo »kače« iz gline

KAMNIK — temačno februarско deževno dopoldne. Po cesti luže, na pločnikih ljudje z odprtimi dežniki. Ljudje gredo po pločniku, se ustavljajo pred izložbami, izmenjajo med seboj besedo ali dve in se napote dalje. Tudi mi se sprehajamo po kamniških ulicah. Da deževno dopoldne ni kaj preveč pripravno za sprehod, pravite? Res je. Odložili smo se, da gremo nekam pod streho. Na desni, za starim kamniškim »turnom«, zaslišimo razposajeni in glasni otroški živžav. Radovednost nas privede pred precej veliko stavbo. Napis na njej nam takoj vse pojasni: Otroški vrtec Antona Medveda.

Kaj, ko bi malo pokukali v ta drugi dom kamniških malčkov? Rečeno, storjeno. Najprej se oglasimo v pisarni pri upravnici Savici Lanc, ki nam takoj ljubezljivo pove,

**»KDO BO NAREDIL NAJVEČJO KAČO?«
(NE PRAVO, LE IZ GLINE)**

Tako, »formalnega« pogovora je bilo konec. Kaj pa zdaj?

Mali Angležinji — Liza in Mia — sta ljubljenci vseh otrok v kamniškem vrtcu

Koliko otrok imajo v vrtcu, po kakšnih skupinah so razdeljeni, kaj delajo. O vsem tem in še o marsičem je pripovedovala upravnica kamniškega otroškega vrtca: »V Kamniku je ta vrtec edini, je v Zaprici in Duplici sta še dva oddelka. Kapaciteta našega vrtca in pa omenjenih oddelkov je okoli 180 otrok, vendar jih imamo sedaj prek dvesto. Sprejemamo predšolske otroke od drugega do sedmega leta starosti — teh je okoli 140, in pa šolarje, ki so pri nas v varstvu; teh je 68. Za 8 do 10 starih tisočakov, toliko je namreč oskrbnina, dobe otroci vsak dan malico, kosilo in še sadno malico. V vrtcu imamo tudi »malo šolo«, kjer predšolske otroke pripravljamo na prve korake v šolske klopi. Čeprav je za »malo šolo« med starši precej zanimanja, pa jo bomo skušali letos še razširiti in vanjo vključiti tudi otroke, ki še ne hodijo v vrtec.«

Saj res, ali nismo obljubili, da bomo pogledali, kaj delajo kamniški malčki. Zato hitro pot po stopnicah pod noge in že smo v prvem nadstropju. Stopimo k prvim vratom in poslušamo. Vse tiho. Potrkamo in vstopimo. »Zdravo!« se oglasi iz okoli deset mladih grl. »Kaj pa delate?« smo radovedni. In vsi v en glas odgovorijo: »Kače!« Prijazna tovarišica Jarčeva, ki vodi to skupino malčkov, nam pove, da ne delajo pravih kač, ampak le take iz plastelina — gnetilne glin. Gledamo, kako se jim plastelin zvija med drobnimi prstki in čez nekaj časa res »prilezejo« na mizo »kače«. Še posnetek štirih deklic s punčkami v vozičkih in že se poslovimo od mladih kiparjev in modelarjev.

V sosednji sobi se »sredinčki« (tako pravijo v vrtcu otrokom od četrtega do petega leta) igrajo vlak. Skupaj s svojo tovarišico se drže za roke in se vrte v krogu, zra-

ven pa pojo: »Kam pa pelje brzovlak?« »V Ljubljano«, nekdo odgovori, drugi pa že pravi: »Potem pa kar z menoj.« Nočemo jih več motiti pri veseli igrici, zato gremo k drugi skupini »sredinčkov«.

MALI ANGLEŽINJI — LJUBLJENKI VSEH OTROK V VRTCU

Sedeli so okrog svoje tovarišice in jo poslušali z odprtimi usti. Njihove očke so bile uprte vanjo, kakor da bi hoteli potegniti besede vase. Pogovarjali so se o drveh in kurjavi, kako prinašamo kurivo v domove. Med skupnico, ki je napeto poslušala tovarišico, sta tudi dve Angležinji, sestrici — Liza in Mia. Če nam tovarišica ne bi povedala, da sta Angležinji, tega prav gotovo ne bi opazili, vsaj po govorici ne. Kajti petletna Liza prav dobro govori slovensko, pa tudi leto dni mlajša Mia ni nič slabša. Res je, da Mia še ne more tako govoriti po naše, a kdo bi ji zameril, saj je stara šele štiri leta. »Joj, kako so me oči zaščemele, ko nas je tovariš slika!«, se je oglasila ena izmed deklic (ker je bilo v sobi malo bolj temačno, je naš Francj moral slikati s »flešem«), medtem ko so se ostali fantki in deklice zasmejali in prosili, da bi jih še slikali. Seveda smo jim ustregli. Kdo bi se namreč mogel braniti njihovih prosečih in željnih oči. »Mali Angležinji sta resnično naši ljubljenci, vsi ju imajo radi in vsi otroci bi bili radi z njima. Kaj jih ne bi imeli radi, saj sta tako srčkani, kadar povesta kaj po angleško«,

»Ali bo striček res spustil ptička?«

nama je zadržala njihova vzgojiteljica.

Že med ogledom ostalih oddelkov smo opazili po stenah polno otroških risbic. »Naši otroci zelo radi rišejo in vsako leto priredimo razstavo del naših mladih risarjev.« V eni izmed sob opazimo tudi lutkovni odtok. Da, tudi lutke so ljubljence mladih Kamničanov. Seveda pa s tem njihovega razvedrila med bivanjem v vrtcu še ni konec. Ob lepem vremenu hodijo tudi na sprehode, na dvorišču imajo lepo urejen vrt, v katerem se igrajo, bodisi z žogo, skačejo čez vrvi, se gredo slepe miši, ringaraja in še

marsikaj, kdo bi se spomnil velikega števila otroških igric. Skratka, mladim Kamničanom, malčkom, »sredinčkom« in starejšim, ki že hodijo v šolo, pa so tu v varstvu, v vrtcu Antona Medveda res ni dolgčas. Medtem ko so njihove mamice in očki na delu, se brezskrbno predajo igri, otroškemu veselju. In ne nazadnje, navadijo se kolektivnega življenja, se spoznajo med seboj in se skupno pripravljajo za malo višjo življenjsko »stopničko« — šolo.

besedilo: Vili Guček
fotografije: Frane Perdan

Tudi me že imamo svoje »otroke«

Elizabeth Taylor v filmu Kleopatra

Richard Burton o svoji ženi Elizabeth

Ce se prav spominjamo in če so informacije resnične, je po vrstnem redu Richard Burton peti mož igralk Elizabeth Taylor. Tiste igralk, ki je dobila bajne honorarje za svoje filme, igralk, ki je nastopila v glavni ženski vlogi v superspektaklu Kleopatra, in obenem igralk, o kateri so veliko pisali in še pišejo večerni listi, pa tudi uglednejše revije. Z osebnostjo Elizabeth Taylor je povezan in kar se dá dostojno nadaljevan »star« sistem, zvezdniški sistem ali enostavneje in razumljiveje povedano kult igralk, ki so zelo lepe in za katere pravzaprav ni kdove kako zelo važno, kje, kdaj in koliko so se naučile igralskega posla. Priznati pa je seveda treba, da je Elizabeth že zdrknila z vrha lestvice takšnih igralk in kot kaže, se utegne celo spremeniti v igralko, ki bo sposobna igrati karakterne vloge. Strokovnjaki trdijo, se pravi kritiki in režiserji, ki jo vse bolj iščejo za takšne vloge, da je to potrdila že s filmom Kdo se boji Virginije Woolf, v katerem je nastopila skupaj z možem Richardom Burtonom. Ta se je v gledališkem svetu uveljavil z nekaterimi odličnimi interpretacijami vlog v klasičnih dramskih tistih. Najvidnejša je bila njegova interpretacija Shakespearjevega Hamleta, morda najtežje in najzahtevnejše gledališke vloge v klasičnih dramskih tekstih. Predstavo Hamleta, v katerem je igral naslovno vlogo, so na Broadwayu igrali nekaj let.

O vlogi svoje žene v omenjenem filmu pa Burton ima svoje mnenje. Takole pravi: »Morali bi jo slišati kadar

se razjezi. Kriči, da vas je groza. Pravim vam, da Liz ni igralka, tudi ne v »Virginiji Woolf.« To je bila preprosto ona sama.« Nato Burton nadaljuje: »Midva se odlično razumeva. Se vedno se imava rada, še vedno služiva denar. O, da, tudi prepirava se! Liz lahko kriči glasneje, kot katerakoli ženska na svetu. Ne prestando se prepirava! Običajno je to le kričanje in loputanje z vrati. Včasih pa se seveda zgodi, da lete tudi vase po zraku.«

Burton pa takole komentira:

»Sicer pa psiholatri trdijo, da je prav, če se osvobodite napetosti. Saj so vzroki za najine spore zelo smešni. Velikokrat niti ne veva, zakaj sva se sprla. Zgodi se, da popijem kozarec več kot je prav ter da na javnem mestu povem kaj, kar ne bi smel ima Liz že vzrok za spor. In Liz je odličan boksar, če ji uspe priti dovolj blizu. Je kot vulkan bruhe, eksplodira in se umiri. Prav zato se še nisva razšla — rada se imava in vedno sva pripravljena drug drugemu oprostiti.«

Naslednji teden bi morali v kranjskih kinematografih gledati film Deset zapovedi. Gre za najbolj gledani film v svetu, za film, ki je prinesel avtorjem na kupa denarja v blagajne, za film o Mojzesu, skratka za takšen film, ki bo po vsej verjetnosti imel tudi pri nas veliko gledalcev.

Kot rečeno! Film bi morali gledati naslednji teden, pa ne bo tako.

Zagrebski kinematografi, ki so se pred leti združili in ki zdaj predstavljajo tudi distribucijsko hišo, saj uvažajo filme, tega filma v Kranj ne bodo poslali. In razlog? Skoraj ni verjeti, pa je vendarle res. V Kranju filma ne bomo videli zato, ker še ni bil predvajan v Ljubljani!

Saj ne gre za nikakršno rivalstvo! Pri tako velikem številu filmov, kot jih distributerji zdaj uvozijo pri nas, je povsem razumljivo, da nekatere vidijo določen film prej, nekatere nekoliko kasneje. Seveda o tem najbolj odloča sposobnost sestavilcev programa in tistih, ki za posamezno podjetje sklepajo pogodbe.

Kinematografska podjetja so si med seboj enaka. Delajo, žal, po principih vseh ostalih gospodarskih organizacij. Prav pri teh pa velja pravilo, da pomeni razdrta pogodba (in pogodbo so v Kranjskem kinematografskem podjetju že imeli) slabo gospodarjenje ter ne nazadnje tudi nepošten odnos do poslovnih partnerjev.

V podjetju so nam povedali, da zato tega filma v Kranju ne bomo videli. In ne le tega, temveč tudi vseh ostalih filmov, ki jih kupujejo »Kinematografi Zagreb«.

Morda imajo celo prav?!

Kdo bo rešil utopljenca?

Poročila v dnevnem časopisu so bila na prvi pogled alarmantna. Izenada se je izkazalo, da se lahko vsak hip zgodi, da bodo slovenski filmski delavci ob svojo tehnično bazo-Filmservis.

Kako to, da je podjetje, ki se je pred leti oddvojilo od proizvodnega podjetja, zašlo v takšno situacijo? Odgovor bi bil nemara kratek — nerentabilno gospodarjenje! Da, nerentabilno gospodarjenje, deficitne koprodukcije, deficit pri domačih filmih, sorazmerno drage usluge in morda še marsikaj, kar bi lahko razumeli pod tem odgovorom. Tako se je v dvajsetih letih nabralo veliko, veliko dolgov, ki so čakali odplačila. Vendar plačnik ni bil sposoben, da bi jih poravnal in Filmservis je prispel do tja, ko mu ni več preostalo drugega, kot da objavi stečaj. S tečajem vred pa je bila napovedana tudi licitacija, strogo uradna, brez pomislekov, takšna, kakršne so licitacije sicer povsod drugod. Naj bi prišel kdorkoli, le

da bi imel 900 milijonov starih dinarjev, pa bi lahko imel vso slovensko filmsko tehnično bazo. In licitatorjem bi bilo malo mar, kdo bi bil kupec, samo da bi prišel, da bi upniki dobili svoj denar nazaj.

Morda je celo srečno naključje, da se kupec doslej še ni pojavil. Res je sicer, da bi v skrajnem slučaju lahko prišlo do prodaje na drobno, vendar vsi slovenski filmski delavci upajo, da se kaj takega ne bo zgodilo in da bo baza ostala takšna kot je, na razpolago še vedno — predvsem slovenskemu filmu.

Licitacija, če bi šlo za izključno gospodarsko organizacijo, bi prav gotovo ne dvignila toliko prahu, kot ga je. Nemara bi se tudi našel kupec že na prvi licitaciji. Vendar gre ob vseh teh dogodkih za eno samo stvar, za slovenski film.

Primer, ki bi ga najlaže dali za pojasnilo, poiščimo v založništvu. Res je, da se slovenske knjige tiskajo že štiri sto let ter da se slovenski filmi snemajo šele dobrih dvajset let, a vendar naj naredimo primerjavo.

Denimo, da bi na Slovenskem tiskali vse knjige, ki jih izdajajo naša založniška podjetja, v eni sami tiskarni. Vse od časopisov, knjig, koledarjev, reklamnih letakov, zbornikov, pesniških zbirk, uradnih listov in enciklopedij bi tiskali v tej tiskarni. In še pristavimo, da bi v tej tiskarni natisnili največ pesniških zbirk in romanov naših literatov, ki pa bi se ne prodajali najbolje. V tej tiskarni bi tiskali tudi nekatere tuje založbe (da bo primer nazornejši, denimo italijanske) in da bi zaradi deficita, ki so ga prinesli romani in pesniške zbirke ter nezanesljivi založniki v tujini, tiskarna prišla v stečaj! Seveda bi morala biti zato oddvojena od založnikov in tudi dolgovi bi morali biti veliki. Če bi je ne imeli več, kdo bi potlej tiskal slovenske knjige? Ali bi to ne pomenilo skoraj zanesljiv konec slovenske knjige?

Nekako tako je s filmom. No, za slovensko knjigo je seveda bojazen povsem odveč. Tiskarn imamo dovolj, založniških podjetij tudi in če bi iskali vzroke, zakaj slovenska knjiga ni takšna, kot bi jo hoteli, potem bi jih bržkone v takšnem primeru iskali pri avtorjih in ne v tiskarnah.

Ni kaj reči! Vzroki za stagnacijo slovenske kinematografije lahko najdemo tudi pri avtorjih, ki v zadnjih letih že dolgo več ne pomenijo v okviru jugoslovanske produktivne kinematografije to, kar so pomenili nekoč. In če zdaj slovenskemu filmu odvzamemo še tehnično bazo? Potem bodo možnosti za nadaljnji raz-

voj, za to da bi šli v korak z ostalimi jugoslovanskimi nacionalnimi proizvodnjami, veliko manjše kot so bile doslej. Proizvodno podjetje »Viba film« bo moralo snemati, montirati in sinhronizirati v Zagrebu ali Beogradu. Pravzaprav je vseeno kje, važno je le, da bi nujno potrebnih osnovnih sredstev za proizvodnjo filmov ne imeli doma in da bi morali drugam, kar bi v ekonomskem jeziku povedano pomenilo znatno zvišanje vsote, ki bi jo porabili za izdelavo nekega filma. To pa slovenskim filmskim delavcem pomeni manj posnetih filmov na leto, manjšo proizvodnjo filmov nasploh, se pravi kvantitativno korak nazaj. In tu se že pojavi vprašanje, ki že dolgo časa spremlja našo filmsko proizvodnjo. Radi bi posneli vsako leto več filmov, radi bi, da bi bili zaposleni vsi, ki so sposobni in kvalificirani za delo v filmski produkciji, radi bi, skratka, v okviru naših možnosti takšno produkcijo, ki bo jasno izpričevala vključitev slovenskega filma enakopravno v krog gledališča, knjige, likovne umetnosti, glasbe, televizije... Zdavnaj že so utihnil glasovi, ki so trdili, da ne potrebujemo svojega filma. Vprašanje je le, kakšnega bomo imeli.

In to vprašanje, kakšen bo slovenski film, če ne bo imel na voljo svoje tehnične baze, bo lahko toliko večje.

V dnevnem časopisu smo lahko tudi prebrali, da možnosti za rešitev tehnične baze Filmservis so. Kreditna banka naj bi kot glavni upnik odkupila vsa osnovna sredstva in jih dala slovenski filmski proizvodnji v najem, ali pa, kar bi pomenilo še ugodnejšo rešitev, celo odobrila kredit in tako potapljajočega rešila pred utopitvijo.

Kdo ve, morda bomo že čez mesec dni zapisali, da je skrb za Filmservis že odveč. Vendar je skrb utemeljena prav zato, ker govore številke najzgovornejši in najrazumljivejši jezik vsem, ki so tako ali drugače prizadeti v zvezi s stečajem tega podjetja.

Prav je, da podjetje, ki nerentabilno gospodari, ne vodimo z dotiranjem takšnega gospodarjenja v nedogled. Krediti pa niso dotacija in morali bi jih najti, če hočemo, da bo slovenski film naredil korak naprej in ne korak nazaj. Dejstvo, da je v preteklem letu Filmservis že gospodaril rentabilno, bi ne smeli preslišati tisti, ki bodo o njegovi usodi odločali.

Tako torej ostaja le še upanje, da vesti o razprodaji montažnih miz, kamer, tonskega studia, ateljeja in vseh poslovnih prostorov, ne bomo zasledili med časopisnimi vrsticami. Brez dvoma bi to za slovenske filmske delavce pomenilo zaupnico in trdno vero v njihovo nadaljnje delo.

B. Sprajc

Te dni po svetu

SEUL, 13. februarja — Na črti premirja med Severno in Južno Korejo so ubili 10 ameriških vojakov, ki so napadli neko severnokorejsko obmejno postojanko.

PALERMO, 13. februarja — Na zahodni Siciliji so zabeležili nove potrese, ki so bili najmočnejši v zadnjih 18 dneh. Rimski observatorij pa je sporočil, da so bili potresni sunki 4. in 6. jakostne stopnje, vendar niso povzročili nobenih žrtev in večje materialne škode.

BEOGRAD, 14. februarja — Na povabilo britanskega parlamenta je odpotovala v London delegacija zvezne skupščine, ki jo vodi predsednik zveznega zbora Vidoe Smilevski. Delegacija se bo med svojim osemdnevnim obiskom pogovarjala s predstavniki britanskega parlamenta, sprejel pa jo bo tudi britanski premier Wilson in zunanji minister Brown.

PARIZ, 14. februarja — V francosko glavno mesto sta dopotovala zahodnonemški kancler Kiesinger in zunanji minister Brandt, kjer se bo sta pogovarjala s francoskim predsednikom de Gaullem, premierom Pompidoujem in zunanjim ministrom Couve de Murvillom.

LJUBLJANA, 14. februarja — Član republiškega izvršnega sveta Viktor Repič je danes izročil visoka odlikovanja tridesetim nekdanjim organizatorjem prvih radijskih oddaj osvobodilne fronte.

PRESTON, 14. februarja — Predstavniki britanske avtomobilske tovarne »Leyland Motors« so sporočili, da so dobili iz Skopja naročila za nakup 33 avtobusov v vrednosti 100.000 funtov šterlingov.

DUNAJ, 14. februarja — Okrog 600 demonstrantov, nasprotnikov vietnamske vojne, je metalo »pasje bombice« na stavbo ameriškega kulturnega centra na Dunaju.

TEL AVIV, 15. februarja — Ob reki Jordan se je danes vnela huda topniška in tankovska bitka med Jordanci in Izraelci, ki je trajala vse do polnoči.

BEOGRAD, 15. februarja — V Beogradu se je končal štirnedeniški seminar »Kulturna politika samoupravne družbe in ZKJ«, ki ga je organizirala visoka šola za politične vede.

REKA, 15. februarja — Šest jadranskih ladjedelnic bo ustanovilo podjetje za ladjedelništvo, ki bo imelo letno okoli 2 milijardi N din proizvodnje in bo eno največjih industrijskih velikanih v naši državi.

BEOGRAD, 15. februarja — Član sveta federacije Edvard Kardelj bo kot odposlanec predsednika Tita obiskal Sudan, Tanzanijo, Zambijo, Ugando in Kenijo.

Ljudje

Za nami je še eno naporno in dolgo potovanje predsednika Tita po Afganistanu, Pakistanu, Kambodži, Indiji, Etiopiji, Združeni arabski republiki in Južnem Jemenu. Srečanja predsednika Tita z državniki teh držav so potrdila, da dobliva politika neuvrščeniosti v dneh, ko se svetovna javnost prizadeva za reševanje mednarodnih problemov po miroljubni poti, nove impulse.

V Aziji in Afriki smatrajo politiko neangažiranosti kot solidno osnovo aktivnosti, ki odpira široka obzorja k boljšim bodočim dnevom. Politika miru ni samo stvar neangažiranih držav, temveč vseh tistih sil, ki ne priznavajo vojne kot sredstva za reševanje mednarodnih vprašanj. Zato zavzetost pri reševanju perečih sodobnih vprašanj

Nova konferenca neangažiranih pred vrati?

ni monopol samo tako imenovanega tretjega sveta — sveta neuvrščeni države.

Na koncu svojega dolgega popotovanja je imel predsednik Tito v Kairu tiskovno konferenco, katere se je udeležilo prek sto domačih in inozemskih novinarjev. Na vprašanje, ali lahko smatramo sedanjo misijo v trenutku, ko se vojna v Vietnamu nadaljuje z nezmanjšano ostrino in ko kriza na Blžnjem vzhodu predstavlja nevarnost za svetovni mir, kot pripravo za novo konferenco neuvrščeni države, je predsednik Tito odgovoril:

»Prepričani smo, da je takšna konferenca potrebna, vendar, če že do nje pride, mora biti dobro pripravljena v vsakem pogledu, kar pa ni mogoče takoj. Globoko sem prepričan, da bo do konference prišlo. Za takšen sestanek pa se morajo politič-

no angažirati vse sile, ki so zainteresirane, da se pri reševanju mednarodnih problemov izloči politika sile in da pride do rešitve po mirni poti...«

Razgovori predsednika Tita z azijskimi in afriškimi državami so potrdili pripravljenost, da se pristopi k organizaciji novega sestanka borcev za boljše mednarodne odnose in za izločitev vojne pri reševanju svetovnih problemov. Takšen sestanek pa bo sklican takrat, ko bo do za to dani vsi pogoji.

»Pot predsednika Tita je prav gotovo dobra investicija«, je izjavil eden izmed azijskih državnikov. Menjava stališč je pokazala, da mora imeti politična akcija za vzpostavitev miru v Aziji in na Blžnjem vzhodu stalno vlogo vse do končnega cilja. Azija je danes v obdobju, ko se brani pred tujo interven-

cijo, ko jo je pripeljala do vojne, medtem ko Afrika preživlja težke dneve plemenskih nesoglasij, ki izvirajo še iz dni kolonizacije. Danes je za Afriko važneje, da koncentriira svoje sile, kot pa, da gre samo na začasno združenje, ki lahko privede do vprašanja neodvisnosti kontinenta kot celote. Enotnost v akciji odpira proces k združitvi, kar je vsekakor afriška perspektiva. In v tem sklopu zavzema politika neuvrščeniosti prvo mesto.

Problemi miru angažirajo danes vse narode Azije, Afrike, Latinske Amerike in drugih delov sveta. Politika neuvrščeniosti, takšna, kot jo vodi Jugoslavija in druge države, pa predstavlja zahtevo časa v katerem živimo. In skozi ta zornik kot je treba gledati tudi rezultate in cilje nedavno končanega potovanja predsednika Tita.

V. Guček

in dogodki

V soboto in nedeljo, 17. in 18. februarja množičen pohod na Stol

Sredi strupeno mrzle zime so morali v zgodnjem jutru, 20. februarja 1942, jeseniški prvoborci Cankarjeve čete pod Stolom sprejeti neenak celodnevni boj z do zob oboroženimi Nemci in domačimi izdajalci.

Štirideset prvoborcev jeseniške Cankarjeve čete (Zivan, Slovenko, Romi, Štepsel, Jože, Tomaž, Vasja, Polde, Čiro in drugi) se ni borilo samo s preko 2.000 do zob oboroženimi Nemci in domačimi izdajalci, temveč tudi z globokim snegom, ledenim mrazom, snežnimi meteži ter ledenimi strminami Stola v tesno strnjemem obroču sovražnika.

Partizani, prvoborci so kljub pomanjkanju streliva, kljub lakoti in mrazu ves dan uspešno odbijali napade. Na večer tega dne je padel na pragu Prešernove koč prvoborec Jože Koder iz Baške grape. Prehod na koroško stran, na Mačelsko planino, je bil nemogoč, tam so bile sovražne zasede. Kres Prešernove koč, ki je polnih 32 let gostoljubno sprejemala številne ljubitelje in obiskovalce Karavank, je prvoborcem kazal pot skozi zasede v Zingarsko dolino.

Dvajset let po tej pomembni ter najvišji bitki v NOB so se sredi zime leta 1962 zbrali preživeli prvoborci na prizorišču te velike bitke. Pri spominskem obeležju, posvečenemu Jožetu Kodru, so si obljubili, da na ruševinah in pogorišču Prešernove koč zgrade nov moderen planinski objekt. Zavihali so rokave in z obema rokama prijeli za krampe in lopate.

Sredi lanskega poletja, 21. avgusta, v mednarodnem turističnem letu, so gorniki slovesno izročili svojemu namenu novo Prešernovo koč na vrhu Malega Stola (2.193 metrov). To je veliko in pomembno planinsko turistično slavje na najvišjem vrhu Karavank. Nova Prešernova koč na Stolu ni samo nov pomemben planinsko smučarski in turistični objekt, ampak je tudi spomenik prvoborcem Jožetu Kodru in most prijateljstva in tovarišstva ljubiteljev Karavank tostran in onstran meje.

Na pobudo preživelih prvoborcev, planinskih in turističnih ter taborniških organizacij iz jeseniške občine se je alpinistični odsek planinskega društva Jesenice obvezal, da vsako leto pripravi vse potrebno in organizira množični zimski vzpon na zasneženi Stol.

Kakor vsako leto, se je tudi letos alpinistični odsek planinskega društva odločil, da organizira množični spominski pohod preživelih prvoborcev, njihovih svojcev, lovcev, smučarjev, planincev in plezalcev ter alpinistov na zasneženi Stol.

Želja organizatorjev je, da bi ta spominska prireditel presegla ozki krog jeseniške občine, da bi se ga udeležili tudi iz vseh drugih gorenjskih lovskih, taborniških in drugih organizacij. V svoji sredi bi udeleženci radi pozdravili tudi Živana, Romija, Čira, Slovenka, Štepselna, Vasja in druge, ki so se pred 26 leti borili v zasneženih in poledenelih strminah Stola.

Planinsko društvo Radovljica, ki oskrbuje Valvazorjev dom pod Stolom, bo v soboto odprlo in za silo oskrbovalo to planinsko postojanko. Udeleženci pohoda bodo lahko prenočili od sobote, 17. na nedeljo, 18. februarja, ko bo zgodaj zjutraj skupinski odhod proti

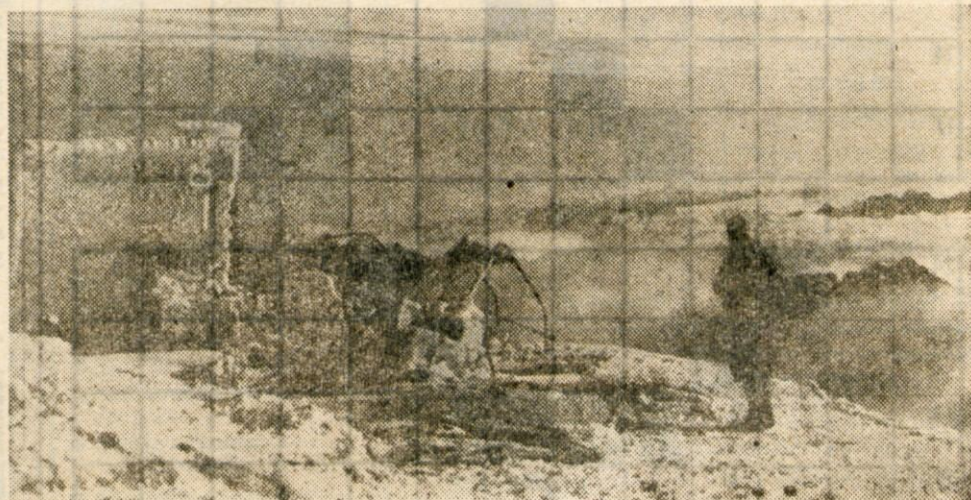
Prešernovi koči, za katero bo poskrbelo planinsko društvo Javornik-Koroška Bela.

Vsi udeleženci spominskega pohoda na Stol bodo pod skrbnim in izkušenim vodstvom in varstvom plezalcev, alpinistov, gorskih vodnikov in gorskih reševalcev.

Pri spominski plošči Jožetu Kodru bo mala komemoracija in polaganje vencev, nato pa bodo udeleženci nadaljevali vzpon mimo nove Prešernove koč na vrh zasnežene Stola.

Organizatorji in prireditelji žele, da bi ta spominski pohod prerastel ozek jeseniški okvir. V čim večjem številu naj bi se ga udeležili tudi taborniki, planinci in lovci ter smučarji in člani ZZB NOV iz drugih gorenjskih in slovenskih mest. Čim več nas bo, tem slovesneje bomo počastili spomin Jožeta Kodra in številnih drugih, ki so žrtvovali svoja življenja za lepše življenje in svobodo vseh narodov sveta.

Uroš Zupančič

Pogorišče in ruševine Prešernove koč na Stolu pozimi 1942

Beli pajek

• 43 •

Stala sta ravno pred zamazanim in slabo razsvetljenim izložbenim oknom salona za klobuke. Ker rdečelaska trenutno ni imela drugega opravka in ker ženska itak ne more mimo takega okna ne da bi se pogledala vanj, je tako storila tudi ona. Pariških modelov ali drugih čudovitosti v njem sicer ni videla, vendar pa so bili klobuki okusni, čeprav preprosti. Dekletce si je celo moralo z obžalovanjem priznati, da so še precej lepši kot tisti, ki jih je nosilo doslej.

»No, kateri od teh klobukov pa vam je najbolj všeč?« je vprašal gospod, ki se mu je končno le posrečilo prižgati cigareto. »Srečen bi bil, če bi vam za spomin na najino prijetno srečanje mogel pokloniti majhno darilo.« Dekle je ga samo debelo gledalo in ni moglo niti prikliniti. No, gospod se je vse-kakor spoznal tudi v takih rečeh, prijel jo je pod pazduho in jo kratko malo poišnil skozi vrata v prodajalno. Ko so se pred njo odprla vrata in je iz zadnje sobe trgovine zaslišala alarmni zvonček, je bila trdno prepričana, da je danes zanjo prav srečen dan.

Sto reči, razmetanih naokrog, med njimi tudi nekaj umazane posode in polomljenih otroških igračk, je pričalo, da prostor ni namenjen samo trgovini. Končno so se odprla vrata zadnje sobe in v lokal je stopila velika, obilna črna ženska v fantastični kombinaciji srajce, predpasnika in domače halje ter kritično motrila stranko. Njen obraz je imel še zdaj pravilne poteze in je moral biti

nekoč zelo lep, zdaj pa se je na lica in nos naselila sumljiva rdečica.

»Kaj želite?« je vprašalo trdo, z globokim, hripavim glasom.

»Mlada dama bi si rada ogledala nekaj klobukov,« je dejal gospod zelo vljudno in snel klobuk z glave.

Mrs. Leonora Meals je brž opazila njegovo elegantno obleko in ko je na njegovem očesu zagledala še monokel, se ji je po obrazu razil neverjetno ljubezniv smehljaj, obenem pa se je domislila svoje malo reprezentativne zunanosti. »Trenutek, prosim, se je vneto opravičila in izgnila v drugo sobo. Ko se je spet prikazala, so bili njeni lasje lepo urejeni in gladko počesani, kot da so pravkar prišli v dotiko z vodo in pomado, pa tudi sicer je bila vsa drugačna kot prej. Ogrnila se je bila v zelenkasto domačo haljo, ki sicer ni bila čisto brez mastnih madežev, tudi gumbov je precej manjkalo, vendar je gospa Meals z nekaj sponkami poskrbela za to, da ni dostojnost preveč trpela.

»Nekaj klobukov, prosim, izvolite!« je dejala in začela čudovito ročno kopiciti karton za kartonom na prodajno mizo. Svoje zaklade je vlačila iz vseh zaprašenih kotov, celo na kolena se je spusila in privlekla nekaj škatel izpod regalov. »Sami modeli,« je hitela s svojim debelim glasom zadihano. »Zelo apartno, okusno in poceni. Dama se lahko prepriča.«

Dama pa se je z velikimi, svetlimi očmi medtem že navdušeno spravila nad hvaljene modne stvaritve in pred napol slepim ogledalom tako temeljito pomerjala, da je pozabila na vse drugo. Čemu tudi ne bi izbrala kaj prav posebnega, ko ji je sreča naklonila tako ugodno priliko.

»Kako pa kaj trgujete, madam?« se je zanimal gospod in Mrs. Meals je takoj opa-

zila, da jo gospod motri s tako toplimi pogledi, da je kar zardela in nehote položila obe roki na sponke, ki bi morda kakorkoli utegnile spremeniti lego domače halje.

»O, hvala, Sir,« je zažvrgolela. — »Kakor se pač v tako svinjskem kraju da,« ji je nehote ušlo, pa se je takoj zavedla in se sramljivo nasmehnila. »Oprostite, takole se človek navadi govoriti od ljudi tu. — No, trgovanje ni nič prida, toda na srečo nismo odvisni od tega,« je dodala samozavestno in se vzravala v vsej svoji obilnosti: »Moj mož je namreč uradnik.« »Tako, tako,« se je dalje zanimal gospod, ona pa je hitela nadaljevati. »Da, pri Scotland Yardu je inspektor.« Potrudila se je in govorila važno, s čimbolj guturalnim glasom, kar se ji je zdelo posebno fino, pri tem pa je opazovala svojega kupca, če zna to vest dovolj ceniti.

Elegantni gospod jo je znal ceniti. »Lejte si no, to mora biti pa res zelo zanimiv poklic,« je dejal, toda to pot Mrs. Meals ni bila njegovih misli. »Zanimiv je,« je dejala nekam prezirljivo, »toda prav gotovo ni to poklic za zakonskega moža. Končno bi žena mojih let vendar rada imela nekaj od tega, da je poročena.« Njene mogočne prsi so se dvignile v globokem vzdihu in hrepenče je uprla svoj pogled v elegantnega kupca. »Ali veste, kdej sem zadnjikrat videla svojega moža?« je zaupno zašepetala. »Sredi preteklega meseca.«

»Kaj, celih pet tednov ga že ni na spregled?« se je čudil gospod.

»Da, da,« je spet globoko vzdihnila, da bi tako čimbolj nazorno pokazala, kako zelo potrebuje razumevajoče duše, ki bi jo tolažila v njeni osamelosti. »Veste, dan njegovega prihoda si zapišem, ker sva se zaradi tega že večkrat pričkala,« je energično poudarila resolutna gospa Meals. »Ali si morete kaj

takega misliti, gospod? Saj vem, da vladati posebno uvidevna, toda za tako podlo je pa spet nimam, naj bi zahtevala od človeka, naj pet tednov sploh ne leže spat. To so izmišljotine in za tem nekaj tiči, vam rečem. O, poznam svojega moža!« Bila je na najboljši poti, da razkrije simpatičnemu kupcu vse svoje zakonsko gorje, ko se je pred njima naenkrat pojavila rdečelaska v zelo ljubkem klobučku in dala razumeti, da se je odločila zanj.

»Prekrasno,« je vzkliznila gospa Meals, uprla svoje mesnate roke v obširne boke in zavila oči.

»Res je,« je pritrđil tudi gospod, »toda, ali ne bi izbrali še enega, drugačne barve, da bi ga lahko nosili h kakemu svetlejšemu kostimu?«

Rdečelaska je od veselega presenečenja zardela kot piruh. Svetlejšega kostima sicer ni imela, toda ali naj bo to razlog, zakaj bi si ne izbrala zanj pri nernega klobuka, ko je prilika ravno tako nanesla. Z vso vneto se je tedaj spet lotila pomerjanja in Mrs. Meals jo je pri tem opazovala z izredno dobrohotnim smehljajem. »Ah, ta srečna mladost,« je začela v elegičnem zanosu in spet globoko vzdihnila. »Če se spomnim...«

»Nedvomno ste bili umetnica, gospa?« jo je prekinil v njenih iztivilih gospod.

Na Mrs. Meals so vplivale te besede kot trobenta na vojaškega konja. Ponosno je dvignila črno glavo, oči so se ji zablskale in čez obraz se ji je razlil blažen smehljaj. »Da, gospod, uganili ste! La bella Giulietta — živi kip! Vsa Francija, Italija in Anglija me je občudovala, ko sem še potovala po svetu z znamenitim cirkusom Sorinli. Kazala sem svoje klasične oblike kot kip iz bronu ali marmorja — seveda vedno zelo decentno.

(Nadaljevanje)

Križanka, številka 23

Vodoravno:

1. lirsko-epska pesnitev, katero je vnesel Prešeren v slovensko poezijo, 7. slovenski gledališki in filmski igralec (Polde, film »Na papirnatih avionih«), 12. gospodar, upravitelj posestva, 13. pesniška oblika ljubezenske pesmi, katero je vnesel Prešeren v slovensko poezijo, 14. globinomeri, 15. kraj pri Mirni na Dolenjskem, kjer je bila v tamkajšnjem gradu likvidirana italijanska posadka decembra 1942, 16. humanitarna ustanova v Sloveniji, 17. zelenkasto rumen dušljivi plin, 18. zdravišče v Slavoniji, 20. arabski žrebec, 21. največji prijatelj Prešerna, ki je tragično preminil, 24. nekdanja kratica v Avstro-Ogrski (cesarsko-kraljevi), 26. živa korenina na trti, 27. ena izmed Prešernovih sester, 30. kratica za italijanski radio in televizijo, 32. vodna žival, 33. naslovna oseba Cankarjeve povesti (Martin), 34. Prešernova pesem, kjer je pesnik razmišljal o pesniškem poklicu, 36. velika država na severu

Amerike, 37. šaljivec, burkež, 38. oblika pesmi, s katero je Prešeren ošvrknil svoje nasprotnike.

Navpično:

1. medmet (glas pri prelomu), 2. ograda za svinje, 3. enčlenik v matematiki, 4. domače moško ime, 5. svetopisemska oseba, 6. okrajšava za centimeter, 7. predsednik prosvetno-kulturnih društev Slovenije (Branko), 8. predlog, 9. nabiranje (npr. čebele ajdov cvet), 10. ime slovenske pisateljice, avtorke knjige »Roman o Prešernu« (Vaštetova), 11. dobra človeška lastnost, 13. ukrajinski narodni ples, 15. srednješolec, 18. delavec železarske stroke, 19. mestece v Severni Koreji blizu mandžurske meje, 22. pred leti umrli slov. gledališki igralec in režiser (Jože), 23. slovenski smučarski skakalec (Marjan), 24. popivanje, 25. ime velikega revolucionarja, teoretika o delavskem gibanju itd. (Marx), 28. zemeljsko bogastvo, 29. ime sovjetskega kompozitorja Hačaturjana, 31. ime že umrlega slov. pesnika Grudna, 33. otoka v Banskem morju, Mali in Veliki (Indonezija), 35. 13. in 23. črka abecede, 36. avtomobilska oznaka Kopra.

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
12							13				
14							15			16	
17							18			19	20
		21		22						23	
24	25		26					27		28	29
30		31		32				33			
34			35					36			
37								38			

Miha Klinar: Mesta, ceste

Domo III. DEL

Obleko, ki si jo je stekla Stefankine poštenosti, njene zvestobe, njene ljubezni, njene sreče, ki jo čaka, če se bo njen mož, njen človek, ki ljubi, a ki se zaradi njene nevednosti veduje svoji sreči, svojo že vnaprej izgubljeno srečo, svojo bezen pa skriva v poezijo. Skriva v njej svoj sanj in hrepenenja po nedosegljivi ljubezni, po željenju, ki se z odpovedjo telesne ljubezni, s prenehanjem ljubzenskih sanj in ljubezni, in plemeniti poeziji noče sprijazniti, in sleherni besedi, v sleherni podobni, prav tako, kakor je bilo takrat ob Stefanini ljubezni, vseh nadaljnjih srečanjih vse do zadnjega, mladno ozelenelih in razcvetelih bratov, nesel bilke in rože, skrbno sberbarjenih, ka samo zato, da bi ga spominjal na dneva. Pod temi rožami ni napisanih imen kakor pri rastlinah, ki jih imajo teh let in ki ga spominjajo krajev in letih vodila vojna, marveč je napisanih Rosen meiner Liebe, Rosen meiner Hoffnung, Stefankine rože, rože moje ljubezni, moje strasti...

Tudi bilke in cvetje z bregov in dnevniku, mu živo odkrivajo tisti zatajil svojo strast v »bojazni, da ne bi se mu je neizbrisno vtisnila v dušo žena, ki jo strastno obožujemo in ljubimo vanjem in z vso strastjo.

Zdaj, po pravkaršnjem srečanju v letnico in razmišljanju o »živali, ki se s svojo pohoto« mladostno dekletce, ki se mu je tistega aprilskega dneva, in jo zatajil ne zaradi »bojazni, plemenite, ročne žene in mater, marveč zaradi omahovala, on sam pa predlogo čakal.

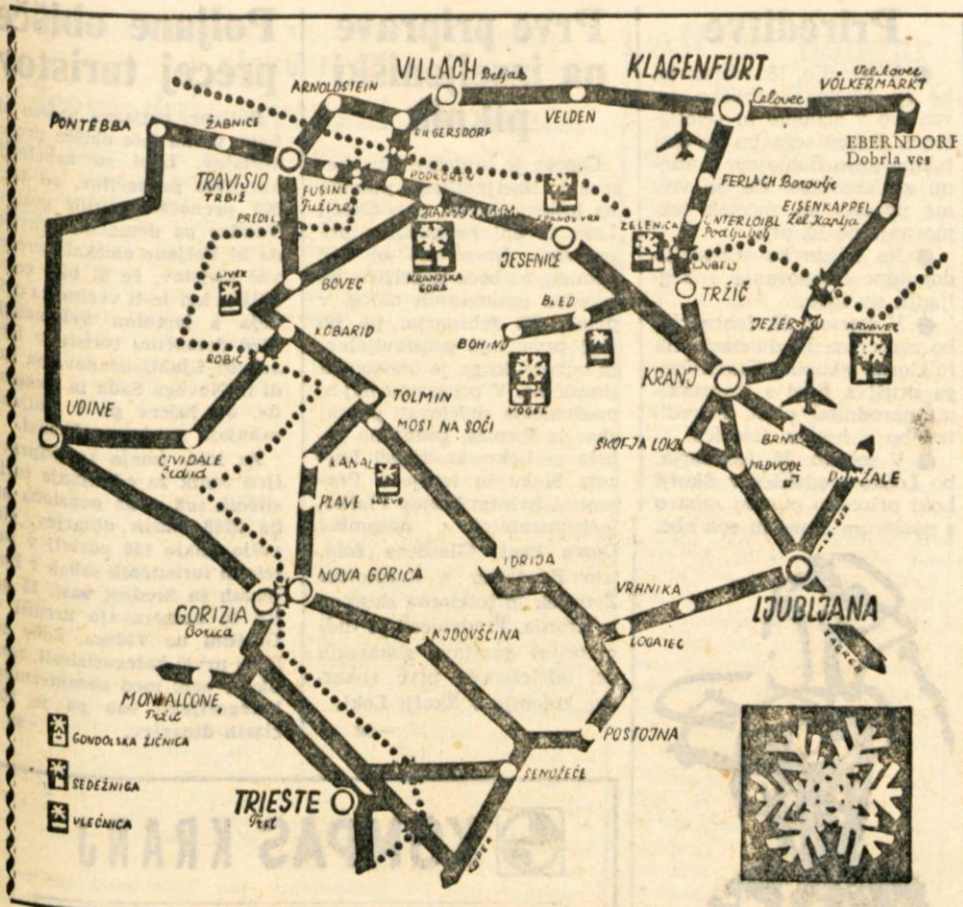
KMETOVALCI IN VRTIČKARJI!

Kmetijska zadruga Naklo ima na zalogi vse vrste zaščitnih sredstev za zimsko škropljenje sadnega drevja. Dobite jih lahko vsak dan od 8. do 14. ure v naših skladiščih v Naklem, Podbrezjah, Goričah in Kokrici. Obenem boste prejeli tudi strokovna navodila za njihovo uporabo.

Na zalogi imamo tudi vse vrste semen za spomladansko setev.

Se priporočamo!
KMETIJSKA ZADRUGA NAKLO

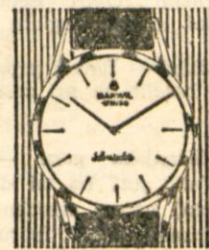
BERITE GLAS

Za obisk se priporočajo

SOCIETA

"DARWIL"

Trst

PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II
GENERALNO ZASTOPSTVO
ZA VSE DRŽAVE
ZA URE DARWIL IN ARETTA

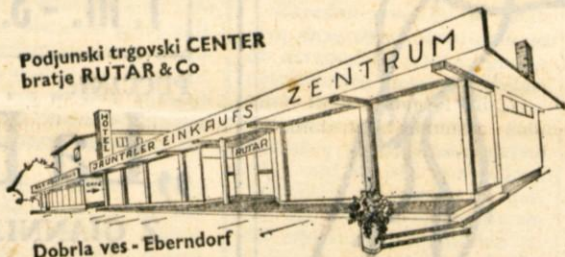
Generalno zastopstvo DARWIL vam nudi največjo izbiro zlatega nakita iz 14-, 18- in 22-karatnega zlata, izdelanega v 42 svetovno priznanih industrijah zlatega nakita.

Za vsak nakup zlatih predmetov dajemo popolno garancijo za čistoto, težo in ceno.

Zlati nakit od 650 lir dalje za 1 gram!

Vse tudi za dinarje
v trgovini
RUTAR
gostišče hotel
tel. 04236-220
DOBERLA VES
ob cesti na Jezersko

Podjurski trgovski CENTER
bratje RUTAR & Co

Dobla ves - Eberndorf

KAM — samo k **Jože Madotto**
v Laghi — Fužine

galanterija, volna vseh vrst, pijače, konfekcija, obutev, pralni stroji in pralni praški, hladilniki.

Obiščite nas in prepričajte se o kakovosti in zadovoljni boste

Strežemo v slovenščini, non-stop, sprejemamo dinarje

Na mejnem prehodu v Ratečah se pokrepčajte v našem bifeju

- Specialitete
 - Izbrane pijače
 - Avtomatsko kegljišče
 - Menjalnica
- Govorimo slovensko

Samo pri
MLEČNIK
KIRSCHENTHEUER
KOZENTAURA
15 km pod Ljubljem

PREPRICAJTE SE O NASI POSTREZBI
IN IZREDNI KVALITETI

KOMPAS JESENICE

SEZONSKI IZLETI
V TRBIŽ IN UDINE

Torek: Jesenice—Trbiž ob 14. uri
Četrtek: Jesenice—Trbiž ob 14. uri
Sobota: Jesenice—Udine ob 7. uri

Odhod avtobusa izpred poslovalnice KOMPAS na Jesenicah s postajališči po želji.

Cena prevoza: Jesenice—Trbiž ND 10,—
Jesenice—Udine ND 25,—

Pri predhodni prijavi v poslovalnici vam brezplačno rezerviramo sedež v avtobusu.

Simon Prescheren

Tarvisio — Trbiž

vam nudi po izredno ugodnih cenah:

- pralne stroje
 - gorilnike na mazut
 - peči za centralno kurjavo
 - svetila — kolesa — otroške vozičke
 - keramične ploščice
- Poseben popust za izvoz

TURISTI!

Priložnost vam nudi ugodnost. Za vsakogar nekaj, nekaj za vse

boste dobili v gostilni in trgovini

Jože Malle

Loiblital —
St. Lenart v Brodech
le 3 km od ljubljanskega predora
Govorimo slovensko!
Ugodna menjava!
Dobrodošili!

HOTEL KAZINA NA JEZERSKEM prireja

v soboto, 24. febr. 1968
ob 20. uri

veliko pustno prireditev

Maske dobrodošle. Najboljša maska bo nagrajena s sedemdnevni penzionom.

Cena vstopnicam 5 N din po osebi.

Rezervacija: telefon 74-507

LODRON

Villach-Beljak
Lederergasse 12

DIOLEN ZAVESE

1 m — 150 cm širine 25 A sch
1 m — 220 cm širine 37 A sch
1 m — 300 cm širine 49,80 A sch

- se ne krčijo
- ni potrebno likati

Turistične informacije

● **Bohinj** — Prostor je v zasebnih turističnih sobah in v hotelih Jezero, Bellevue, Triglav in Pod Voglom.

● **Bled** — Dovolj prostora je v hotelih in pri zasebnikih.

● **Kranjska gora** — V Kranjski gori bo od danes (sobota) naprej zaseden hotel Prisank, od 24. februarja pa motel. V drugih hotelih in zasebnih turističnih sobah je dovolj prostora. Dovolj prostora je tudi v Podkorenu in Gozd-Martuljku. Prav tako je dovolj prostora v Erjavčevi koči na Vršču. Drsaljišče v Kranjski gori je pripravljeno.

● **Tržič** — Dovolj prostora je tudi v Tržiču, Podljubelju in na Ljubelju. Prostor je tudi še v planinskih domovih na Kofcah in na Zelenici.

● **Kranj** — V Kranju je prostor v obeh hotelih in v zasebnih turističnih sobah.

Prav tako je prostor v hotelu na Smarjetni gori, v Smučarskem domu na Joštu, v Domu na Krvavcu in v Počitniškem domu Rade Končar v Bašlju. Prostor je tudi še na Jezerskem in Preddvoru. Zimsko kopališče v Kranju je odprto vsak dan razen ponedeljka in torika. S

● **Škofja Loka** — Prostor je v hotelu Krona in v zasebnih turističnih sobah. Prav tako je prostor tudi v Loški koči na Starem vrhu. Planinski dom na Lubniku je zaprt. Pri zasebnikih v Retečah je še prostor.

● Dovolj prostora je tudi v Poljanah, Srednji vasi, Gorenji vasi in Trebiji. V Selški dolini je prostor pri zasebnikih v Selcah, Železnikih in Sorici. V Litoostrojskem domu na Soriški planini je dovolj prostora.

● Dovolj prostora je tudi v Kamniku in Domžalah.

Prireditve

● V nedeljo, 18. februarja, bo na Voglu republiško prvenstvo v slalomu in veleslalomu. Razen tega bo ta dan tekmovanje Bohinjcev s sanmi z Uskovnice. Če bo vreme ugodno bo začetek tekmovanja ob 10. uri.

● Na Bledu bo v nedeljo dopolne tekmovanje v kegljanju na ledu.

● V četrtek, 22. februarja, bo zvečer na Bledu nastopila folklorna skupina Turističnega društva Bled s slovenskimi narodnimi plesi. Prireditve bo v hotelu Jelovica.

● V soboto, 24. februarja, bo Loško gledališče v Škofji Loki priredilo pustno zabavo z naslovom Tisoč in ena noč.

Vreme

Vremenska slika: Za hladno fronto, ki bo prešla naše kraje, se gradi nad Zahodno Evropo greben visokega zračnega pritiska. Hkrati pa doteka od zahodne Evrope proti našim krajem hladnejši zrak.

Temperature (v petek ob 13. uri): Ljubljana 7, Brnik 6, Planica 6, Jezersko 4, Triglav Kredarica —5 stopinj Celzija.

Napoved za soboto: izboljšanje z delnimi razjasnitvami in hladneje. Temperature okoli 0, v naslednjih dneh večjih padavin ni pričakovati. Hladneje bo.

Snežne razmere: žičnica Krvavec 100 cm, žičnica na Veliko planino 90 cm, Ljubljepredor 80 cm, vrh Zelenice 125 cm, žičnica na Vogel 230 cm, žičnica Vitranc — spodnja postaja 60 cm, srednja 110 cm, vrh Vitranca 175 cm, žičnica na Španov vrh — spodaj 40 cm, sredina 50 cm, vrh 80 cm, Kredarica 210 cm, Planica 70 cm, Jezersko 120 cm, Vršč-Erjavčeva koča 225 cm. Vse žičnice obratujejo. Blejsko jezero ni primerno za drsanje.

Prve priprave na izseljeniški piknik

Čeprav je še dobre štiri mesece do izseljeniškega piknika na loškem gradu, so v Škofji Loki te dni že začeli s pripravami. Imenovali so več komisij, ki bodo zadolžene za izvedbo posameznih nalog, v petek, 23. februarja, pa bo tudi prva seja pripravljalnega odbora, ki ga je imenovala skupščina. V programu naj bi predvidoma sodelovali pevski zbor iz Virmaš, godba na pihala iz Lokke, ansambel Lojzeta Slaka in fantje s Praprotna, kvintet bratov Pleško, instrumentalni ansambel Down beat, Glasbena šola, trio Bardorfer s kvartetom Zvonček in folklorna skupina iz Kranja. Predvidena je tudi otvoritev razstave slikarskih del udeležencev prve slikarske kolonije v Škofji Loki.

—sz

Poljane obišče precej turistov

Poljane, prijazno vasico ob Sori, vsako leto obišče precej turistov. Lani so zabeležili kar 1700 prenočitev, od tega 900 prenočitev tujih gostov. Vendar pa domačini pravijo, da bi Poljane obiskalo precej več turistov, če bi bila cesta boljša, ker le-ti večinoma pridejo z lastnimi avtomobili. Med domačimi turisti je bilo največ Ljubljancev, pa tudi iz Novega Sada in Beograda, od tujcev pa v Poljane zahajajo predvsem Nemci.

Za letos imajo že pripravljen cenik za oddajanje turističnih sob, cena penziona pa bo 2700 starih dinarjev. Na voljo imajo 150 postelj v zasebnih turističnih sobah v Poljanah in Srednji vasi, 15 pa jih še nameravajo urediti v Gostilni na Vidmu. Sobe so letos prvič kategorizirali, razlika v ceni med posameznimi kategorijami sob pa je 100 starih dinarjev. —sz

Možje!

ZA 8. MAREC NE POZABITE

— kosilo in večerjo smo pripravili mi — namesto vaše žene.

Priporočila se hotel Evropa, hotel Grad Hrib, restavracija Park in ostale enote podjetja.

Sprejemamo tudi večje družbe — pravočasno rezervirajte prostore.

CENTRAL
KRANJ

Hotel
Grajski
dvor

PRIREJA

24. IN 27. FEBR. OB 20. URI
V VSEH PROSTORI

VESELO PUSTOVANJE

Rezervacije sprejemamo tudi telefonsko na številko 70-275

MASKE DOBRODOSLE

Igra kvartet FRANJA ZORKA
ZA OBISK SE PRIPOROČA

Kolektiv

LOŠKO GLEDALIŠČE ŠKOFJA LOKA, Spodnji trg
prireja na pustno soboto
DNE 24. FEBRUARJA 1968 OB 20. URI V SVOJEM
DOMU

maškarado

POD IMENOM »TISOČ IN ENA NOČ«

Ob dobri kapljici in jedachi
vas bo vesela glasba popeljala v

TISOČ IN ENO NOČ

Dostojne maske dobrodošle in najboljše nagrajene.

REZERVACIJA VSTOPNIC V TRGOVINI
ALPINA, Mestni trg, Škofja Loka

KOMPAS KRANJ

1. III. - 3. III.

Večer v
milanski Scali

PUCCINI:

„La Boheme“

Z GIANNIEM RAIMONDIJEM

Za vsakega ljubitelja opernega sveta bo obisk predstave v »SCALI« prav gotovo veliko doživetje, saj bo razen odličnih solistov lahko občudoval tudi veličasten dekor dvorane ter sceno in režijo po vsem svetu znanih imen, kot so Margherita Wallmann, Nicola Benois, Luchino Visconti in Franco Zeffirelli

PREDSTAVA PUCCINIJEVE »LA BOHEME« BO
V SOBOTO 2. MARCA 1968

Potovanje za obisk predstave se bo odvijalo po naslednjem sporedu:

- 1. dan** Odhod iz Kranja ob 6.00 uri ter vožnja do Garde ob Gardskem jezeru. Namestitvev v hotelu, večerja in prenočišče.
- 2. dan** Po zajtrku odhod proti Milanu, skozi Peschiero ter z obiskom Sirmiona. — Okrog poldneva prihod v Milano. Po namestitvi v hotelu avtobusni ogled mesta, združen z ogledom gradu Stora-Visconti in muzeja »SCALE«. Prosto do večerje in nato ogled operne predstave v »SCALI«. Prenočišče.
- 3. dan** Po zajtrku prosto ter povratek v Kranj s prihodom v večernih urah.

CENA POTOVANJA ZA OSEBO JE
340.— N din

V ceno je vračunan avtobusni prevoz, ogled mest, hotelske usluge po sporedu, vstopnina za »SCALO«, vstopnina za muzeje, organizacija in vodstvo potovanja.

OB PRIJAVI PRISIMO PRILOŽITE:

• veljaven potni list — akontacijo 150 N din

PRIJAVE SPREJEMAJO KOMPASOVE
POSLOVALNICE KRANJ, JESENICE, BLEJ
DO 20. FEBRUARJA 1968

Ob rob velikemu uspehu slovenskih alpinistov

Osem dni odrezani od sveta

Čopov steber so v severni triglavski steni do sedaj preplezali že tolikokrat, da se evidenca niti ne vodi več. Najbrž pa se bo številka sukala tam okoli trideset, če ne že več. Takoj po koncu druge svetovne vojne, poletli 1945, sta namreč Pavla Jesih in Jože Čop prva preplezala to smer v severni triglavski steni. Po tem vzponu dveh Skalašev — bila sta člana planinskega kluba Skala — je smer dobila ime Čopov steber. Od tedaj velja Čopov steber za pravo preizkušnjo alpinistov.

Vse do letos pa Čopov steber ni bil preplezan pozimi, vedno le poleti, v ugodnejših vremenskih pogojih. Poleti so ga preplezale tudi nekatere tuje alpinistične odprave, npr. alpinisti iz Češke in Vzhodne Nemčije. Lansko zimo sta bili v Čopovem stebru dve alpinistični odpravi: češka in slovenska. Vendar pa nobeni ni uspelo izplezati zaradi slabega vremena in snega.

Letos so napovedali najboljši češki, poljski in vzhodnonemški alpinisti, da se nameravajo podati v zasnežene stene naših Alp. V letih 1965, 1966 in 1967 so v zimskem času vzhodnonemški alpinisti zapovrstjo preplezali tri najtežje vzpone v severni triglavski steni Prusikovo smer, skalaško smer v severni steni Spika in lani našo najtežjo smer-Aschenbrennerjevo smer v severni steni Travnika.

Ti uspehi tujih alpinistov so najbrž močno vzpodbudili naše alpiniste, da »branijo« vsaj Čopov steber. Napovedan prihod tujih alpinističnih odprav pa je dal pogum trojici alpinistov: Kunaverju, Sazonovu in Belaku, pripravljali pa so se tudi drugi alpinisti.

Kljub velikemu uspehu treh alpinistov in veliki skrbi vse slovenske javnosti za srečen zaključek velikega podviga, pa se marsikomu zastavlja ob tem več vprašanj. Trojica alpinistov je vstopila v steno, ne da bi javnost za to vedela. Vedeli niso za to niti alpinisti v Mojstrani,

skozi katero jih je vodila pot do triglavske stene.

Alpinisti tudi niso imeli s seboj prenosnih radijskih sprejemnikov in oddajnikov, prek katerih bi bili lahko v stalni zvezi z dolino. Tako prav gotovo ne bi bila potrebna mobilizacija 40 gorskih reševalcev ter negotovost, ki je trajala nekaj dni. V Vratih pod severno triglavsko steno sta bili na voljo dve radio postaji. Na vprašanje, zakaj jih niso vzeli s seboj, je Aleš Kunaver povedal, da si jih niso upali vzeti, ker v steni zaradi grobega ravnjanja prav gotovo ne bi bili več uporabni že četrni dan.

V navadi je tudi, da se taki težji vzponi pripravijo ekspedijsko. Ekipa alpinistov ob vznožju utre pot do stene in prenese hrano ter tehnični material do vstopa v steno. Ekipa alpinistov — navadno najboljših — pa se poša v steno. Na vrhu jih pričaka tretja ekipa, ki je pripravljena reševati, če bi bilo treba. Na tak način organizirani so lani vzhodnonemški alpinisti pozimi preplezali Aschenbrennerjevo smer v severni triglavski steni. Po izstopu iz stene so zatrjavali, da po sedemdnem plezanju v Travniku ne bi mogli, izčrpani kot so bili, v megli in snežnem meteu sestopiti po zelo lahkem terenu v dolino.

Vse naše bodoče zimske alpinistične odprave bi morale biti po mnenju izkušnega Uroša Zupanciča organizirane ekspedijsko, to je razdeljene v tri ekipe. Sploh pa bi bilo želeti, da bi bili alpinisti pri svojih načrtih bolj vsklajeni, sicer bi lahko kdo mislil, da vlada med njimi tiho tekmovanje, ki lahko kaj hitro privede do neželjenih posledic.

L. M.

Ali bo hangar v Lescah letos ostal kar zaprt?

Problemi letalske šole so veliki, toda rešljivi

Letalska šola Alpskega letalskega centra Lesce združuje 113 letalcev iz Kranja, Radovljice, Jesenic in Tržiča. Stevilo ne izgleda veliko, vendar pa moramo vedeti, da letalstvo ni množičen šport, pač pa izbor najboljših mladink in mladincev, ki so se izkazali kot modelarji ali pa zvesti privrženci. Mimogrede, letalska šola v ALC je po številu med največjimi v Jugoslaviji, za svoje delo pa že nekaj let zapored prejema priznanja Letalske zveze Jugoslavije.

Zal pa vse kaže tako, da se letošnja letalska sezona ne bo pričela tako optimistično, kot so se prejšnje. Problem so materialna sredstva. V lanskem letu je kranjska občina pomagala letalski šoli z 1.600.000 S din, kar je desetina potrebnih sredstev. Pomoč ostalih občin Gorenjske je izostala.

Ker začetek letošnjega leta kaže, da je delo letalske šole ogroženo, smo upravnik Alpskega letalskega centra Francija Primožič prosili, da nam bolj natančno pojasni probleme, s katerimi se šola srečuje.

»Zavedamo se, da je letalstvo drag šport. Zato smo že ob ustanovitvi centra vpeljali gospodarsko letalsko dejavnost, katera naj bi pomagala predvsem letalski šoli. Sredstva gospodarske dejavnosti naj bi bila namenjena predvsem modernizaciji parka. Zal pa ta sredstva ne zadostajo niti za normalno letenje na obstoječem parku. Zato smo pred dvema letoma uvedli samoprispevek članstva, ki pa je le simboličen, saj leti le mladina, ki ima nizke dohodke ali pa je brez njih.«

— Kakšne pa so cene letenja?

»Povem naj, da stane ura letenja na že amortiziranih

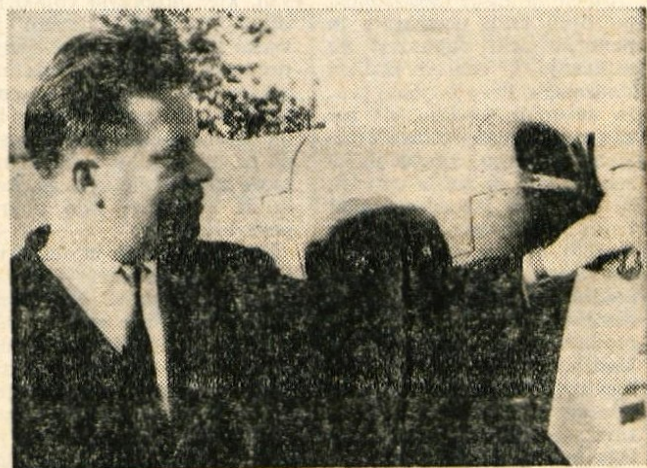
jadrlnih letalih 11.000 S din, na motornih letalih, ki jih je dala na razpolago JNA, 14.000 S din, na letalih, ki pa so naša last, pa celo 31.000 S din.«

— Ali rešitve, ki predvide-

zakonske predpise. Zato amaterji ne morejo voditi letalske šole niti ne smejo vzdrževati letala.«

— Kakšni so torej izgledi za letos?

»Članstvo soglaša, da pove-

Upravnik Alpskega letalskega centra Francija Primožič

vajo manjši nalet niso mogoče?

»Nikakor. In ravno zaradi tega je obstoj šole ALC ogrožen. Veljavnost pilotskih dovoljenj temelji na zakonskih predpisih. Zato moramo članstvu omogočiti z zakonom predpisani minimalni nalet in skoke. Če bi članstvu omogočili, da v letošnjem letu izpolni pogoje za podaljšanje dovoljenj, bi nas to stalo 14.000.000 S din. Če pa bi hoteli članom omogočiti normalen nalet, ki bi zajel tudi napredovanje naših letalcev, bi se številka dvignila le za 25 %, število ur letenja pa za 300 %.«

— Od kod takšne razlike?

»Ob vsakem naletu so fiksni stroški enaki. Treba je plačati ljudi in zavarovati letala. Omenil sem že, da je ves letalski šport vezan na

čamo samoprispevek. Gospodarska dejavnost bo priskočila šoli na pomoč po svojih najboljših močeh. Zal, to še zdaleč ne bo dovolj. Prav zato bi bila letos pomoč in razumevanje občinskih skupščin Gorenjske nujna.«

Tone Polenec

Pogled na vrhove Julljcev s Planine pod Gollco — Foto Perdan

S poti po Madžarski Povsod megla, pristno vino in nasmejana dekleta

V Budimpešti je malo sonca, obilo obratov družbene prehrane, še več otroških igrišč in v nočnih lokalih, ki so odprti do zgodnjih jutranjih ur, kopica nasmejanih deklet, katerim se pogledi ustavljajo na »osamljenih poslovnih posrednikih,« ki sedijo na visokih barskih stolčkih in čakajo, čakajo na ...

Slučajno me je radovednost po dveh letih premagala in ponovno sem odpotoval na senečenje, ki sem ga doživel Madžarsko. Prvo prijetno preže na meji, je bilo, da me ni ustavil »mož postave z mašinko na rami«, ampak prijazen carinik, ki me je vprašal, če sem tudi jaz eden izmed tistih Jugoslovanov, ki se ne morejo briti z madžarskimi britvicami in ne morem piti madžarskega alkohola, če sem alergičen na svojo osebno garderobo, ki jo bom na Madžarskem prodal, ker bom kmalu šel na Ponte rosso in od tam spet na Madžarsko. Imel sem občutek, da sem tega prijaznega možaka razočaral, ko sem mu povedal, da sem le ubogi pisun, ki gre na Madžarsko z namenom, da si nabere svežih misli in idej, o katerih bo potem dosti razmišljal in pozneje poskušal tudi nekaj napisati. Opozoril me je le na to, da moram s fotoaparatom ravnati bolj previdno, da mi slučajno ne bi oko obstalo na mostovih, železniških postajah, hi-

šah, kjer prebivajo vojaki, in objektih, pred katerimi je vsako nepotrebno ustavljanje prepovedano, ter seveda na vojaških vozilih, katerih je na Madžarskem povsod dosti in da imam lahko mirno vest, da se mi v njihovi državi ne more zgoditi nič slabega, ker je za »varnost« zelo dobro poskrbljeno.

Po teh prijaznih in ohrabrujočih nasvetih sem jo ubral proti Budimpešti. Na naših cestah je v času mojega odhoda na Madžarsko kraljevala poledica in snežni zameti. Spet prijetno presenečenje, ko sem videl snežne pluge s konjsko vleko, katerih je bilo zelo dosti. To mi je dajalo vedeti, da se mi ni treba bati, če bom kje obtičal v globokem snegu.

Kar težko se mi je bilo navaditi na široko ravnico, ki sega v nedogled in se človek v tem prostranstvu izgublja. Ko sem pred leti v enakem času potoval po Madžarski, sem lahko videl še nepospravljene jesenske poljske pridelke. Letos je drugače. Nikjer

ni videti sledov človeške pozabljenosti (vsaj ne v naravi), vse so pospravili. Proti večeru sem se ustavil sredi prijazne vasice, ki slovi po pristnem madžarskem vinu in po zelo dobri kuhinji.

Pred vaško krčmo me je pričakala gruča razkuštranih otroških glav, ki so zvedavo opazovali avto, še bolj pa so se čudili rdeči registrski tablici. Še nisem utegnil avta prav zakleniti, ko se mi je približal možakar in mi začel na široko hvaliti Jugoslavijo in našo gospodarsko reformo (moram priznati: malo sem začel zardevati) in poenostavljen postopek pri potovanju v inozemstvo. Na koncu me je le vprašal, če sem prinesel kaj s sabo, kar ne potrebujem, da bo to najboljše plačal, da mi bo za to zelo hvaležen. Ko sem mu povedal, da mu razen nekaj litrov bencina ne morem prodati ničesar, me je začudeno gledal in kar neverjetno se mu je zdelo, da sem Jugoslovan. Povedal mi je, da moji sorjaki, ki potujejo na Madžarsko, dosti bolj pametno ravnajo kot jaz, ker v večjih količinah prodajajo nylon srajce, dežne plašče, kakao, alkohol, različne kokošje in goveje juhe, tranzistorje in še druge predmete, ki so na Madžarskem redkost ali pa so zelo dragi.

Skupaj sva se napotila v gostilno, kjer naju je z globokim poklonom pričakala

Glavno prometno križišče Budimpešte

prijazna gostilničarka in kar v eni sapi ponujala vse, kar se da v gostilni dobiti za okrepčilo. Ne morem tajiti, da nisem podlegel vabljivim specialitetam, ki so značilne samo za tisti kraj. Ker sem zadnji obrok hrane zaužil v Ljubljani, sem se odločil za kompletno kosilo, ki je bilo tako izdatno, da nisem bil v stanju vsega spraviti vase. Z mojim novim znancem sva popila nekaj več kot štefan vina in kar židano razpoložen sem prosil za račun. Skoraj neverjetno. Za kompletno kosilo in skoraj tri litre vina sem plačal 52 forintov (v naših dinarjih 936, seveda starih). Kar prijetno se mi je zdelo, da bi me doma za tako razkošje kar za štirikrat bolj oskubili.

Židane volje sem jo ubral naprej na pot in čez dve uri utrujajoče vožnje v gosti megli, po le delno spluženih cestah, zagledal madžarsko prestolnico. Dočakala me je kot pred leti. Hladna, mračna in zavita v gosto meglo, ki je v bližini Donave tako gosta, da se mi je zdelo, da jo kar čutim, kako pritiska na streho avtomobila. Ustavil sem se pred hotelom, kjer sem imel rezervirano sobo. V recepciji mi je prijazen fant v polomljeni nemščini na dolgo in široko razlagal, kako so pri njih ugodni pogoji za prebivanje, da vse, kar si zaželim, lahko dobim v hiši, celo v sobo mi prinesejo, kar si zaželim, seveda po nekoliko višjih cenah. Resnično me ni razočaral. En mesec, ki sem ga prebil v hotelu, sem spoznal, da je imel prav, da ni pretiraval o vsestranskem

ugodju, ki sem ga bil deležen. Neverjetna prilžnost, da bi spoznal smetano neke države! Začel sem se spotikati ob malenkosti. To je bila moja usoda. V nočnem klubu Zveze madžarskih novinarjev sem spoznal toliko lepotic, kot jih pri nas še »Leve« ne premore. Moja prešibka — za navadnega zemljana srednja pot se je izkazala kot starokopitna in preživeta. Sleherno dekle, ki se je obregnilo v rob mize, za katero sem sedel, je po nekaj minutnem čakanju ugotovilo, da sem za v »staro šaro«. Bila pa je lepa kot dih pomladnih vetrov in sapa prvega juga, ki prinaša s sabo tisočero želja in neizpoljenih hrepenenj v prvem razcvetu nežne spomladi ...

Začel sem dvomiti v samega sebe. Nimam toliko izkušenj, da bi lahko trdil, ali so Madžarke res nekaj bolj posebnega kot so naši »biserni planine«.

Nisem imel toliko hrabrosti, da bi lahko »kosilo« zaužil po normalnem zaporedju. Bil sem lačen. Občutil sem lakoto spoznanja po neznanem, po tistem neodkritem svetu — podtalnem življenju, ki ga — sleherni dan živi navadni — preprosti madžarski delovni človek. Spoznanje me je privedlo tako daleč, da sem občutil brezno samskega življenja, ki mi je že prve dni začelo presedati. Poskušal sem ohraniti svojo svežino, čilost in vero v samega sebe, toda zaman. Vsi moji upi, hrepenenja in želje so ostali le kot gola izmišljena fraza v stvarnosti, ki me je dočakala v Budimpešti.

Jure Danč

Ob slovenskem kulturnem prazniku je pionirje v Kamniku obiskal znani priljubljeni slovenski pisatelj France Bevk — Foto Perdan

Otroci z zanimanjem poslušajo predavanje prof. Ivana Kolarja o prešernoslovcu Tomu Zupanu. O njem je Kolar govoril v četrtek prejšnji teden na Okroglem, kjer so mu odkrili spominsko ploščo — Foto F. Perdan

V drugo polletje

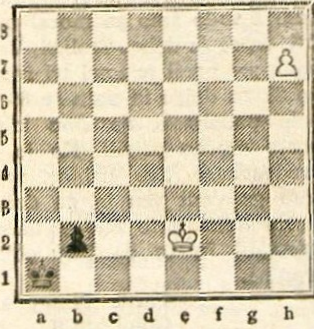
Letošnja zima je pričarala pravi raj mladim šolarjem, ko so med počitnicami zares lahko uživali vse lepote zim-

Posebna lastnost kmeta

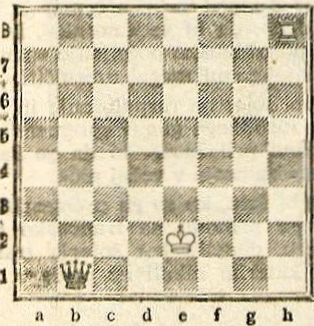
V prejšnji številki smo zvedeli, kako se kmet premika. Marsikdo pa si je zastavil vprašanje: kaj se zgodi s kmetom, ki je prispel na zadnjo oziroma prvo vrsto.

Tak kmet se lahko spremeni v katerokoli figuro, samo v kralja ne. In kako za- pišemo tako potezo?

Oglejte si diagram:

Beli je na potezi in si želi trdnjavo. Vleče kmeta na polje h8. Potezo zapišemo h7 — h8T. Črni pa si želi damo. Zapišemo potezo b2 — b1 D. Pozicija, ko sta beli in črni potegnili potezo, je naslednja:

skega športa, ne da bi jih zeblo. Komaj je bil čas za kosilo, saj sneg vabi, vabi. Toda počitnice so pri kraju in spet se je začelo »dolgočasje«. Res mora biti težko sedeti na neudobnem šolskem stolu in poslušati dolgozvezne razlage pustih predavateljev. Poleg tega nikoli ne veš, kdaj se bo kateri od njih spomnil in te zdramil iz premišljevanja. Prvi enki sledi druga, nato dobiš tretjo in zapečaten si. Vse bi še bilo, če bi ne bilo toliko predmetov, saj z eno enko v spričevalu zležeš v višji razred po členu! Če imaš pa dve, že obsediš.

»V prvem polletju sem si nabral kar pet »očikov« in doma je bil vik in krrik. Mama in oče sta dejala, da bom vse počitnice presedel pri knjigah in da bom moral predelati vso snov prvega polletja iz teh predmetov. Prvi in drugi dan počitnic sem bil ves trd od sedenja, naučil pa sem se prav malo. Tretji dan je bila mama vsa živčna, ko me je gledala. Dovolila mi je, da sem se šel drsat do 14. ure, ko se vrne oče iz službe. Po kosilu pa me je on nagnal, naj se grem malo smučat, da se ne bom zredil od samega sedenja. Tako je šlo vsak dan in meni je bilo kar všeč.« Tako mi je pripovedoval petošolec. Mislim, da je fant nabral dovolj moči in bo v drugem polletju lahko delal v šoli. Kaj pa, če se bo ponovila praksa prvega polletja?

Ne tako, dragi pionirji! Ni še zamujeno, še vse lahko popravite, če le hočete. Presneto vam bo žal, če boste izgubili po nepotrebnem kako šolsko leto. V polletnih počitnicah ste si nabrali novih moči, zato hodite v šolo trdno odločeni, da boste premagali vse težave drugega polletja!

Marija Stare, Bled

Počitnice sredi zime

Vsi učenci in učenke se veselimo počitnic. Dvajsetega januarja smo dobili spričevala. Pričele so se štirinajst-dnevne počitnice.

Prvi teden prostih dni smo imeli smučarski tečaj. Prvi dan tečaja sem se spustila z majhnega griča. Drugi dan pa smo s tovarišem odšli na večji hrib. Ko smo se ozrli v dolino, je bila pod nami strmina. Vsi so se srečno pripeljali do dna hriba, le jaz sem na sredi poti padla v sneg. Ko sem vstala sem bila vsa snežena.

Zadnji teden počitnic pa

sem bila v Svarjah. Vsak dan smo se sončili. Sonce je stalo skoraj ves sneg, kar ga je bilo še na hribu. Z bratom sva šla v bližnji gozd nabirat teloh. Hodila sva po ozki stezi, ki je vodila daleč v gozd. Dobila sva nekaj teloh, ker pa sva bila že od strme poti utrujena, sva odšla domov.

Kmalu je minilo štirinajst dni brezskrbnega življenja. Spet smo se s torbicami v roki vrnili v razred.

Jovita Eržen, 4 e. raz.
osnovna šola
Lucijan Seljak

Nesreča na poledeneli cesti

Nekega dne me je mamica poslala po mleko. Naročila mi je, naj zelo pazim, ker je cesta močno poledenela. Obljubila sem ji, da bom pazila. Vzela sem kanglico in odšla. Hodila sem previdno in počasi. Pri sosedovih sem dobila mleko. Nazaj grede sem hodila bolj sproščeno. Toda nenadoma mi je spodneslo obe nogi in že sem bila

na tleh. Močno me je zabolela roka. Nekaj časa sem kar sedela. Ko sem vstala, sem opazila, da sem raztrgala tudi nogavice. Kanglica je ležala prazna na tleh. S strahom sem odšla domov. Vendar mamica ni bila tako huda kot sem pričakovala.

Darja Polajnar, 3. b.
osnovna šola
Matija Valjavec
Preddvor

Vam v pouk

Zdravilne rastline

Prehladi si se in že drugi dan neusmiljeno kašljaš. Moral si leči v posteljo. Mama ti skuha lipovega čaja in kar kmalu se kašelj ublaži. Imaš vročino. Pomagal bo bezgov čaj. Boli te vrat. Brž ti bo pomagal slezov ali ajbišev čaj. Proti želodčnim neveselostim in za izpiranje in grgranje nam bo pomagal kamilčni čaj. Se celo vrsto zdravilnih rož poznajo modri ljudje. V nobeni hiši ne manjka arnike in v zadnjem času zelo cenjene rože hermelike.

Ni ga bilo doma

Mamica vpraša svojega sinčka, ki hodi v 2. razred osnovne šole, kako je bilo na izletu v Prešernovi rojstni hiši.

»Oh, Prešerna ni bilo doma,« se odreže malček.

PTIČKI

Veliko ptičkov je, ki jih pozimi zebe, a poleti so veseli, ko jih sonce greje. Vsak po svoje žvrgoli in se z gnezdom mudi, da bo bolj toplo, ko deževalo bo.

Milica Jerina,
Bobovk

Ljubke srnice

Zimske počitnice so se začele 20. januarja. Vsi smo se jih zelo veselili. Trajale so štirinajst dni.

Med počitnicami sem veliko obhodila. Najlepši dan pa se mi je zdel, ko sem šla z očkom in mamico v Zabukovje. Bilo je sredi dopoldneva, ko zagledamo nedaleč od nas pet srnic. Bile so zelo ljubke. Hodile so po lesketajočem se snegu in se z svojimi drobnimi nožicami vdirale vanj. Tiho in napeto smo jih gledali vsi trije. Komaj pa so nas srne opazile, že so stekle v bližnji gozd. Mi smo se še dolgo pogovarjali o njih. Nato pa smo odšli domov.

Tudi na šolo nisem pozabila. Vsak dan sem se učila. Popoldan pa sem se hodila sankat.

Petega februarja se je spet pričela šola. Danes že sedimo v šolskih klopih in se učimo.

Vlasta Križnar, 4 e. raz.
osnovna šola
Lucijan Seljak, Kranj

Nedeljski teki v Dupljah

V Dupljah je bilo tekmovanje v smučarskih tekih. Nastopili smo pionirji in člani. Med pionirji sem bil tudi jaz. Pionirji smo teki enkrat okrog kroga, mladinci pa dvakrat. Prvi je startal Miran Boncelj. Jaz sem imel številko štiri. Tekel sem po snegu, kar se je dalo. Zelo sem se utrudil. Z vrha brega sem se močno pognal s palicami. Kmalu sem pripeljal skozi cilj. Prvi je bil Tadej Markič, ki je imel prave tekaške smuči. Jaz sem zasedel 5. mesto.

Zadovoljen sem bil in bi rad še kdaj tekmoval.

Miran Klančnik 5. r.
osnovna šola Duplje

Docent dr. Herbert Zaveršnik Želodčna obolenja

Na drugi strani pa seveda često srečujemo bolnike, ki se raka preveč boje in se pri najmanjših motnjah zatekajo ne samo k zdravniku, ampak tudi k specialistu. Vsem tem opraščamo, saj je bolje, da preglejamo 10 bolnikov in ugotovimo, da nimajo raka, kot pa enega rakastega prezremo.

KAKO SE ČUVAMO BOLENI

Oče higijene Max Pettenkofer (1818—1901) je že pred 100 leti ugotovil, da je mnogo koristnejše, enostavnejše in tudi ceneje, če se čujemo pred boleznijo, kakor pa da smo se prisiljeni zdraviti. Če je tekkel do sedaj pogovor o tem, kako nastajajo in kakšne znake dajejo različna želodčna obolenja, se bomo danes ustavili pri tem, kako moramo in kako ne smemo živeti, da ohranimo želodec zdrav.

Človeški organizem potrebuje kalorije pri delu, ne pa takrat, ko gremo spat. Kaj pa počnemo sedaj? Zjutraj stoji popijemo kavo ali mleko, pri tem se še oblačimo, zavezujemo kravato, naročamo še to in ono, nato pa kar najhitreje v službo, da ne zamudimo. Želodec je na ta način samo nadražen, v 10 minutah se izprazni in je tak izpostavljen prebavnim sokovom vse do malice ali celo do popoldneva. Nekateri pridejo do poštenega obroka šele zvečer, nakar morajo seveda hitro v posteljo, saj gredo zgodaj zjutraj spet na delo. Zjutraj bi se morali v miru najesti, zajtrk pa naj bi bil vseboval dovolj beljakovin, ki nam zagotovijo pravilno in enakomerno izogrevanje preko vsega dne.

Med 13. in 14. uro naj bi bil enourni premor. Poizkusi so pokazali, da se organizem začinja utrujati po 4 urah dela; krvni pritisk narašča, paljivost popušča, postanemo prerazdražljivi ali preravnodušni. Enourni premor zadostuje, da se osvežimo, da použijemo obrok hrane, ki naj bo zopet mešan; ne pozabimo beljakovin, zelenjave in sadja. Tako hranjen telesni ali duševni delavec bo nadaljeval delo spočit, pazljiv in koristen. Nesreče pri delu se kopičijo zgodaj zjutraj, ko je človek še zaspan, in ni še ves pri delu, in proti koncu 8-urnega nepretrganega delavnika, ko je že preveč izčrpan in njegova pazljivost hitro pada.

Hrana mora biti mešana, le taka nam zagotovi dobro zdravje. Da bi želodec ostal zdrav, potrebujemo predvsem beljakovine, to so meso, jajčni beljak, skuta (svež kravji sir), nemastni siri, zelenjava in sveže sadje. Tako mešana sestavljena prehrana nas obvaruje pred čezmernim rejenjem, želodčno razjedo, želodčnim rakom, pa tudi pred okvarami jeter. Zadostujejo trije obroki dnevno, jutranji in opoldanski naj bosta izdatna, saj potrebujemo kalorije za delo in gibanje, večerja pa naj bo kar se da lahka, saj čez noč počivamo in bi se čezmerne kalorije, zaužite zvečer, nalagale v našem telesu kot nepotrebna tolašča. Zrediti se je včasih težko — shujšati pa je še mnogo težje, ker zahteva veliko samopremagovanja, to pa je človekova najslabša točka.

Pri jedi mora imeti človek mir. To naj bo neke vrste svečan obred in užitek, kateremu se moramo predati. Zato med jedjo ne čitajmo in ne pijmo! Časopis, sadni sokovi, kozareček piva ali vina se prileže po končanem kosilu.

Hrano je treba temeljito zgristi in zmleti. Zato potrebujemo zdrave zobe ali vsaj dobro sedečo in uporabno protezo. Res je, da so zobje zelo važni iz estetičnega gledišča, vendar so še bolj važni za želodec. Mnogo manj bi bilo želodčnih obolenj, če bi imeli dobro očuvane zobe. S sekalci hrano drobimo, s kočniki jo pa meljemo. Samo dobro zmleta hrana je lahko prebavljiva in ne bo čezmerno breme za želodec. Zlasti na deželi še vedno premalo skrbimo za zobovje malčkov. Tudi mlečni zobje predšolske mladine so izredno važni in zdravi zagotovilo za lepo raščene in neokrnjene zobe mladine in odraslih.

Ljudje smo silno različni po občutljivosti in odgovoru na dražljaje. To je odvisno od temperamenta. Delo ali služba, ki nam je v veselje, kjer delamo v enakomernem ritmu, brez razburjenja in brez napetosti, in srebno družinsko življenje sta zagotovilo, da ne bomo dobili čira ali razjede na dvanajsterniku. Delo, mirovanje in športna dejavnost naj se izmenjujejo. Toplo priporočamo vsakodnevne krajše sprehode — nakupovanje po trgovinah ni sprehod — namenjene samo razvedrilu. Vsakovrstne igre z žogo, namizni tenis, plavanje, smučanje in planinarjenje so športi, ki nas ohranijo zdrave, sveže in mladostne.

Nadaljevanje prihodnjič

Abeceda za sedemnajstletnice Zvečer s krtačo in milom

Suha koža kaj rada na komolcih, kolenih in petah preraste v hrapavo oblogo, ki je ne moremo v prvih toplih dneh, ko hodimo lahko oblečeni, kar naenkrat odstraniti. Včasih tik po kopanju ni pri roki kreme ali olja, da bi si ga vtrli v trde komolce. Izberite si tak dan v tednu, ko vam je šlo v šoli dobro ali ste drugače dobro razpoloženi, da vam kaka neumestna pripomba starejše sestre ali brata ne bo vzela veselja. V dve majhni skodelici nalijte malo ogretega olivnega olja ali pa kar jedilnega. Že prej dobro z milom in toplo vodo okrtačene komolce kopljite v olju kakih deset do dvajset minut. Zraven lahko berete knjigo. Po večkratni oljni kopeli bodo komolci posjali nežni kot dojenčkova koža. In še nekaj — trda koža se hitreje naredi na komolcih, kadar jih uorabljamo za podpiranje glave. Skušajte gledati v knjigo tako, da sedite zravnani na stolu z naslonjalom. Roki naj lepo počivata na mizi, tako kri nemoteno kroži. Pri učenju, ko si podpirate glavo, tako da se s komolci naslanjate na mizo, je kroženje krvi ovirano. Kaj hitro se vas poloti zaspanost in lenoba. Sicer pa to le mimogrede.

Trda koža na petah je prav tako trdovratna nadloga. Mislim, da smo vsi tega mnenja, da še tako ravna in vitka noga ne more biti lepa, če iz sandale gleda grda, mogoče celo razpokana, trda peta. Edino zdravilo je vsakodnevno krtačenje z milom in toplo vodo. S tem se sproti odstranjajo odmrle celice povrhnjice. Tako okrtačeno stopalo lahko še namažete z vazelinom ali pa z oljem. Če vam trda koža le prebujno raste, jo skušajte drgniti s kamnom plovcem, ki ga kupite v trgovini z barvami in laki. Nikar pa je ne poskušajte stržiti. V skrajnem primeru je treba poiskati pomoč pri pedikerju. Sicer pa se uporabljaja za otrdelo kožo na petah lesena pilica, vendar težko, če jo boste kje dobili.

Urejena pričeska

Vse vemo, da je silno neprijetno spati z navijalkami v laseh. Tega tudi ni treba počenjati! Zjutraj, ko vstanete, si navijte lasne pramene na trde majhne kroglice, ki jih naredite iz navadne vate; pritrdite jih s šesticami in narahlo ovlažite z lasnim lakom ali kolonsko vodo. Za navijanje las ne potrebujete več kot dve do tri minute. Medtem ko se umivate in zajtrkujete, se lasje posušijo in lepo jih boste mogle počesati in urediti za odhod v službo.

Trda koža se rada naredi tudi na kolenih. Posebno rada nastane po zimih, če pri večernem umivanju nog ne sežemo tudi do kolen. Edino učinkovito zdravilo je spet vsakodnevno krtačenje z milom in toplo vodo. Priporočljivo je tudi vtiranje že prej naštetih maziv.

Mogoče je vse to naštevavanje na videz nepomembno, toda verjemite, da še tako ljubko dekletje s sicer umitimi lasmi in čistim belim ovrtnikom ne daje vtisa mladosti in svežine, če so komolci trdi od drgnjenja po klopi, če gole roke »krasi« kurja polt in podobno. Vsakodnevno umivanje in nega predvsem zvečer pa vam vzame le deset minut časa skupaj s temeljitim umivanjem zob. Stroški za olje ali vazelino pa so tako malenkostni, da vam tudi starši, od katerih ste denarno odvisni, tega ne morejo odreči. Se tako majhna zaloga na primer olja pa traja tudi po dva meseca in več.

Lea Mencinger

(Nadaljevanje prihodnjič)

S tableto na delo

V nekem industrijskem središču v srednji Angliji so pri preiskavi 10.000 delavk ugotovili, da tablete proti zanositvi preprečujejo poškodbe pri delu. Delavke, ki ne jemljejo teh tablet, se nekaj dni pred menstruacijo pogosto poškodujejo pri delu.

Preleni za hojo

Nizozemski zdravniki so statistično dokazali, da živi poprečno pet let dlje tisti, ki kolesari ali hodijo peš. To naj bo v opomin avtomobilistom, ki so preleni za hojo!

Oglejte si
RAZSTAVO
stanovanjske
opreme
in pohištva
v novi
stolpnici

(za stavbo obč. skupščine)

V RADOVLJICI
od 16. do 26. februarja.

Kotiček za ljubitelje cvetja Svetuje ing. Anka Bernard

Cvetje na oknih že pred pomladjo

Zakaj bi cvetlični zabožki samevali prazni v kletih vse do sredine meseca maja? Že pred koledarsko pomladjo se ponujajo pisane mačehe, šeboj, razne vrtno primule ali jeglič, modre spominčice in belis ter množica spomladanskih čebulic, da z njimi okrasimo okna in balkone. Prvo cvetje v prihajajoči sezoni je najbolj zaželjeno, posebno še za meščane, ki večinoma nimajo možnosti vrtnariti drugje kot v stanovanju in na oknih.

Z vrtnarjenjem na oknih in balkonih lahko pričnemo že konec meseca februarja ali v začetku marca. Zabožčke očistimo in na novo popleskamo. Najprimernejša je bela barva, ob kateri pride zelenje in cvetje do pravega izraza. Zabožčke napolnimo s svežo kompostno zemljo, ki je bogata s hranili. Zemlja od preteklega leta je neuporabna. V betonskih zabožkih bodo rastline slabo uspevale, najboljši so še vedno leseni zabožčki. Poskrbljeno mora biti za odtok vode.

Noči bodo še vedno mrzle, zato poskrbimo, da bo rastlinam v zabožku čim topleje. To dosežemo z oblogo dna in sten zabožčka s stiropor ploščami. Cvetje pa zaradi mraza ali snega ne bo utrpelo posebne škode, saj je vajeno vremenskih nepriklj.

Da bodo zabožčki čimprej bujno cveteli, morajo biti zasajeni primerno gosto. Za zabožček dolžine 70 cm potrebujemo 10 do 12 mačeh. Stroški take zasaditve so majhni, saj so te sadike poceni. Med mačehami tudi najlaže izberemo primerne barve za našo hišno fasado. K rumenkasti hišni fasadi se dobro podajo rdečerjave in modre mačehe, pa tudi raznobarne mačehe in druge cvetlice. Topla rjava barva lesa prenese dobro vse barve cvetlic. Pusto sivo ali mrtvo belo barvo fasade poživimo s pisanimi ali žarečo rdečo barvo. K rdeči barvi fasade izbirajmo bele in modre mačehe, h krepki modri barvi stanovanjskega bloka pa pristajajo živahne rumene in rdeče barve cvetlic. Poseben okras oken bodo hiacinte in botanične ter rane tulipe, s katerimi se bodo postavili le tisti, ki so na okras oken mislili že jeseni.

Zenina ostavka

Republikanskemu kandidatu za predsednika Združenih držav Amerike guvernerju Ronaldu Reaganu je neka ženska napisala pismo, v katerem ga prosi, naj jo razreši članstva v državni komisiji za umetnost. Skrb za moža in otroke ji vzame preveč časa, da bi mogla prisostvovati še sejam te komisije. Na koncu pisma je dodala, da bo te razloge za ostavko guverner pač moral upoštevati.

Pismo je bilo podpisano z Nancy Reagan. Njen mož pa je guverner Reagan. Guvernerju se je namreč zdelo potrebno, da tisk izve, kako natančna je njegova uprava. Ker pa guverner misli na Belo hišo, ni odveč, če javnost zve tudi za vrline njegove žene.

Zastrupljeno ozračje velemest

Prah in dim sta postala za večmilijonska mesta že prava nadloga in nevarnost. Pred kratkim so uvedli v enajstmilijonskem mestu Tokiu avtomate za kisik. Namejnjeni so predvsem prometnim policajem na križiščih najprometnejših mestnih četrtn. Policaji imajo pravico, da za nekaj trenutkov zapuste svoje službeno mesto in

na najbližji policijski postaji nekajkrat vdihnejo kisik iz avtomatov. Avtomati za kisik se pojavljajo tudi na tokijskih ulicah. Vsak čas pristopi kak prebivalec, ki mu postane mestni zrak pretežak, k avtomatu in za petdeset jenov nekajkrat iz posebne maske vdihne čisti kisik.

Tukaj pa mora biti nekaj narobe

Picasso še živi

Na vprašanje dopisnika France Pressa, kako je z njegovim zdravjem, je sedemdesetletni Picasso odgovoril: »Že mesec dni me spravljajo pod zemljo. Zal mi je zaradi razočaranih grobarjev, ampak jaz se počutim čisto dobro. Slikam in v bodoče bi zares rad slikal predvsem v miru.«

V zadnjem času so se baje razširile govore, da je slavni slikar pri kraju s svojimi močmi. V prvih dneh januarja se je celo razširila vest, da je Picasso umrl. Telefoni v slikarjevi hiši v Mouginsu, kjer živi, so neprestano zvonili, vendar ni nihče odgovarjal.

Picasso je menda zbolel med novoletnimi prazniki, ker se je najedel tako imenovanega morskoga sadja. Prepeljali so ga v bolnišnico v

Moderna pravljica

Rdeča kapica gre skozi gozd s polno košarico dobrot za bolno babico. Nasproti pride volk in jo vpraša: »Kam pa greš, Rdeča kapica?«

»Babici nesem kosilo,« reče deklica. »No, to kosilo bom jaz sedajle pojedel. Kje si ga pa dobila?« še vpraša volk in se že obližuje.

»V menzi,« odgovori Rdeča kapica. »No, potem ga pa kar nesl dalje,« pravi volk in izgine v gozdu.

Nici, vendar je bil čez štiriindvajset ur spet doma. Slavni slikar je bil baje pred kratkim operiran na žolču in zato mu je menda to sadje tako škodovalo.

Francoski časopisi se zdaj sprašujejo, če gre Picassu kaj na bolje. Po Parizu pa še vedno klepetajo, da je na hitro poklical k vzglavju svoje bolniške postelje oba sinova iz zakona s Francoise Gilot. — Kot da bi se ne imel pogovarjati oče s svojimi sinovi o čem drugem kot o svoji smrti! Kaže, da še vedno drži tisti pregovor: »Kogar ljudje naredijo za mrtvega, še dolgo živi.«

Znati je treba

Mladi akviziter Alfred S. iz Bonna je znal spretno združiti posel in zabavo. Hodil je na plesne prireditve, si tam izbral dekle in kaj kmalu začel govoriti o poroki. Nevesti pa je postavil samo en pogoj. Njegova žena mora biti izobrazena, zato bi bilo najbolje, če bi si takoj naročila enciklopedijo v dvajsetih knjigah. Skoraj vse neveste so podpisale naročilnico in že čez nekaj dni so prejele zaboj s knjigami. Iznajdljivega akviziterja pa potem ni bilo več na spregled.

Heroj je bil goljuf

V francoskem mestecu Colombey-les deux-Eglises je zavladovala te dni splošno veselje. Meščani so končno našli moža, ki so ga iskali celih trindvajset let. Zdaj je sedel med njimi devetindvajsetletni Karl Otto Hossmann iz Braitfurta v Zahodni Nemčiji. Meščanom se je predstavil za bivšega nemškega oficirja, ki je rešil dvaindvajset mož iz tega mesteca, da jih niso ustrelili kot talce. Hossmann je bil nekaj dni gost hvaležnih meščanov, potem pa je naenkrat izginil. Zahodnonemška policija je ugotovila, da je Hossmann navaden goljuf, ki ni bil nikoli nemški oficir in v tistem času sploh ni bil v Franciji.

Delitev na pol ne velja več

Neki štiridesetletni zakonski mož, ki je do ločitve stanoval v dvosobnem, lepo urejenem stanovanju, se je pred dnevi znašel na ulici. Pridružil se je skupini mož, ki so se — kot sam — znašli brez strehe nad glavo. Kot pišejo švedski časopisi, je ta pojav vse pogostejši. V petindevetdesetih odstotkih namreč po ločitvi postane žena lastnica stanovanja oziroma nosilka stanovanjske pravice, mož pa naj se znajde, kakor ve in zna.

Neki mož je pripovedoval: »Znašel sem se na ulici takoj, ko je postala ločitev pravomočna. Žena je zavrnila vse poizkuse, da bi dvosobno stanovanje zamenjala za dve enosobni.«

Brezdomci se zbirajo po hotelih, kjer je mogoče za krono ali dve prespati. Tu se zbirajo najbolj pogosto ljudje, ki jih družba močno potrebuje: kvalificirani delavci in drugi. Njihova nesreča je v tem, da so dobili zaradi različnih vzrokov dolgo zaželeno ločitev, nato pa so se znašli na ulici.

Za švedske može pomeni ločitev zakona praviloma tudi izgubo stanovanja, ne gleda na to, ali so krivi ali ne. Vodja socialne službe v nekem švedskem mestu pravi: »Najbolj tragično je to, da vržejo može na cesto tudi takrat, kadar je edini krivec za zakonski brodolom — ženinina nezvestoba.«

Šef pravnega oddelka stockholmske občine je opozoril, da je mimo časa, ko je predstavljala ločitev zakona delitev dobrin pol na pol: »Ker so danes vsi aduti v rokah žene — letijo možje na ulico...«

Vodja napada na vlak spet za zapahi

Britanski kriminalist Tom Butler ima največ zaslug, da se je vodja ropa stoletja, kot imenujejo napad na poštni vlak leta 1964 na progi Glasgow — London, spet znašel v roki pravice. Takrat je britanska policija napela vse sile, da bi spravila roparje za zapaha. Vodja tolpe je bil obsojen na trideset let zapora. Točno na obletnico napada na poštni vlak pa je čez leto dni pobegnil iz kaznilnice. Charles Wilson se je z družino naselil v Kanadi, seveda pod drugim imenom. Tja so redno prihajala denarna nakazila od obresti naloženega denarja v neki švicarski banki. Vse, dokler niso postali kriminalisti pozorni. Brezskrbnega življenja je bilo konec. Pred kratkim so ga z lisicami na rokah z letalom pripeljali spet v Veliko Britanijo. Nazaj v Kanado pa je odpotovala žena Patricia s tremi hčerkami.

Mlada francoska pevka Mireille Mathieu je zablestela na pevškarskem nebu prav v času, ko so mrzlično iskali naslednico umrli francoski šansonjerki Edlth Piaf. Precej zaslug za nenaden uspeh in prodor v svetovno pevsko elito pa ima nedvomno tudi njen manager Johnny Stark. Na sliki poje Mireille na veliki zabavni prireditvi v Münchnu, kjer je med drugimi pel tudi znani angleški pevec Tom Jones.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 17. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli — 9.45 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Igrajo priljubljeni domači ansambli — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Andre Clayton dirigira Ravela — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Popovke iz studija 14 — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Od melodije do melodije — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Gremo v kino — 17.35 Igramo beat — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Pravkar prispele — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Pet minut za EP — 19.19 Olimpijske igre Grenoble 1968 — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden — **Drugi program** — 20.05 Glasbena pravljica — 20.15 Iz pravljičnih baletov — 21.20 Zborovske priredbe koroških narodnih — 21.40 Junaki koncertnih dvoran — 22.00 Ples v noči — 23.00 Ura pri Georgu Phillipu Telemannu

NEDELJA — 18. februarja

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.55 Skladbe za mladino — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Še pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.15 Iz operetnih partitur — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.00 Dopoldne ob lahki glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Pojo slavni operni pevci — 17.30 Radijska igra — 18.08 Iz glasbene klasike, nove in stare — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968 — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.15 Odmevi z gora — 14.35 Mefistofeles — opera — 16.35 Trije izmed velikih prednikov sodobne glasbe — 17.35 Izložbeno okno — 19.00 Strani iz slovenske proze — 19.20 Lahka glasba današnjih dni — 20.05 Iskanja in dognanja — 20.20 Glasbena medigra — 20.30 Iz repertoarja komorne zbor RT Beograd — 21.20 Nedeljska reportaža — 21.30 Koncertni drobiž — 22.00 Glasbena skrinja — 23.00 Nočni koncert

PONEDELJEK, 19. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Iz jugoslovanskih studiov — 9.45 Razvoj našega mladinskega zborovskega petja — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Cocktail melodij in plesnih zvokov — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Griegove Lirične skladbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Izbirni melodij iz Koštane — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Razpoloženska glasba z velikimi zabavnimi orkestri — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Stare delavske pesmi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poje tenorist Janez Lipušček — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Ireno Kohont — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.10 Radi ste jih poslušali — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

20.05 Nadaljevalni tečaj nemškega jezika — 20.20 Izbrali smo vam — 21.20 Zabavni intermezzo — 21.30 Orgelsko delo Johanna Sebastiana Bacha — 22.00 Večer umetniške besede — 22.46 Tri skladbe za godalni orkester — 23.00 Cocktail jazz

TOREK — 20. februarja

8.08 Opera matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Slovenske narodne prireditvi Borisa Kovačiča — 9.40 Cicibanov svet in Pesmica za najmlajše — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 V ritmu današnjih dni — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Domovina — simfonična pesnitev — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 14.25 Lepe melodije — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 V torek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Slovenska zborovska glasba iz

nove romantične dobe — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Od premiere do premiere — 20.55 Pesem godal — 21.15 Deset pevcev — deset melodij — 22.10 Glasbena medigra — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbene vinjete — 20.05 Svet in mi — 20.20 Vedno lepe melodije — 21.20 Mešani zbor Glasbene akademije iz Gradca — 21.40 Pri mlajših jugoslovanskih skladateljih — 22.00 Jugoslovanski zabavni ansambli in orkestri — 23.00 Dvesto let godalnega kvarteta

SREDA — 21. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Slovenske narodne in narodnozabavne melodije — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Menuhin in Händel — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Operetni zvoki — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 16.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odskočna deska — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbena razglednica — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Vrhovi operne poustvarjalnosti — 22.10 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Veseli akordi — 20.05 Okno v svet — 20.20 Radi jih poslušate — 21.20 Finska narodna glasba — 21.40 Od skladbe do skladbe — 22.15 Naj narodi pojo — 23.00 Razgledi po domači glasbeni literaturi

ČETRTEK — 22. februarja

8.08 Opera matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Šest slovenskih narodnih pesmi — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 12.00 Nekaj odlomkov iz opere Gorenjski slavček — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Izbrali smo vam — 14.45 Lirika za otroke — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Sonata za violino in g-molu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtek simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minu-

te s pevko Majdo Sepe — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni nokturmo — 22.10 Komorni glasbeni večeri — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

20.05 Nadaljevalni tečaj italijanskega jezika — 20.20 Operni koncert — 21.20 Melodije po pošti 22.20 Med mojstri lahke glasbe — 23.00 Za ljubitelje in poznavalce

PETEK — 23. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Poje vokalni kvartet Stari Ljubljančani — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Igramo za vas — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Pisan spored jugoslovanskih samospenov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ansambel Toneta Perka z vokalnimi solisti — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz arhiva lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Turistični napotki — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.45 Kulturni globus — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcom Rafkom Irgoličem — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Zbor Roger Wagner poje pesmi iz nekaterih evropskih dežel — 20.30 Pogovori o glasbi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Novi posnetki sodobne jugoslovanske simfonične glasbe — 23.05 Literarni nokturmo

Drugi program

14.05 Radijska igra za nižjo stopnjo — 14.35 V plesnem koraku — 20.05 Radijska igra — 20.45 Ramona in druge melodije — 21.20 Medjmurške ljudske pesmi — 21.40 Kratko potovanje v preteklost — 22.00 Iz frankfurtskih koncertnih dvoran — 23.45 Godala za lahko noč

Kino

Kranj CENTER

17. februarja amer. barv. film BAMBY ob 9. 30, amer. barv. CS film REVOLVERAS VACO ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV — 18. februarja italij. barv. CS film VRNITEV IVANHOEA ob 10. uri, amer. barv. CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 13. uri, amer. angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA ob 15. in 18. uri, premiera amer. barv. VV filma TARZAN NA VELIKI REKI ob 21. uri — 19. februarja amer. barv.

CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 16., 18. in 20. uri

20. februarja amer. barv. CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

17. februarja amer. angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA ob 16. in 19. uri

18. februarja amer. barv. CS film REVOLVERAS VACO ob 14. in 19. uri, amer. angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA ob 16. uri, premiera angl. barv. filma FAHRENHEIT 451 ob 21. uri

19. februarja angl. barv. film FAHRENHEIT 451 ob 16., 18. in 20. uri

20. februarja angl. barv. film FAHRENHEIT 451 ob 16., 18. in 20. uri

Strazišče SVOBODA

17. februarja amer. film KACJA KOZA ob 19. uri

18. februarja amer. barv. CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 15., 17. in 19. uri

Cerklje KRVAVEC

17. februarja franc. barv. CS film OBRAČUN V BANGKOKU ob 19. uri

18. februarja franc. barv. CS film OBRAČUN V BANGKOKU ob 15. in 17. uri

Kamnik DOM

17. februarja premiera amer. barv. CS filma TARZAN NA VELIKI REKI ob 16. uri italij. barv. CS film VRNITEV IVANHOEA ob 18. in 20. uri

18. februarja amer. barv. film BAMBY ob 10. uri, premiera amer. barv. VV filma TARZAN NA VELIKI REKI ob 15., 17. in 19. uri

Jesenice RADIO

17. do 18. februarja italij. barv. CS filma BALADA O REVOLVERASU

19. februarja špan. italij. barv. CS film MASCEVANJE V FUERTE CEDROSU

20. februarja nemški film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI

Jesenice PLAVZ

17. do 18. februarja nemški film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI

19. do 20. februarja italij. barv. CS film BALADA O REVOLVERASU

Zirovnica

18. februarja amer. barv. CS film VSTAJA APACEV

Dovje-Mojstrana

17. februarja jugoslovanski film SRECNI UMIRAJO DVAKRAT

18. februarja italij. barv. CS film ROMUL IN REM

Kranjska gora

17. februarja amer. barv. CS film VSTAJA APACEV

18. februarja jugoslovanski film DIVJE SENCE

Škofja Loka

17. februarja franc. italij. barv. CS film MASCEVALEC Z MECEM ob 18. in 20. uri

18. februarja franc. italij. barv. CS film MASCEVALEC Z MECEM ob 15., 17. in 20. uri

19. februarja amer. film KAVBOJ IN DAMA ob 18. uri

20. februarja franc. barv. CS film KROGLA V SRCU ob 20. uri

SOBOTA — 17. februarja

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.45 Slalom za moške (Evrovizija) — 14.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.00 Mladinska igra (RTV Beograd) — 17.00 TV kašipot (RTV Ljubljana) — 17.30 Hokej Švedska: CSSR (RTV Ljubljana) 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.20 Filmski pregled (RTV Zagreb) — 20.35 Cik cak — 20.40 Dramatika Ivana Cankarja (RTV Ljubljana) — 21.40 Kanada: SZ, 23.00 Sedem milj slabe ceste — 23.50 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 18. februarja

9.00 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — 9.30 Poročila, 9.35 Dobro nedeljo voščimo z Veselimi Kranjci (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Vijavajaringaraja, 11.30 Film za otroke (RTV Ljubljana) — 12.45 Smučarski skoki na 90 m skakalnici (RTV Zagreb) — 15.00 Prenos športnega dogodka (RTV Beograd) — 16.45 TV kašipot (RTV Ljubljana) — 17.05 Pariz 1900 (RTV Ljubljana) — 18.25 OSA — humoristični kabaret (RTV Zagreb) — 18.55 Cik cak, 19.05 Srečanje — film, 19.30 Filmski burleski (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.50 Zabavno-glasbena oddaja (RTV Zagreb) — 21.50 TV dnevnik (RTV Beograd) — 22.05 Slovesnost ob zaključku zimskih olimpijskih iger v Grenoblu (RTV Zagreb) — **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 19. februarja

9.40 TV v šoli, 10.35 Ruščina, 14.50 TV v šoli — ponovitev, 15.45 Ruščina — ponovitev (RTV Zagreb) — 16.10 Angleščina, 16.45 Kulturna panorama v madžarščini (RTV Beograd) — 17.00 Poročila, 17.05 Mali svet (RTV Zagreb) 17.30 Arhitektura Leningrada, 18.00 TV obzornik, 18.30 Domači antibiotik (RTV Ljubljana) — 18.50 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.20 Poklici v gozdarstvu — 19.45 Vokalni instrumentalisti (RTV Ljubljana) — 20.35 Ledeno poletje (RTV Beograd) — 21.35 Glasba Jana Sibeliusa (RTV Zagreb) — 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 18.00 Včeraj, danes, jutri, 18.20 Znanost in mi, 18.50 Reportaža, 19.20 TV pošta, 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik

(RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 20. februarja

9.40 TV v šoli, 10.35 Angleščina, 14.50 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb) — 18.05 Poročila, 18.10 Roke proč od princeske — lutkovni film — 18.25 Pomen lektorskega dela, 18.50 Svet na zaslonu, 19.30 TV obzornik — 20.00 Cik cak, 20.10 Čez noč rojena — ameriški film, 21.40 Kulturna panorama, 22.20 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Poročila, 18.05 Tedenska kronika, 18.20 Svet na zaslonu, 19.00 Biseri glasbene literature, 19.15 Oddaja o prometu, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik, 21.00 Spored italijanske TV (RTV Zagreb)

SREDA — 21. februarja

13.50 Poročila, 14.00 Nogomet Vardar: Cagliari (RTV Skopje) — 15.45 Kje je, kaj je, 16.00 Nogomet Vojvodina: Goztepe, 17.45 TV kronika v madžarščini (RTV Beograd) — 18.00 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.20 Oddaja za otroke (RTV Beograd) — 19.05 Pojeta Radmila Karaklajić in Violeta Tomovska (RTV Skopje) — 19.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.35 Ekran na ekranu (RTV Zagreb) — 21.40

Materinski dan — film, 22.20 Posnetek športnega dogodka, 23.50 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK, 22. februarja

9.40 TV v šoli, 10.35 Nemščina (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli — ponovitev, 15.45 Nemščina — ponovitev (RTV Zagreb) — 17.10 Poročila, 17.15 Tik tak (RTV Ljubljana) — 17.30 Risanke (RTV Beograd) — 18.00 TV obzornik, 18.20 Komorni zbor RTV Ljubljana, 18.45 Kaleidoskop (RTV Ljubljana) — 19.05 Pravdarji (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.35 Saj ni zares — TV drama, 22.20 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 23. februarja

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 14.50 TV v šoli — ponovitev (RTV Beograd) — 17.25 Poročila, 17.30 Moj prijatelj Flicka, 18.00 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.20 Glasbeni zaslon (RTV Beograd) — 19.05 Baletka Maja Plitetskaja, 19.35 Niso samo rdeče rože, 19.55 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.35 Obtoženi — film, 22.05

Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Včeraj, danes jutri (RTV Zagreb) — 18.20 Glasbeni zaslon (RTV Beograd) — 19.05 Objektiv 350, 19.55 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

Tržni pregled

V KRANJU

Kislo zelje 2 N din, kislarepa 1,50 do 1,60 N din, črna redkev 1,40 do 1,50 N din, rdeča pesa 1,60 do 1,80 N din, korenček 2 do 2,50 N din, solata 5 do 6 N din, cvetača 3,50 do 4 N din, motovilec 12 N din, radič 10 do 14 N din, suhe slive 3,50 N din, jabolka 1,20 do 1,50 N din, čebula 2,80 do 3 N din, orehova jedrca 20 do 23 N din, med 12 do 13 N din, surovo maslo 16 do 18 N din, zaklana perutnina 10 do 12 N din, svinjsko meso 10 do 12 N din, skuta 4 N din za kg; kaša 3,80 do 4,50 N din, ješprenj 2 do 2,40 N din, oves 0,70 do 0,80 N din, pšenica 1 do 1,20 N din, koruzna moka 1,80 do 2 N din, ajdova moka 3,50 do 4,50 N din, fižol 3 do 4 N din, celi orchi 3 N din, suho sadje 2 N din za liter; jajca 0,60 do 0,65 N din.

Prešernovo gledališče v Kranju

NEDELJA — 18. februarja ob 10. uri za IZVEN URA PRAVLJIC, ob 16. za IZVEN F. S. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA

Loterija

Poročilo o žrebanju 7. kola srečk, ki je bilo 15. 2. 1968.

Srečke s končnicami	so zadele dobitke ND
40	20
28990	400
98420	500
1	4
19161	504
66741	1004
280261	2004
345381	2004
575931	2004
32	8
142	50
21022	500
27462	1000
51072	500
62002	400
71622	400
87012	400
051252	100.000
541082	50.000
595792	30.000
852722	10.000
83	8
033	100
32143	400
52213	500
442183	2008
460553	2000
4	4
37194	404
292964	2004
5	4
05915	404
47345	504
46	10
17496	500
69886	400
85926	1000
984216	2000
37	8
97	8
6027	200
32767	500
235357	2000
390497	2008
38	8
47898	500
63888	400
869398	2000
59	10
24579	500
47969	400
69429	1000
302259	10.010

Med slovenskimi bralci je še mnogo takih, ki niso uspeli dobiti roman T. Svetina

ZAVOD BOREC UKANA
I. in II. del

Zato razpisujemo prednaročilo:

a) za I. in II. del b) samo za I. del

knjigi vezani v celoplatno, strani 1472, cena N din 140.— knjiga vezana v celoplatno, strani 569, cena N din 55.—

Zavod bo knjigi ponatisnil le v primeru, če bo dovolj prednaročnikov. Prednaročila sprejemamo do konca aprila 1968, knjigi pa bosta predvidoma izšli do novembra t. l.

Naročilnica:

Podpisani _____

kraj, ulica _____

Pošta _____

NAROČAM ROMAN UKANA

a) I. in II. del
cena N din 140.— plačljivo v štirih obrokih po N din 35.—

b) samo I. del
cena N din 55.— plačljivo v dveh obrokih po N din 27,50

INFORMATIVNO NAROČAM TUDI UKANA III. del (IZID V LETU 1969)
(neustrezno prečrtaj)

_____ (podpis naročnika)

ZNAMKA ZA N din 0,20

ZAVOD BOREC
knjigotrški oddelek

LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 10/II.

POSREDUJEMO

prodajo karamboliranega osebnega avtomobila Zastava 750, letnik 1964, z 31.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena 4.250 N din

Ogled vozila je možen vsak delovni dan od 19. 2. 1968 ob 10. do 12. ure.

Pismene ponudbe sprejemamo do 21. 2. 1968 do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA PE KRANJ

Prihodnji teden v kinu

V tednu od 18. do 25. t. m. bodo na sporedu v kranjskih kinematografih trije premierski filmi. Zal v preteklem tednu nismo mogli videti filma **Kako ukrasti milijon**, ki smo ga že napovedali. V kinematografskem podjetju so nam povedali, da filma niso prejeli. Tako bomo film lahko videli v tem tednu.

Drugi, zanimivi in brez dvoma tudi vreden posebne pozornosti gledalcev, je francoskega režiserja Françoisa Truffauta **FAHRENHEIT 451**.

Dolgoletni načrt znanega francoskega režiserja, da na filmsko platno prenese uspešni fantastični roman Raya Bradburyja, je končno uresničen. Film o namišljeni deželi, kjer je diktatorski režim prepovedal ljudem brati knjige in so jih posebne enote vojaško izurjenih gasilcev

dosledno požigale, je vzbudil zanimanje občinstva in kritike. Novi Truffautov film prav gotovo sodi med najbolj zanimiva filmska dela v letu 1966.

Sam režiser je o svojem delu takole zapisal: »Pri snemanju filma po romanu Fahrenheit 451 sem predvsem stremel, da uresničim vizualne vrednote Bradburyjevega romana. Pri tem sem skrbel za ravnovesje: posneti fantastične stvari kot vsakdanje in vsakdanjost oblikovati v obliki fantastičnosti. Fahrenheit 451 je temperatura pri kateri zgori knjiga. Se danes je v mnogih deželah veliko knjig prepovedanih, pa tudi požigajo jih na ulicah.«

Gre torej za adaptacijo literarnega dela. Če sodimo po ocenah, ki jih je film dobil doma v Franciji in po številu gledalcev, potem lah-

ko že zapišemo, da gre za film, ki bi ga ne veljalo zamuditi. Truffaut je avtor, ki preseneča. Vsi njegovi filmi se med seboj zelo razlikujejo, vendarle pa so vsi bili doslej pri gledalcih in kritikih dobro sprejeti.

V filmu nastopajo tile igralce: Oscar Werner, Julie Christie in Cyril Cusak. Glasbo zanj je napisal Bernard Herrmann. Falm je v barvah.

Zadnji premierski film, ki ga bomo še lahko videli v prihodnjem tednu je ameriške proizvodnje. **Tarzan na vilih** reši sodi v novejšo serijo filmov o Tarzanu. Nekaterim je všeč, drugim manj. Vendarle pa je res, da ima Tarzan, pa naj bo tak ali drugačen, v svetu še vedno veliko gledalcev.

Uspešno leto trziških alpinistov

Pred nekaj dnevi so imeli alpinisti AO Tržič svoj občni zbor. Kljub majhni finančni pomoči je alpinistični odsek, ki šteje sedem aktivnih alpinistov in štiri pripravnike uspešno zaključil leto 1967. Opravili so kar 210 vzponov, med njimi Aschenbrenerjevo smer v Travniku, Čopov stember, Zajedo spominov, Kočevarjevo v Stenarju in druge. Udeležili so se tudi alpinističnega tabora v Zajezerih v Italiji.

L. M.

K. J.

Nesreče tega tedna

Ta teden — od torika, 13. februarja, je bil eden najbolj varnih tednov na gorenjskih cestah. Pripetili sta se le dve nesreči, pri katerih je nastala materialna škoda pod 2000 novih dinarjev, pri eni pa je materialna škoda neznatna.

V ponedeljek se je ob enajsti uri zvečer na cesti tretjega reda med Gorenjo vasjo in Skofjo Loko prevrnil osební avtomobil KR 18-14, ki ga je vozil Milan Levičnik iz Kranja.

Voznik je iz neznanega vzroka zavozil s ceste in se prevrnil. Nastala je le materialna škoda, ki znaša približno 1800 N din.

Pri srečanju na cesti drugega reda v vasi Jesenovec sta se v sredo ob drugi uri popoldne zadela avtobus KR 57-09, last podjetja Trans turist, in pa osebni avtomobil LJ 314-28, voznik Janez Benedičič. Skode je za okoli 1200 N din.

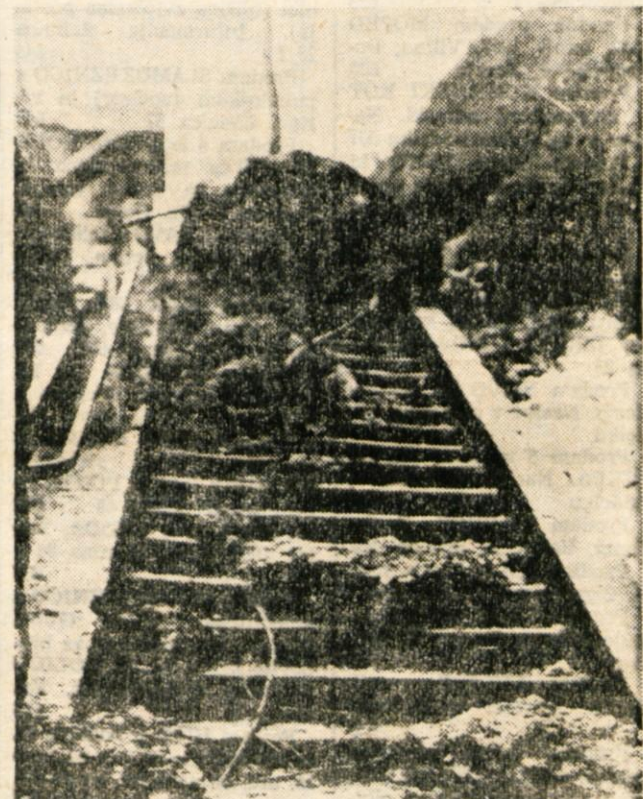
V nekaj stavkih

Kranj — V Gorenjskem muzeju v Kranju je odprta stalna muzejska zbirka s področja arheologije, kulturne zgodovine in ljudske umetnosti, galerijska zbirka akademskega kiparja Lojzeta Dolinarja in občasna razstava osnutkov plakata Tomaža Kržišnika. V Prešernovi hiši si poleg spominskega muzeja in občasne razstave Prešernova Zdravica lahko ogledate dela akademskega slikarja Iveta Šubica. Občasne razstave so odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Stalne zbirke pa ob nedeljah, ponedeljkih, sredah in sobotah ob istem času.

Jesenice — Avto moto društvo Jesenice ima nad 350 članov in sodi med najbolj delavna društva v Sloveniji. Z dobrim gospodarjenjem je društvo iz leta v leto izboljševalo vozni park in servisno službo. V zadnjem času je društvo zgradilo garaže, povečalo servisne delavnice in uredilo upravne prostore. AMD Jesenice nudi usluge voznikom motornih vozil s celotnega jeseniškega področja.

Jesenice — Na Jesenicah so pred kratkim izdali odlok, po katerem bodo morali stanovalci shranjevati kurilno olje v ognjevarnih shrambah. Do sedaj se je namreč dogajalo, da so stali sodi, polni kurilnega olja, kar po stopniščih in drugod, kar ni bilo posebno varno že zaradi požara, razen tega pa je bila tudi hiša polna vonja po kurilnem olju.

Predosilje — Dramska sekcija prosvetnega društva v Predosiljah bo v nedeljo popoldne še enkrat uprizorila »Rokovnjača«. Igro je režiral Lado Krmeč. S to igro so že gostovali na desetih odrih in bili povsod lepo sprejeti.

V sredo zvečer, nekaj minut čez 22. uro, se je odirgala okoli 3 tone težka skala in se zvalila na stopnice, ki povezujejo Gaštejski klanec s Stražiščem. Čeprav so se takrat delavci popoldanske izmene ravno vračali po stopnicah domov, k sreči ni bilo nobenih človeških žrtev, le neki ženski so prileteli drobci skale v nogo, medtem ko so se drugi pravočasno umaknili. Sicer pa omenjene stopnice niso v kaj preveč lepem stanju, saj so na nekaterih mestih tako okružene, da stopnice sploh ni. (vlg) foto: F. Perdan

Z a h v a l a

Ob prerani izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

Marije Frelih
rojene Belentin

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, kj so počastili njen spomin in jo spemili na poslednji poti. Zlasti se zahvaljujemo dr. Hriberniku, dr. Pečovniku in vsemu zdravstvenemu in strežnemu osebju int. oddelka bolnice Golnik za ves trud in prizadevnost; pevskega zboru iz Dupelj za lepe žalostinke in vsem, ki so darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sinovi in hčerke z aružinami in ostalo sorodstvo

Duplje, 11. 2. 1963

Z a h v a l a

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

Marije Benedičič
Krhanove mame iz Tenetiš

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami ter jo v tako velikem številu spemili na zadnji poti in ji s cvetjem zasuli njen grob. Posebno zahvalo smo dolžni Bergantovi mami, g. župniku iz Trstenika, pevskega zboru iz Kokrice in Cestnemu podjetju Kranj.

Vsem še enkrat iskrena hvala.
Zalujoči: sinovi: Vinko, Jože, Franc, Janez z družinami, hčerke: Micka, Lojzka in Tončka z družinami, ter ostalo sorodstvo

Kokrica, 12. 2. 1968

Tovarna čipk,
vezenin in rokavic
BLED
razglaš

NEKAJ PROSTIH DELOVNIH MEST
KVALIFICIRANIH ŠIVILJ.

POGOJI: končana vajenska šola z zaključnim izpitom v šiviljski stroki in nekaj prakse.

Prijave z ustrezno dokumentacijo naj kandidatke pošljejo na gornji naslov,

ROK ZA SPREJEMANJE PRIJAV JE 10 DNI PO OBJAVI OGLASA.

Prodaj

Prodaj KONJA, Zirovnica 597
 Prodaj ŽREBICO 9 mesecev staro. Tone Vidic, Cankarjeva 26, Koroška Bela — Jesenice 622

konfekcijska oblačila
KONFEKCIJA,
 KRANJ Vodopivčeva 7

Prodaj 10 ČEBELJIH DRUŽIN iz AZ panjev. Stane Zerko, Kranj, Kidričeva ul. 35/II 623

Ugodno prodaj dobro ohranjen MOPEd s PRIKOLICO. Naslov v oglasnem oddelku 624

Poceni prodaj emajlirano kopalno KAD. Radovljica, Cankarjeva 1 625

Ugodno prodaj MOPEd T-12, letnik 1967. Vilfan, Dobropolje 4, Brezje 626

Prodaj KUHINJSKI KOT s kropskimi okraski. Naslov v oglasnem oddelku 627

Prodaj mlade PURE, ki bodo v kratkem začele nesti. Kranj, Smedniška 14 (Cirče) 628

Prodaj 4000 kg krmilnega krompirja, MOTOR AEG 5.50 KM, OBRČALNIK (nemški) dobro ohranjen in krompirjev IZRUVAC. Siferer, Zabnica 23 629

Prodaj NJIVO ob cesti v Zasip. Naslov v oglasnem oddelku 630

Prodaj 5 mesecev starega BIKCA. Naslov v oglasnem oddelku 631

Prodaj GAJBICE. Zupan Janez, Voglje 70, Senčur 632

Prodaj VOLA, ki zna voziti. Žiganja vas 17, Križe 633

Prodaj SEME nemške detelje lucerne. Sr. vas 50, Senčur 634

Prodaj LESTVE raznih dolžin. Mavčiče 4, Medvode 635

Prodaj dobro ohranjen vzdljiv namizni STEDILNIK, desni, nerjaveč, na dve plošči in novo zoppas PEČ na premog. Ogljed Grandovec, c. Kokrškega odreda 16, Kranj 636

Prodaj PRAŠICA za zokol. Polica 2, Naklo 637

Prodaj nov svetlomoder TAUNUS 12 — M, neregistriran. Kranj-Primskovo, Reševa 10 638

APNO ŽGANO, HIDRIRANO IN CEMENT

po industrijski ceni dobavljamo po želji na gradbišče. Dan in čas dobave določite sami. Plača se ob prevzemu. Koristniki kreditov dobite predračune.

KŽK Kranj
 Kooperacija

Skladišče, Cesta JLA 1, nasproti kina Center
 Telefon 22-143 Kranj

Prodaj dostavni VOZ — škoda, c. na Klanec 57, Kranj 639

Zaradi odhoda k vojakom prodaj dvosedežni MOPEd T-13, skoraj nov, po ugodni ceni. Nasovče 25, Komenda 640

Prodaj desni namizni STEDILNIK z BOJLERJEM in vratca za peč. Remic, Pšenična polica 10, Cerklje 641

Prodaj MOPEd T-12, letnik 1967, s 6000 km. Ahačič Ivana, Podljubelj 93, Tržič 642

Prodajmo novo kompletno KOPALNICO in stranišče. Banja litoželezna, dolžina 1.50, bojler 50 litrski. Klanc 28, Komenda 643

Mali DIVAN poceni prodaj. Kranj, Planina 31, vhod 2 644

Prodaj KRAVO po teletu, dobro mlekarico. Kranj, Kurirska pot 6 645

Prodaj GRADBENO PARCELO na lepem kraju v Žabnici (bližina avtobusne postaje). Informacije Zabnica 28/I 646

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom (speizer) in verigo. Zabnica 57 647

Prodaj 4 leta staro KOBILLO 570 kg težko, marna in sposobna za vsako vožnjo. Poljšica 13, Zg. Gorje 648

Prodaj KRAVO s telikom, ki zna voziti. Šetina, Zbilje 38, Medvode 649

Prodaj FIAT 1300, letnik 1965. Kranj-Stražišče, Sempesterska 3, telefon 21-657 650

Prodaj PRAŠICA 150 kg težkega. Logonder, Crngrob 6, Zabnica 651

Prodaj mlado KRAVO, 9 mesecev brejo, semenski KROMPIR igor in PUNTE za betoniranje. Naklo 45 652

Prodaj avto ŠKODA, letnik 1967. Kranj-Planina 26 653

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom, lahek GUMI VOZ 13 col., primeren za hribovite kraje, in PRIKOLICO za avto Opel. Slivnik, Zg. Gorje 10 654

Prodaj HIŠO v Vodcah 87. Informacije vsak dan od 15.—18. ure, ob nedeljah od 9.—11. ure. 655

Prodaj SLAMOREZNICO in SEME črne detelje. Oljsevek 12, Preddvor 656

Prodaj voz SENA in nekaj krmilne PESE. Orehovlje 16 pri Predosljah, Kranj 657

Prodaj MOPEd T-12 in usnjen JOPIČ. Naklo 114 658

Prodaj semensko DETELJO. Vasca 8, Cerklje 659

Prodaj 6 tednov stare PRAŠICE. Grad 50, Cerklje 660

Prodaj 4 leta starega KONJA, 600 kg. Močnik, Bukovica, Vodice 661

Prodaj 6 PRAŠIČKOV in KRAVO po izbiri. Lahovče 24, Cerklje 662

Prodaj PRAŠICA za zokol. Cerklje 91 663

Prodaj SEME črne detelje in krmilni radič. Sp. Brnik 65, Cerklje 664

Prodaj PRAŠICE. Pšenič. na polica 8, Cerklje 665

Prodaj dva PRAŠICA nad 40 kg težka. Nasovče 3, Komenda 666

Prodaj SEME črne detelje, nekaj m³ suhih smrekovih delsk colaric. Cerklje 114 667

Prodaj krmilno REPO, KORENJE in SEME črne detelje. Češnjek 24, Cerklje 668

Prodaj REPOREZNICO. Virmaše 31, Sk. Loka 669

Ugodno prodaj TELEVI-ZOR. Naslov v oglasnem oddelku 670

Prodaj NSU pretis MAXI 175 ccm v dobem stanju. Ogljed Smokuč 49, Zirovnica 671

Prodaj motorno kolo pannonija 250 ccm. Križe 62/a 672

Prodaj mlado KRAVO, čistokrvno frizjko, brejo 8 mesecev. Trboje 75, Smednik 673

Prodaj SEME črne detelje, semenski KROMPIR igor, mlade kokoške (jarčke) in BIKCA 7 mesecev starega. Breg ob Savi 4, Kranj 674

Prodaj 1000 kg LUCERNE in SENA. Stamcar, Ljubno 45, Podnart 675

PRIKOLICO novo za osebni avto in električno VODNO ČRPALKO prodaj. Vidic, Koritno 26, Bled 676

Zaradi selitve prodaj TELEVIZOR — RR Niš v dobrem stanju. Cena 1400 N din. Dulič Meko, Zlato polje 31/p. Kranj 677

Prodaj PARCELO za gradnjo stanovanjske hiše v Senčurju, ob novi cesti z odobrenim načrtom in gradbenim dovoljenjem. Poizve se: Gostilna Zarja, Trboje 26 678

Prodaj FIAT 750, letnik 1962 in nove ROLETE za dvo-delna okna. Naslov v oglasnem oddelku 679

Prodaj ZASTAVA 750 generalno obnovljen. Zg. Bitnje 168, pri gasil. domu 680

Kupim

Kupim suhe SMREKOVE in MECESNOVE PLOHE. C. 1. maja 63, Kranj 681

Kupim gradbeni okrogel LES. Naslov v oglasnem oddelku 682

Kupim ali vzamem v najem LOKAL na Bledu. Ponudbe poslati pod »Pogoji« 683

Kupim plemenskega MERJASCA bele barve, težkega do 50 kg. Podhom 12, Zg. Gorje 708

Ostalo

ZIMSKA RAZPRODAJA! Velik popust! »MIRA« Kranj, Titov trg 24 525

KOTLE ZA ŽGANJEKUHO vseh vrst izdeluje kvaliteten KAPELJ V., bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4, Šiška 400

Zamenjam mlado KRAVO ali telico za bikca. Poljšica 4, Podnart 684

FRIZERSKA POMOČNICA išče zaposlitve. Naslov v oglasnem oddelku 685

Kvalificiranega POMOČNIKA sprejem takoj (inštalacije, vodovodov in centralnih kurjav). KRUSEC SILVE-

STER, Sentvid 106 pri Ljubljani 686

Stanovanje dvosobno v Radovljici zamenjam za enakovredno v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 687

Sprejemem SOSTANOVALCA. Kranj, Jezerska c. 6 688

Ce želite SOBO vikend v podstrešju kmečke hiše, nove, v hribih, sončna stran, ceste, elektrika in dve sobi v I. nad., v letu 1968. Pogoj posojilo za dograditev. Naslov v oglasnem oddelku 689

Iščem SOBO v Kranju ali okolici, najraje prazno. Naslov v oglasnem oddelku 690

Iščem ŽENSKO, ki bi sprejela otroka v varstvo od 8.—14. ure ali od 12.—17. ure, izmenično. Ponudbe poslati pod »CENTER« 691

Zamenjam veliko enosobno komfortno stanovanje za večje. Naslov v oglasnem oddelku 692

FOTOATELJE — KOSI MARIJA, Kranj, Vodopivčeva 1, obvešča, da je zopet odprto. 616

FOTOAMATERJI POZOR! Fotokino klub »Janez Puhar« Kranj prireja ZACETNIŠKI tečaj. Pričetek predvidoma marca 1968. Prijave sprejema fotoklub v klubskih prostorih Delavski dom, vhod C, vsak torek od 19. do 20. ure. Vabljeni! 693

Členje stranke obveščam, da delam vsa PEČARSKA DELA solidno in poceni. Se priporočam SORČAN NIKO-LAJ, Kranj, Gradnikova 2 694

Sprejemem poštenega SOSTANOVALCA. Naslov v oglasnem oddelku 695

Iščem sobo v središču mesta Kranja. Ponudbe poslati pod »10.000« 696

Priden fant, ki bo letos končal šolo, bi se rad zaposlil takoj v depoldanskem času (kakršnokoli delo). Ponudbe poslati pod »Pošten in vreden« 697

Takoj vzamem v najem DELAVNICO po možnosti s stanovanjem. Dobro plačam in možnost zasluzka. Ponudbe poslati pod »Kranj ali bližina« 698

Manjšo GOSTILNO ali BI-FE vzamem v najem. Ponudbe poslati pod »Dam procenite in najemnino« 699

SOBO in hrano dobi fant za pomoč v kmetijstvu (po službi). Trilar, Kranj-Stražišče, Hafnerjeva pot 6 700

Dam hrano in stanovanje delavki ali upokojenki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 707

Prireditve

GOSTILNA pri MILHARJU v Smartnem prireja v nedeljo, 18. 2. 1968 popoldne zabavo. Za ples in razvedrilo bo poskrbel »TRIO FRENKI«. Vabljeni! 701

TRIO ali KVARTET je na razpolago za pustno soboto. Naslov v oglasnem oddelku 702

Na razpolago je TRIO za pustni torek in nedeljo. Naslov v oglasnem oddelku 703

GOSTIŠČE pri JANCETU priredi v soboto in nedeljo PREDPUSTNO zabavo s plesom. Igra »TRIO« izpod LJUBNIKA, v nedeljo ansambel JOZETA MURNIKA z Jesenic. Postreženi boste s pustnimi krofi. Vabljeni! 704

GASILSKO društvo Kokrica priredi v soboto, 24. 2. 1968 in torek 27. 2. ob 19. uri VESELO PUSTOVANJE v Kulturnem domu Kokrica. Igrajo »MUŠKETIRJI«, v torek maske nagrajene. Vabijo gasilci! 705

GOSTILNA ZARJA Trboje priredi PREDPUSTNO ZABAVO v soboto dne 17. 2. 1968 ob 19. uri. Igral bo »TRIO FRENKI«. Vabljeni! 706

Gradbeno podjetje

OBNOVA

LJUBLJANA, TITOVA C. 30

sprejme za območje Ljubljana,

KAKOR TUDI ZA DELO V DEMOKRATIČNI REPUBLIKI NEMCIJI, ZVEZNI REPUBLIKI NEMCIJI IN AVSTRIJI

KV tesarje

KV zidarje

KV železokrivce

in nekvalificirane delavce.

Za vsa razglašena delovna mesta je zaželeno, da je odslužen vojaški rok.

Delovna mesta so vezana na obvezno dvomesečno preizkusno dobo. Plača je urejena s posebnim pravilnikom podjetja.

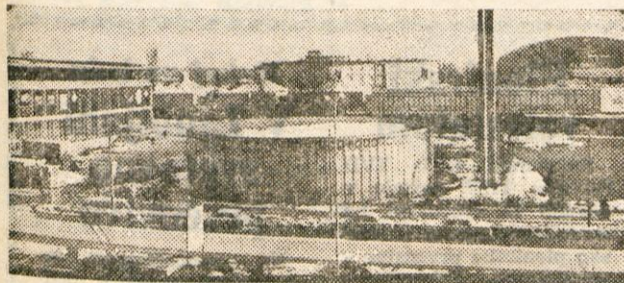
Samska stanovanja so na razpolago. Hrano podjetje kreditira in se obračunava mesečno pri plači.

Kandidati se lahko zaposle za določen ali nedoločen čas.

Nastop je možen takoj ali po dogovoru.

Razglas velja do zasedbe prostih delovnih mest.

Pismene oz. ustne ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja Obnova Ljubljana, Titova c. 30, I. nadstropje, soba št. 12.

Obveščamo interesente,

DA BO LETOS

velika prodaja avtomobilov in prodajni sejem kmetijske mehanizacije

V ČASU

od 9. do 31. marca 1968

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU.

PODROBNA OBVESTILA PRIHODNJI
TEDEN!

Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

KOMPAS LJUBELJ RESTAVRACIJA

VAS VABI NA

VESELO PUSTOVANJE

ki bo dne 24. februarja 1968 — Maske zažele —
Najboljše bodo dobile nagrade — Cena rezervacije
N din 15.—

Rezervacije sprejema Restavracija in poslovalnica
Kompas Ljubelj, telefon 71-376

ZIČNICA ZELENICA

prireja dne 25. februarja 1968

VELESLALOM V PUSTNIH MASKAH.

Pričetek tekmovanja ob 11. uri. Najboljši tekmovalci bodo nagrajeni. Prijave sprejema restavracija Kompas Ljubelj, istega dne do 9.30. Vse »maškare« imajo dne 25. 2. 1968 na vseh sedežnicah in vlečnicah brezplačen prevoz.

Vljudno vabljeni na naše zabave ter idealno smuko na smučišča Zelenice. Zičnice in vlečnice obratujejo neprekinjeno. Prenočite v našem hotelu Panorama.

IZREDNA PRODAJA OTROŠKE OBUTVE

BLAGOVNICA — KOKRA, KRANJ

Oddelk — Dojenček

(zraven hotela Evropa)

Čiščenje snega na cesti Kranjska gora - Vršič

V preteklem mesecu smo poročali, da bo tovarna Daimler-Benz iz Nemčije v sodelovanju s svojim generalnim zastopnikom za SFRJ podjetjem Autocommerce iz Ljubljane in Cestnim podjetjem Kranj organizirala na cesti Kranjska gora — Vršič obširen prikaz delovnih operacij svojih specialnih vozil Unimog v mesecu februarju.

Medtem nam je tovarna Daimler-Benz sporočila, da bodo njena vozila s priključnimi stroji za čiščenje snega prispela v Kranjsko goro šele prve dni marca. Unimogi, ki bodo delali na cesti Kranjska gora — Vršič, so namreč sedaj še v Grenoblu na zimskih olimpijskih igrah, kjer odstranjujejo sneg na cestah do tekmovalnih objektov in okrog njih. Zaradi tega bo

prikaz dela v dneh 7., 8. in 9. marca.

Pomembna prireditve v Kranjski gori je namenjena vsem cestnim in komunalnim podjetjem na področju SFRJ ter vsem ostalim podjetjem, ki imajo kakorkoli opraviti s čiščenjem snega. Prikazovanje bodo vodili strokovnjaki iz tovarne Daimler-Benz, ki bodo komentirali vse željene informacije in potrebno tehnično dokumentacijo. Prikaz v Kranjski gori je priporočati tudi podjetjem in posameznikom, predvsem kmetovalcem, ki se zanimajo za uporabnost Unimogov v drugih gospodarskih panogah.

Udeleženci prireditve se bodo zbrali v Kranjski gori pred Motelom dne 7. marca ob 8. uri zjutraj.

A. M.

VSE POHIŠTVO NA OBROKE

IN BREZ POROKOV

vam nudi trgovina ŠIPAD v nebotičniku

SPALNICE, DNEVNE SOBE,
KUHNJSKO IN OSTALO KO-
SOVNO POHIŠTVO.

VELIKA IZBIRA V TRGOVINI ALI V SKLADIŠČU

Konkurenčne cene!

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK IN ZADOVOLJNI
BOSTE.

Komunalno obrtno podjetje JESENICE

RAZPISUJE
štipendijo

NA STROJNI FAKULTETI ALI VIŠJI TEHNIČNI
SOLI

pod pogojem, da se kandidat specializira za varilno
tehniko. Kandidati naj se osebno ali pismeno javijo
na upravi podjetja v roku 15 dni po objavi.

Posredujemo prodajo ka-
rambiliranega osebnega
avtomobila AMI-6, let-
nik 1967 s prevoženimi ki-
lometri 4000.

Začetna cena N din 7300.—
Ogled vozila možen vsak
delovni dan od 10. do
12. ure pri zavarovalnici
Kranj.

Pismene ponudbe spreje-
mamo do srede, 21. 2. 1968
do 12. ure.

ZAVAROVALNICA
SAVA
PE KRANJ

ELEKTRO KRANJ distributivna enota Kranj RAZPISUJE

po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO
za prodajo osnovnega sredstva

terenski avtomobil (campagnola), letnik 1957, vozen,
neregistriran — izklicna cena 2000.— N din.

Licitacija bo dne 21/2-1968 ob 8. uri za družbeni in
ob 10. uri za privatni sektor v prostorih distribu-
tivne enote Kranj na Partizanski cesti 20.

Potrebne informacije daje uprava enote, tel. 21-175,
inter. 84.

Svet delovne skupnosti OKROZNEGA SODIŠČA V KRANJU

razpisuje prosto delovno mesto

strojepiske

Pogoj: dvorazredna administrativna šola z najmanj
3-mesečno strojepisno prakso.

Osební dohodki po določbah pravilnika o delitvi do-
hodka na okrožnem sodišču v Kranju.

Prijave kandidatov z dokazili o strokovnosti se
sprejemajo do 24/2-1968.

KMETOVALCI

Močna krmila za krave,
teleta, prašiče, kokoši, pi-
ščance in ostala krmila,
koruza, pšenica, preše,
otrobe itd. ter umetna
gnojila in ostali reproduk-
cijski material za kmetij-
stvo, dobite najceneje v
skladišču

Kmetijskega
živilskega
kombinata

Kranj, Cesta JLA
nasproti kina Center.

Breda Pečjak in Lidija Švarc, mladinski prvakinja Jugoslavije na 200 m hrbtno in 200 m prsno. Največje nade kranjskega plavanja. Foto: P. Didić

Kranjski plavalci se resno pripravljajo na novo sezono Uspehi prizadevanja se že kažejo

Plavalci Triglava so bili nekdanj najboljši v naši državi. Z izmenjavo takratne generacije mladih plavalcev pa je oslabela tudi plavalna dejavnost v Kranju. Zamenjave Janeza Kocmurja, bratov Brinovec, Levičnika, Peterne-lja, Kobijeve, Colnarjeve in drugih niso bile najboljše in zaradi tega je slava kranj-

skih plavalcev zbledela. Kazalo je celo že, da so zlati časi plavanja v Kranju minili in da se Triglav sploh ne bo mogel opomoči zaradi tega udarca.

Toda člani uprave s predsednikom Igorjem Slavcem so sklenili, da je treba vso skrb posvetiti vzgoji mladih. Da je bila takšna odločitev

pravilna in nujna, pa že danes kažejo nekateri uspehi. Na lanskem ekipnem državnem prvenstvu mladih plavalcev in plavalk so Lidija Švarc, Janez Nadižar, Milan Klemenčič, Breda Pečjak in Andrej Slavec že kazali prve spodbude. Švarčeva in Nadižar sta celo branila barve državne reprezentance v srečanju z Madžarsko in Češko-slovaško.

Da bi bila letošnja sezona še boljša, so začeli kmalu s pripravami, tako da imajo sedaj treninge že petkrat na teden. Najbolj si prizadevajo trenutno plavalke pod vodstvom Anke Colnar-Košnik. Rezultati s treningov tudi kažejo, da bo v bližnji plavalni sezoni razen Lidije Švarc še marsikatera od mladih plavalk lahko odsegla velike uspehe. Tako lahko veliko pričakujemo od Brede Pečjak, Nuške Vimik, Marjete Šmid in Alenke Kraljič.

V moški ekipi so bili lani najboljši Milan Klemenčič, Janez Nadižar, Andrej Slavec in Sašo Košnik. Ravno od teh plavalcev lahko v prihodnji plavalni sezoni največ pričakujemo.

Kakšni bodo uspehi plavalcev in plavalk in kako bodo vračali ugled, ki so ga imeli pred leti nekateri kranjski plavalci, pa ni odvisno samo od mladih plavalcev in sodelavcev, marveč tudi od občinske zveze za telesno kulturo. Prav pa bi bilo, da bi tudi druge družbeno politične organizacije posvečale vso skrb plavalnemu športu, ki je eden od najpomembnejših zvrsti telesne kulture.

P. DIDIĆ

Majda Ankele odlična v slalomu

V našem olimpijskem taboru v Grenoblu je bilo v torek popoldne veselo. Simpatični Kranjčanki Majdi Ankele je na slalomski progi na pobočjih Chamroussa uspelo osvojiti odlično 12. mesto s komaj šest sekundami zaostanka za zmagovito Francozinjo Marielle Goitschel. To je hkrati tudi največji uspeh v zgodovini jugoslovanskega alpskega smučanja, odkar nastopajo na olimpijskih igrah. Majda je z odličnim 12. mestom prekosila šestnajst let stari Stéfetov rekord. Tržičan Janez Stefe je namreč leta 1952 na olimpijskih igrah v Oslu na Norveškem zasedel 13. mesto v smuku.

Majda Ankele je profesorica telesne vzgoje na srednji gradbeni šoli v Ljubljani. Je naša dolgoletna smučarska reprezentantka in vsestranska športnica kranjskega Triglava, saj aktivno igra tudi rokomet. Letos drugič nastopa na olimpijskih igrah. Leta 1964 je na olimpijadi v Innsbrucku bila 33. v smuku, 23. v slalomu in 25. v veleslalomu. Za osvoje-no 12. mesto na letošnji olimpijadi se ji s čestitkami pridružuje tudi naše uredništvo.

—dh

Pionirski veleslalom

Smučarski klub TVD Partizan Tržič prireja v nedeljo 18. februarja, na smučiščih Zelenice slovensko pionirsko prvenstvo v veleslalomu. Tekmovanje se bo pričelo ob enajsti uri dopoldne.

-h

Voglje — občinski prvak

Na letošnjem občinskem namiznoteniškem prvenstvu Kranja za mladince je nastopilo 5 ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa Partizana iz Vogelj, ki je v finalu premagala kranjski Triglav. Najboljši igralec na prvenstvu pa je bil Kranjčan Klemen.

KONCNI VRSTNI RED:
1. Voglje, 2. Triglav, 3. Adergas, 4. Zabnica, 5. Preddvor.

A. N.

Občinsko prvenstvo

Smučarski klub Triglav Kranj prireja v nedeljo, 18. februarja, v Nemiljah občinsko prvenstvo v smučarskih tehnikah. Tekmovanje bo za člane, članice, st. mladince, st. mladinke in za pionirje in pionirke. Start za vse tekmovalce je ob osmi uri.

-h

Hokey na ledu V Ljubljani svetovno prvenstvo

Na ponedeljkovem sestanku v Grenoblu je mednarodna hokejska zveza sklenila, da bo svetovno prvenstvo leta 1969 v Pragi - A skupina, v Ljubljani - B skupina in v Skopju C skupina.

Tekmovanja bodo — v Pragi od 15. do 19. februarja, v Ljubljani od 28. februarja do 9. marca, v Skopju pa od 24. februarja dalje.

Moto cross Podelitev nagrada

V soboto bosta AMZ Slovenije in Koroški avto moto klub iz Celovca na Ljubelju podelila nagrade in pokal za Nagrado Karavank v moto crossu. Najboljši v lanskem sezoni na štirih dirkah v Orehovi vasi, v Tržiču, v Bad St. Leonardu (Avstrija) in Launsdrotu (Avstrija) je bil Sved Olsson, drugi je bil Hatner (ZRN), tretji pa Leitgeb (Avstrija). Od slovenskih tekmovalcev je Stanko Vesenjajk (Orehova vas) na sedmem mestu, Janez Rotar (Tržič) na osmem, deveti pa je Mirko Vesenjajk (Orehova vas).

-h

Zimske sindikalne igre

Občinski sindikalni svet v Kranju bo še ta mesec pripravil zimske športne igre. To bodo I. zimske igre, katerih organizacijo je občinski sindikalni svet zaupal sindikalni podružnici Elektromehanike Iskra v Kranju. Z igrami želijo, da bi srečanja športnikov kranjskih delovnih organizacij postala tradicionalna in da bi hkrati pospešili sodelovanje članov sindikata raznih delovnih organizacij tudi na drugih področjih.

Člani sindikalnih podružnic, ki bodo sodelovali v letošnjih I. sindikalnih športnih igrah, bodo tekmovali v veleslalomu. Prireditelji so tekmovalce razdelili na tri tekmovalne razrede za moške in poseben ženski razred. Sklenili so tudi, da se za tekmovalce lahko prijavijo le člani delovnih organizacij iz kranjske občine. Prijave pa bo sprejemal občinski sindi-

kalni svet v Kranju do 20. februarja.

Kraj tekmovanja sicer še ni določen, vendar pa občinski svet vabi vse delovne kolektive, da se zanj prijavijo čimveč članov sindikata.

A. Z.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.